

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
EPFILIUS INSTITUTE OF TECHNOLOGY
ARTA, ZIP CODE : 47100, TEL NUMBER : +30 26810 50000

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΛΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ

**ΛΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ**

**Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΗΠΕΙΡΟΥ**

**Τμήμα
Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής**

Νοέμβριος 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....</u>	<u>6</u>
-----------------------------------	-----------------

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....</u>	<u>7</u>
-----------------------------	-----------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

<u>1.1: Σκοπός και Αντικείμενο του Οδηγού.....</u>	<u>11</u>
<u>1.2: Μεθοδολογία Εκπόνησης του Οδηγού.....</u>	<u>12</u>
<u>1.3: Επιστημονικές Περιοχές-Επίπεδα Εκπαίδευσης.....</u>	<u>13</u>
<u>1.4: Κλάδοι της Ελληνικής Οικονομίας (ΣΤΑΚΟΔ).....</u>	<u>15</u>
<u>1.5: Επαγγέλματα και Επαγγελματικά Περιγράμματα.....</u>	<u>15</u>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

<u>2.1: Αντικείμενο και Σκοπός του Προγράμματος Σπουδών.....</u>	<u>16</u>
<u>2.2: Δομή των Σπουδών.....</u>	<u>17</u>
<u>2.3: Πρόγραμμα Σπουδών.....</u>	<u>18</u>
<u>2.4: Πρακτική Άσκηση.....</u>	<u>27</u>
<u>2.5: Φορείς-Εργοδότες-Επιχειρήσεις.....</u>	<u>31</u>
<u>2.6: Ποσοτικά Στοιχεία .....</u>	<u>32</u>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ-ΠΕΔΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥ ΛΑΪΚΗΣ & ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

<u>3.1: Βασικές Ικανότητες (Key Skills) για Επαγγελματική Επιτυχία.....</u>	<u>33</u>
<u>α. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ταξινόμησης.....</u>	<u>34</u>
<u>β. Σύστημα Ο*NET των ΗΠΑ.....</u>	<u>37</u>
<u>3.2: Πτυχιούχος Τμήματος</u>	
<u>α. Γενικές Πληροφορίες-Συνήθη Πεδία Απασχόλησης.....</u>	<u>41</u>
<u>β. Αντικείμενα και Δραστηριότητες Απόφοιτου.....</u>	<u>41</u>
<u>γ. Επαγγελματικά Δικαιώματα.....</u>	<u>42</u>
<u>3.3: Σωματείο-Σύλλογος.....</u>	<u>43</u>
<u>3.4: Επαγγελματικές Προοπτικές εκτός Ελλάδας.....</u>	<u>45</u>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ- ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

4.1: Γενικές Πληροφορίες για Εργασία στο Δημόσιο Τομέα	
α. Προσοντολόγιο.....	46
β. Μισθολόγιο.....	47
γ. Ασφαλιστικό.....	49
4.2: Εργασιακές Σχέσεις	
Μέρος Α': Καθεστώτα Εργασιακών Σχέσεων.....	53
Μέρος Β': Ωράριο-Αμοιβή-Υπερωρίες.....	57
Μέρος Γ': Άδειες.....	63
Μέρος Δ': Ασθένεια.....	70
Μέρος Ε': Καταγγελία Σύμβασης Εργασίας-Απόλυση- Διαθεσιμότητα.....	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

5.1: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΤΕΙ.....	83
5.2: Γενικές Πληροφορίες.....	83
5.3: Βασικά Κριτήρια Επιλογής Υποψηφίων.....	86
5.4: Τίτλοι Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	87
5.5: Μεταπτυχιακές Σπουδές στην Ελλάδα.....	88
α. Συμπράξεις ΤΕΙ με Ελληνικά Πανεπιστήμια.....	89
β. Συμπράξεις ΤΕΙ με Πανεπιστήμια Εξωτερικού.....	92
5.6: Μεταπτυχιακές Σπουδές στη Μ. Βρετανία.....	93
5.7: Μεταπτυχιακές Σπουδές στη Γαλλία.....	100
5.8: Μεταπτυχιακές Σπουδές στη Γερμανία.....	105
5.9: Μεταπτυχιακές Σπουδές στην Αμερική.....	111
5.10: Μεταπτυχιακές Σπουδές στον Καναδά.....	117

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Υποτροφίες

6.1: Υποτροφίες από Δημόσιους Φορείς.....	122
6.2: Κληροδοτήματα.....	123
6.3: Υποτροφίες Ξένων Πανεπιστημίων.....	125
6.4: Ξένες Κυβερνήσεις.....	141

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

Προτάσεις - Συμπεράσματα.....143

Βιβλιογραφία – Πηγές Διαδικτύου.....145

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1^ο

Συνοπτική Περιγραφή Νομοθεσίας για ΤΕΙ και Απόφοιτους.....148

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2^ο

Οδηγός Διαδικτύου-Χρήσιμες Πληροφορίες.....155

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΠΕΑΕΚ II : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης II
Κ.Π.Σ. : Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Τ.Ε.Ι. : Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Α.Ε.Ι. : Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Τ.Ε. : Τεχνολογική Εκπαίδευση
Π.Ε. : Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση
Δ.Ε. : Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Υ.Ε. : Υποχρεωτική Εκπαίδευση
Ν.Π.Δ.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Φ.Ε. : Φόρτος Εργασίας
Δ.Μ.: Διδακτικές Μονάδες
Θ.: Θεωρία, Ε.: Εργαστήριο, Ω.Ε.: Ώρες Εργαστηρίου
Π.Α. : Πρακτική Άσκηση
Α.Π.: Άσκηση Πράξης
Δ.Μ. : Διδακτικές Μονάδες
Δ.Ο.Ν.Α. : (γνωστικά αντικείμενα) Διοίκησης, Οικονομίας, Νομοθεσίας και Ανθρωπιστικών σπουδών
Ε.Ε. : Ευρωπαϊκή Ένωση
ECTS : European Credit Transfer System (Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων)
Ι.Κ.Υ. : Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών
Ο.Α.Ε.Δ. : Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Ο.Τ.Α. : Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Μ.Κ. : Μισθολογικό Κλιμάκιο
Τ.Ε.Α.Δ.Υ.: Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων
Ι.Κ.Α. : Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
(Ι.Κ.Α.) - ΤΕΑΜ: Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών
Ε.Τ.Ε.Α.Μ. : Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών
Ο.Α.Ε.Ε.: Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών
ν. ή Ν.: νόμος
Φ.Ε.Κ. : Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
ΥΠ.Ε.Π.Θ.: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
(Υ)ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. : (Υπουργείο) Περιβάλλοντος Χωροταξίας Δημοσίων Έργων
Π.Π.Σ: Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
Π.Μ.Σ. : Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΔΟΑΤΑΠ : Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών & Πληροφόρησης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Επαγγελματικός Οδηγός των αποφοίτων του τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής, της Σχολής Μουσικής Τεχνολογίας του ΤΕΙ Ηπείρου, αποτελεί μία έγκυρη πηγή πληροφόρησης σε σχέση με ό, τι πρέπει να γνωρίζει κάθε πτυχιούχος κατά το στάδιο της μετάβασής του από τις σπουδές στην αγορά εργασίας. Κύριος στόχος μας ήταν η δημιουργία ενός βοηθήματος ενημέρωσης και πληροφόρησης προς τους πτυχιούχους, για τις πραγματικές συνθήκες εργασίας που επικρατούν σήμερα στον επαγγελματικό τους χώρο.

Το κοινό βέβαια στο οποίο απευθύνεται ο οδηγός είναι ευρύτερο, καθώς περιέχει πολύτιμα στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν, τόσο από κάθε πτυχιούχο, όσο και από τους νέους - που βρίσκονται στο στάδιο λήψης αποφάσεων για τη σχολή που θα επιλέξουν και το επαγγελματικό τους μέλλον-, τις διευθύνσεις και τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το ΥΠΕΠΘ, τους άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενους-ενδιαφερομένους για τις σπουδές και την επαγγελματική σταδιοδρομία των πτυχιούχων Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής, τους φορείς και τις επιχειρήσεις απασχόλησής τους, τους επαγγελματικούς φορείς των πτυχιούχων, που μεριμνούν για την κατοχύρωση του επαγγέλματος τους στον εργασιακό χώρο και γενικότερα στην κοινωνία.

Με τον οδηγό αυτό προσπαθήσαμε, εκπροσωπώντας την Ακαδημαϊκή Κοινότητα, να συγκεντρώσουμε, να συστηματοποιήσουμε και να παρέχουμε υπεύθυνη πληροφόρηση. Με τον τρόπο αυτό οι όποιες επαγγελματικές αποφάσεις κι επιλογές μπορούν να συνδυαστούν με τα προσωπικά ενδιαφέροντα και τα χαρακτηριστικά του καθενός, εστιάζοντας στην τρέχουσα εκπαιδευτική πραγματικότητα και στις συνθήκες απασχόλησης που επικρατούν, οι οποίες, μάλιστα, μεταβάλλονται ανάλογα με τις διαρκείς οικονομικές, κοινωνικές και τεχνολογικές εξελίξεις.

Ιδιαίτερη βάση δόθηκε στο πεδίο των Εργασιακών Σχέσεων και των Βασικών Ικανοτήτων Επαγγελματικής Επιτυχίας (Key Skills), προετοιμάζοντας και προτρέποντας τους Πτυχιούχους για συνεχή εμπλουτισμό των προσόντων τους και αδιάκοπη παρακολούθηση των εξελίξεων στο εργασιακό περιβάλλον.

Πρέπει, επίσης να τονισθεί ότι αν και πολλές πληροφορίες αντλήθηκαν από σχετικά ΠΔ (Προεδρικά Διατάγματα) και ΦΕΚ (Φύλλα Εφημερίδας Κυβερνήσεως) -οι λεπτομέρειες των οποίων περιέχονται-, κρίναμε σκόπιμο να μην τα συμπεριλάβουμε αυτούσια στον Οδηγό, με στόχο να γίνει αυτός περισσότερο χρηστικός για τον αναγνώστη.

Παρατίθενται, ωστόσο, οι σχετικές διευθύνσεις και μηχανές αναζήτησης, καθώς και πληθώρα άλλων διαδικτυακών διευθύνσεων, που παρέχουν τη δυνατότητα στον χρήστη να ανατρέξει συμπληρωματικά προς αναζήτηση επιμέρους στοιχείων. Προχωρήσαμε, δηλαδή, μετά τη συλλογή όλων των πληροφοριών, στην επιλογή

συγκεκριμένων από αυτές, που θεωρούμε ότι μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για μια αποτελεσματικότερη και αναλυτικότερη προσωπική έρευνα.

Με ιδιαίτερη χαρά παραδίδουμε το έντυπο αυτό, ελπίζοντας ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνει θα αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο στην πορεία της αναζήτησης των επαγγελματικών στόχων. Επισημαίνουμε, τέλος, ότι ο παρών επαγγελματικός οδηγός ενέχει το ρόλο του χάρτη, που κατευθύνει με μεθοδικότητα και παροτρύνει τον χρήστη να προχωρήσει σταθερά προς τη λήψη των όποιων επαγγελματικών αποφάσεων. Εξάλλου, είναι υπόθεση του καθενός η ευρύτερη διερεύνηση για την κατάσταση που επικρατεί στον τομέα της απασχόλησης, για τις προοπτικές που υπάρχουν και για την όποια επαγγελματική επιλογή που θα καθορίζεται πάνω στις δικές του ανάγκες.

Πολύτιμες για την ανάπτυξη του Επαγγελματικού Οδηγού, ήταν οι κατευθύνσεις που περιέχονται στον «Οδηγό Επαγγελματών Πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. (Οριζόντια Δικτύωση Γραφείων Διασύνδεσης Ελληνικών ΤΕΙ, που συγχρηματοδοτήθηκε από την Ε.Ε. και το ΥΠΕΠΘ και εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης -ΕΠΕΑΕΚ του Γ' ΚΠΣ)», καθώς επίσης και η συνδρομή του ανθρώπινου δυναμικού των Γραφείων Διασύνδεσης και Πρακτικής Άσκησης.

Ευδεχόμενες βελτιώσεις και διορθώσεις στον παρόντα οδηγό αναμένεται να υλοποιηθούν με την ευεργό συμμετοχή και τις υποδείξεις των αναγνωστών - χρηστών, μαζί με εξειδικευμένες πληροφορίες, οι οποίες δεν περιέχονται στην παρούσα εργασία και οι οποίες θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν σε μελλοντική αναθεώρηση και επανέκδοσή του.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων τους χρήστες αυτού του οδηγού οι οποίοι θα υποδείξουν τις πιθανές διορθώσεις και παραλήψεις.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση του παρόντα Επαγγελματικού, ιδιαίτερα ευχαριστούμε όλους όσους συνέβαλλαν στην υλοποίησή του, δηλαδή:

- Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τον Δημόσιο Τομέα και τις Εργασιακές Σχέσεις.
- Τα Γραφεία Διασύνδεσης των Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι.
- Την Οριζόντια Δράση των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών Τ.Ε.Ι.
- Τις Βιβλιοθήκες του Ε.Κ.Π.Α (Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- Τους Επαγγελματικούς Φορείς

Τέλος ευχαριστούμε ιδιαίτερα τα Γραφεία Διασύνδεσης του Τ.Ε.Ι Ηπείρου και τη Γραμματεία του τμήματος, χωρίς την υλικοτεχνική υποστήριξη των οποίων η εργασία αυτή δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί.

Η Υπεύθυνη Σύνταξης
Πυτικάκη Β. Ελευθερία
Πτυχιούχος ΑΠΘ
Τμήματος Εικαστικών
& Εφαρμοσμένων Τεχνών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Η παρούσα (ηλεκτρονική και έντυπη) έκδοση του Οδηγού περιλαμβάνει την περιγραφή του επαγγέλματος του Πτυχιούχου Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής.

Παρατίθενται τα συνηθέστερα επαγγελματικά πεδία με βάση τη σημασία των αντιστοιχών επαγγελματικών πεδίων για τους πτυχιούχους

Οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. απασχολούνται είτε ως ελεύθεροι επαγγελματίες είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα. Ο Οδηγός προσπαθεί να καλύψει τις ανάγκες πληροφόρησης στις επαγγελματικές αυτές επιλογές. Συνεπώς, περιλαμβάνει:

- Πληροφορίες και στοιχεία για Μεταπτυχιακές Σπουδές, καθώς επίσης και για την επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση των πτυχιούχων.
- Πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες απασχόλησης στο Δημόσιο τομέα, ιδιωτικό τομέα και για την επιχειρηματική δραστηριότητα (ελεύθερο επάγγελμα).
- Οδηγό Εργασιακών Σχέσεων
- Στοιχεία σχετικά με τις δυνατότητες απασχόλησης σε χώρες του εξωτερικού.
- Θεσμικό πλαίσιο άσκησης επαγγέλματος των υπό εξέταση ειδικοτήτων.

ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

Για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του παρόντος Οδηγού, θα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα:

- Λόγω της ταχύτατης μεταβολής του επαγγελματικού τοπίου στη χώρα μας, ο Οδηγός θα πρέπει να ανανεώνεται συστηματικά.
- Παρά το ότι περιγράφεται ένας σχετικά περιορισμένος αριθμός επαγγελματικών πεδίων, παρουσιάζονται χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τα απαραίτητα προσόντα και το καθεστώς των εργασιακών σχέσεων.
- Ο Οδηγός θα αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Το θέμα του μισθού είναι γενικά δύσκολο να προσδιοριστεί με ακρίβεια. Στη γενική περίπτωση ακολουθούνται οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας που ισχύουν για το συγκεκριμένο επάγγελμα. Σπανίως συναντώνται και υψηλότερες αποδοχές.
- Οι τυπικές απαιτήσεις της θέσης εργασίας συνήθως αναφέρονται σε πτυχίο, γνώση ξένων γλωσσών, προϋπηρεσία και επαγγελματική εμπειρία, γνώση σύγχρονων εργαλείων πληροφορικής. Σπανιότερα στις απαιτήσεις αναφέρονται και μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών, ευελιξία σε μετακινήσεις και ταξίδια, εξειδικευμένες γνώσεις. Σε κάθε περίπτωση θέματα δυνατότητας συνεργασίας, εργασίας σε ομάδα, εργατικότητας κλπ. θεωρούνται αυτονόητα.

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

Σκοπός του παρόντος Οδηγού Επαγγελματιών είναι να αποτελέσει ένα ενημερωμένο και σύγχρονο εργαλείο πληροφόρησης των Πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. σε σημαντικά θέματα που αφορούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Ο Οδηγός απευθύνεται στους πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. οι οποίοι επιθυμούν να ενημερωθούν σχετικά με τις εξελίξεις των τελευταίων ετών στο επάγγελμά τους.

Παρέχει τα βασικά στοιχεία, αλλά και εκτενή κατάλογο περαιτέρω πηγών πληροφόρησης και ενημέρωσης, όπου ο ενδιαφερόμενος θα μπορεί να ανατρέξει και να εντοπίσει πιο εξειδικευμένα θέματα.

Τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) ανήκουν στην Ανώτατη Εκπαίδευση με το νόμο 2916/01. Τα Τ.Ε.Ι. είναι Ν.Π.Δ.Δ. και αυτοδιοικούνται στα πλαίσια του ιδρυτικού τους νόμου. Αποστολή των ιδρυμάτων αυτών είναι να παρέχουν θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, επαρκή για την εφαρμογή επιστημονικών, τεχνολογικών, καλλιτεχνικών ή άλλων γνώσεων στο επάγγελμα, να συμβάλλουν στη δημιουργία πτυχιούχων ικανών να συνεισφέρουν ως στελέχη εφαρμογής στην τεχνολογική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Σήμερα σπουδάζουν στα Ελληνικά Τ.Ε.Ι. περί τους 200.000 σπουδαστές, σε διάφορες Σχολές και Τμήματα, δημιουργώντας πτυχιούχους επαγγελματίες σε ένα εκτενέστατο φάσμα γνωστικών αντικειμένων, που καλύπτει πρακτικά όλους τους τομείς της Ελληνικής οικονομίας. Είναι λοιπόν αυτονόητη η σημασία αφενός μεν του σωστού επαγγελματικού προσανατολισμού των πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. αφετέρου δε η δημιουργία από πλευράς των Ιδρυμάτων γνωστικών αντικειμένων, που να μπορούν να ανταποκρίνονται στις παρούσες και τις μελλοντικές ανάγκες της ελληνικής αγοράς.

Η αυξανόμενη ανεργία στο χώρο των νέων επιστημόνων και ο έντονος ανταγωνισμός στην αγορά εργασίας δημιουργεί δυσκολίες σε όλους τους πτυχιούχους. Η αξιόπιστη ενημέρωση σχετικά με τις υπάρχουσες δυνατότητες της αγοράς εργασίας και τα χαρακτηριστικά του κάθε επαγγέλματος μπορεί να συντελέσει ουσιαστικά στη σωστή επιλογή και στο σωστό εξ αρχής προσανατολισμό των πτυχιούχων, καθώς και στην ανεύρεση εργασίας και τη χάραξη επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

Το πεδίο απασχόλησης των πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. είναι εκτενέστατο και υπερβαίνει τα όρια ενός και μόνον Οδηγού. Υπό το πρίσμα αυτό το παρόν έργο υλοποιήθηκε με μία δομημένη μεθοδολογία, με κύριο σημείο εστίασης την άμεση και σαφή ενημέρωση του χρήστη.

Η Σύνταξη του Οδηγού ακολούθησε δύο μείζονες Φάσεις:

- Η πρώτη Φάση επικεντρώθηκε στη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με τα επαγγέλματα των πτυχιούχων.
- Κατά τη Δεύτερη Φάση έγινε ο έλεγχος, η συμπλήρωση και σύνθεση των στοιχείων και η τελική σύνταξη του Οδηγού.

Πηγές του Οδηγού αποτέλεσαν μεγάλος αριθμός πηγών και αναφορών, (εντύπων και ηλεκτρονικών) και συνεντεύξεων με στελέχη εταιρειών και εμπειρογνώμονες.

Ειδικότερα, στοιχεία για τη σύνταξη του Οδηγού αντλήθηκαν από:

- Τα Γραφεία Διασύνδεσης όλων των Τ.Ε.Ι.
- Έρευνα Αγοράς Εργασίας που περιλάμβανε τη διερεύνηση ζήτησης εργασίας από αγγελίες στον ημερήσιο, περιοδικό και επαγγελματικό τύπο (Ενημερωτικό Δελτίο Τ.Ε.Ε. εφημερίδες ΤΑ ΝΕΑ, ΤΟ ΒΗΜΑ, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ)
- Επαγγελματικούς φορείς πτυχιούχων Τ.Ε.Ι.
- Επαγγελματικούς Οδηγούς προγενέστερους της Ελλάδας και του εξωτερικού.
- Οδηγούς Σπουδών Τ.Ε.Ι.
- Σχετικά Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.)

3. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ – ΕΠΙΠΕΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

α. Τα πεδία της γνώσης κατατάσσονται στις ακόλουθες επιστημονικές περιοχές:

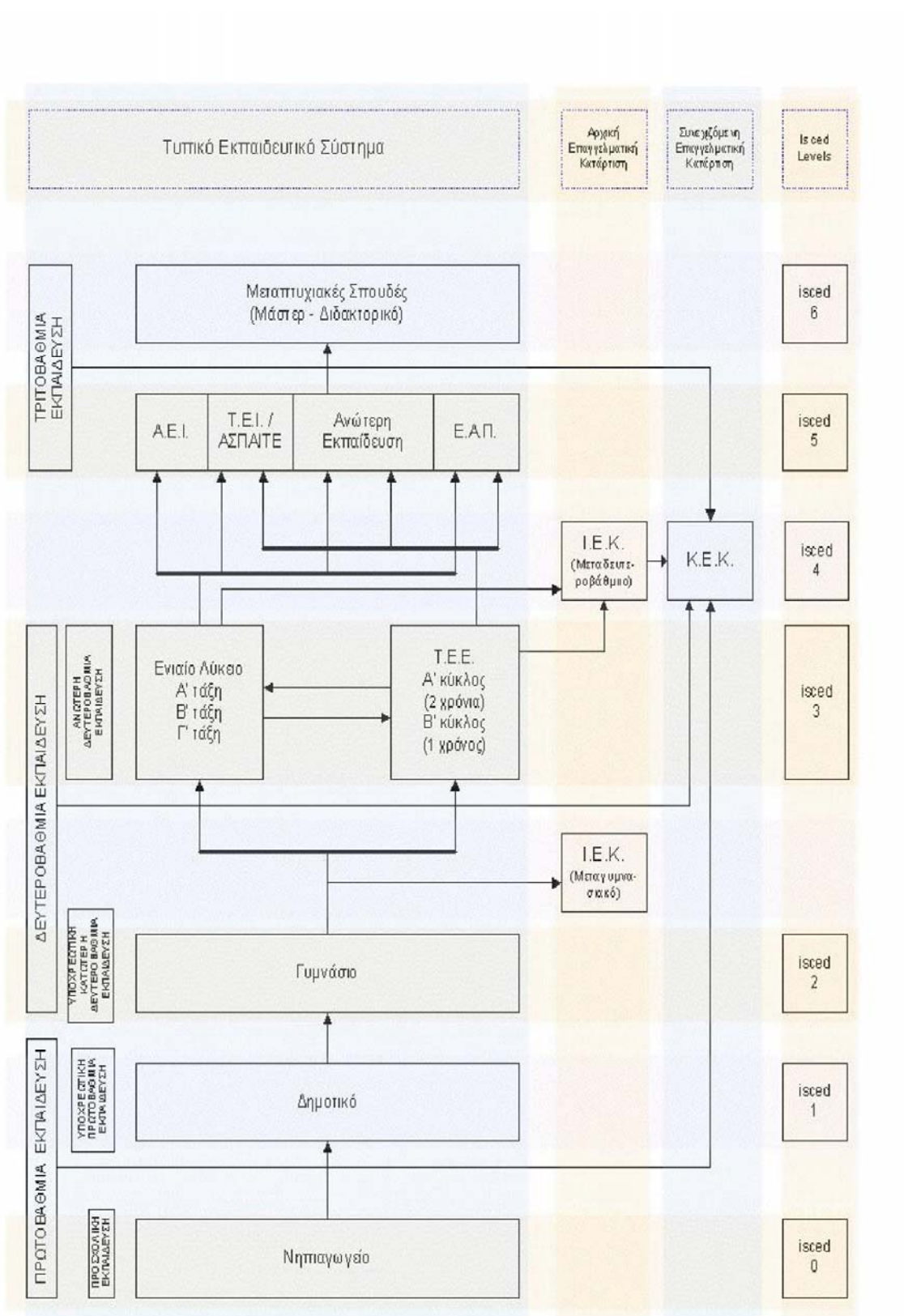
Ανθρωπιστικές Επιστήμες (Επιστήμες των Γλωσσών – Φιλολογία – Θεολογία)
Καλές Τέχνες και Τέχνες Ερμηνείας και Εφαρμοσμένες
Επιστήμες της Εκπαίδευσης
Κοινωνικές και Πολιτικές Επιστήμες και Επιστήμες της Συμπεριφοράς
Σπουδές στην Επικοινωνία-Πληροφόρηση και Τεκμηρίωση
Επιστήμες Οικονομίας και Διοίκησης
Επιστήμη του Δικαίου
Επιστήμες της Ζωής (Βιολογία, Βοτανική, Γενετική, Βιοχημεία κ.λπ.)
Φυσικές Επιστήμες
Μαθηματικά και Στατιστική
Επιστήμη των Υπολογιστών
Επιστήμες του Μηχανικού – Τεχνολογίες Παραγωγής & Επεξεργασιών
Αρχιτεκτονική - Πολεοδομία – Χωροταξία
Γεωπονικές επιστήμες και Περιβάλλον (Γεωλογία, Δασοπονία, Γεωργία κ.λπ.)
Επιστήμες Υγείας και Υγιεινής
Σπουδές στον Αθλητισμό
Σπουδές στην Ασφάλεια – Προστασία – Στρατιωτικά θέματα
Σπουδές στις Μεταφορές – Ναυτιλιακά – Αερομεταφορές κτλ

β. Τα Επίπεδα Εκπαίδευσης και οι Επιστημονικές Περιοχές του Συστήματος ISCED της UNESCO.

Η Διεθνής Πρότυπη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (International Standard Classification of Education) — ISCED της UNESCO (1997) είναι το γενικά υιοθετημένο πρότυπο ταξινόμησης που παρέχει τις κατευθύνσεις για τη συλλογή, την αναφορά και την ανάλυση των στοιχείων της εκπαίδευσης. Η προσπάθεια διεθνούς ταξινόμησης των εκπαιδευτικών συστημάτων γίνεται βάσει 7 επιπέδων εκπαίδευσης. Τα επίπεδα εκπαίδευσης αντιστοιχούν στις εξής κατηγορίες:

- Επίπεδο 0 - Προσχολική Εκπαίδευση
- Επίπεδο 1 - Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
- Επίπεδο 2 - Κατώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
- Επίπεδο 3 - Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
- Επίπεδο 4 - Μεταδευτεροβάθμια, μη πανεπιστημιακή Εκπαίδευση
- Επίπεδο 5 - Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση
- Επίπεδο 6 - Μεταπτυχιακές Σπουδές

Μπορείτε να δείτε τη δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και η σχέση του με το σύστημα ISCED στο σχεδιάγραμμα που παρατίθεται παρακάτω (πηγή: Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού – www.ekep.gr).

4. ΚΛΑΔΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΣΤΑΚΟΔ)

Η Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων της (Ελληνικής) Οικονομίας (ΣΤΑΚΟΔ) ακολουθεί τις ίδιες βασικές αρχές ταξινόμησης με τη διεθνή ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών (ISIC, International Standard Industrial Classification). Παρέχει το πλαίσιο για τη συλλογή, πινακοποίηση, εμφάνιση και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Στη ΣΤΑΚΟΔ υπάρχουν 17 κατηγορίες ταξινόμησης, οι οποίες προσδιορίζονται με τα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου Α έως Π, ακολουθούμενα από αριθμούς που υποδηλώνουν υποκατηγορίες (κλάδους). Ο αριθμός των διψήφιων, τριψήφιων και τετραψήφιων κλάδων ανέρχεται σε 62, 227 και 564 αντίστοιχα.

5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το εννοιολογικό πλαίσιο και οι μεθοδολογικές αρχές της ΣΤΕΠ-92 (Στατιστική Ταξινόμηση των Επαγγεμάτων), παρέχει ένα σύστημα ταξινόμησης και ομαδοποίησης της πληροφόρησης, που αφορά στα επαγγέλματα και προέρχεται είτε από τις απογραφές πληθυσμού είτε από άλλες στατιστικές έρευνες ή από διοικητικές πηγές σε συμφωνία με το πρότυπο ISCO-88 (International Standard Classification of Occupations) του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας. Αναλυτικά το σύστημα αυτό παρουσιάζεται στη διεύθυνση www.statistics.gr/MainPage/step-92/step-92.pdf

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

ΤΜΗΜΑ ΛΑΪΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Το Τμήμα Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής υποδέχτηκε του πρώτους του φοιτητές την ακαδημαϊκή χρονιά 2000-2001. Εντάσσεται στην Σχολή Μουσικής Τεχνολογίας του ΤΕΙ Ηπείρου και εδρεύει στην Άρτα. Δραστηριοποιείται τόσο μέσα από το εκπαιδευτικό του έργο, όσο και από ένα σύνολο θεσμικών και άλλων δράσεων.

Σε μια πενταετή πορεία, ανάμεσα στα άλλα, διοργανώθηκαν η διεθνής Ημερίδα για την ίδρυση του Τμήματος (2000), το διεθνές συνέδριο «Fado και ρεμπέτικο» (2002), ημερίδες, κύκλοι διαλέξεων και θεσμοθετήθηκαν εκδηλώσεις, όπως οι «Ανοιχτές Πύλες», που περιλαμβάνουν δρώμενα, επιστημονικές συναντήσεις και δραστηριότητες πολιτισμικού περιεχομένου.

Στην υλοποίηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών σκοπών του τμήματος συνεισφέρουν το εργαστήριο Τεχνολογίας και Πολιτισμού και το εργαστήριο Οργανοποιίας. Με την συνεργασία των δύο εργαστηρίων, δημιουργήθηκε η Έκθεση Λαϊκών Μουσικών Οργάνων και Παραδοσιακής Τεχνολογίας με σκοπό να είναι ανοιχτή στο κοινό.

Στο Τμήμα λειτουργεί επίσης το Αρχείο Ελληνικής Μουσικής, με μια σημαντική συλλογή πολλών μορφών τεκμηρίων, που υποστηρίζει στην έρευνα και την μελέτη τόσο των φοιτητών όσο και του κοινού.

1. Αντικείμενο και Σκοπός του Προγράμματος Σπουδών

Η εκπαίδευση ενσωματώνει εργαστήρια μουσικής πρακτικής (καλλιέργεια τεχνογνωσίας γύρω από ένα λαϊκό όργανο στο πλαίσιο του εργαστηρίου της Μουσικής Δεξιότητας, και με επιλογή από τυπικά ομαδοποιημένες «οικογένειες» οργάνων, επίσκεψη των στοιχειωδών τεχνικών τους στο πλαίσιο του εργαστηρίου της Οργανογνωσίας, συγκρότηση Μουσικών Συνόλων με βάση μια μουσικολογική προοπτική), όσο και οργανοποιίας, που μπορεί να αποτελέσει εναλλακτική επιλογή στο πλαίσιο του εργαστηρίου της Μουσικής Δεξιότητας.

Στόχο του Προγράμματος Σπουδών αποτελεί η -μέσα από την πρωτοτυπία που το διακρίνει- μουσικολογική εκπαίδευση εστιασμένη πάνω στην ελληνική μουσική παράδοση. Αυτό επιτυγχάνεται κατά κύριο μέρος μέσω της πρακτικής οργανοχρησίας. Συγχρόνως επιχειρεί μια καθολική θεώρηση του μουσικού φαινομένου στον χώρο και το χρόνο, ως τμήμα συνολικής κοινωνικής λειτουργίας.

Επιδιώκεται, γενικότερα, η ανάπτυξη και η μετάδοση γνώσεων στην μελέτη του λαϊκού μουσικού πολιτισμού και η παροχή των απαραίτητων εφοδίων στους σπουδαστές, ώστε να μπορούν να ασχοληθούν με τον τομέα αυτό τόσο σε επιστημονικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.

2. Δομή των σπουδών

Η διάρκεια των σπουδών στο Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής είναι οκτώ (8) εξάμηνα, όπως προβλέπεται στο Π.Δ. 212/94 (ΦΕΚ 132/Α/22.8.94).

Σε όλα τα εξάμηνα σπουδών, εκτός του τελευταίου, περιλαμβάνεται θεωρητική διδασκαλία, εργαστηριακές ασκήσεις, εκπόνηση μελετών μετά από ερευνητική εργασία, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ιδρύματα ή φορείς που ασχολούνται με ζητήματα λαϊκού πολιτισμού και πραγματοποιούν επιστημονική έρευνα, και εκπαιδευτικές επισκέψεις σε εργαστήρια κατασκευής και συντήρησης λαϊκών οργάνων. Έμφαση δίνεται στη συμμετοχή των σπουδαστών στα ειδικά ερευνητικά προγράμματα με θέμα την ελληνική μουσική παράδοση. Στο Ζ' εξάμηνο διεξάγεται σεμινάριο τελειόφοιτων με θέμα την μεθοδολογία της επιτόπιας έρευνας αλλά και της εκπόνησης πτυχιακής εργασίας.

Στα πρώτα εξάμηνα σπουδών περιλαμβάνονται μαθήματα γενικής υποδομής (θεωρητικά και εργαστηριακά). Ακολουθούν μαθήματα ειδικής υποδομής, τα οποία αποτελούν τη βάση της μουσικολογικής προσέγγισης της ελληνικής παράδοσης και της αντίστοιχης εν γένει πολιτισμικής ιστορίας, συνδυασμένα με ειδικά μαθήματα για την καλλιέργεια της μουσικής δεξιότητας των σπουδαστών. Στα προχωρημένα εξάμηνα διδάσκονται επιπλέον μαθήματα ειδικότητας.

Στα τελευταία εξάμηνα σπουδών, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος μπορεί με απόφασή της να δημιουργεί, μέσα από ομάδες κατ' επιλογήν μαθημάτων, κατευθύνσεις εξειδίκευσης σύμφωνα με τις εξελίξεις στην επιστήμη, τέχνη, τεχνολογία, οικονομία και κοινωνία.

Το τελευταίο εξάμηνο σπουδών περιλαμβάνει την πρακτική άσκηση του φοιτητή στο επάγγελμα και την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, που εξασφαλίζει την εμβάθυνση του τελειόφοιτου του Τμήματος σε θέμα εφαρμοσμένης έρευνας ή σε θέμα που έχει άμεση σχέση με την ειδικότητα των σπουδών.

Ακολουθεί στις επόμενες σελίδες πίνακας με τα μαθήματα που συνθέτουν το Πρόγραμμα Σπουδών με κάποιες λεπτομέρειες, καθώς και οι ομάδες μαθημάτων κατά χαρακτήρα και οι ακολουθίες μαθημάτων.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πίνακας Ι : Πρόγραμμα Σπουδών τμήματος

Πρόγραμμα Α΄ Εξαμήνου

ΘΕ = Θεωρία / ΑΣ = Άσκηση / ΕΡ = Εργαστήριο
 ΦΕ = Φόρτος Εργασίας / ΔΜ = Διδακτικές Μονάδες
 ΣΥΝ = Σύνολο / ΩΡ = Ωρών
 ΧΑΡ = Χαρακτήρας μαθήματος:
 Υ= Υποχρεωτικό, ΕΥ= Επιλογής Υποχρεωτικό, Π= Προαιρετικό

ΜΑΘΗΜΑ	ΧΑΡ	ΘΕ	ΑΣ	ΦΕ ΘΕ	ΔΜ ΘΕ	ΕΡ	ΦΕ ΕΡ	ΔΜ ΕΡ	ΣΥΝ ΩΡ	ΣΥΝ ΦΕ	ΣΥΝ ΔΜ
<u>μουσική θεωρία & ρυθμολογία Ι</u>	Υ	3		9	4	5	5	6	8	14	10
<u>ιστορία &ι πολιτισμός Ι</u>	Υ	3	2	11	5	3	3	3	8	14	8
<u>οργανογνωσία - μουσική δεξιότητα Ι (επιλογή οργάνου Ι)</u>	ΕΥ	2		6	2	2	2	2	4	8	4
<u>εφαρμογές της ακουστικής & οργανοποιία</u>	Υ	3	2	11	5	3	3	3	8	14	8
ΣΥΝΟΛΟ		11	4			13			28	50	30
<u>νεοελληνική λογοτεχνία Ι</u>	Π	2							2		
<u>ξένη γλώσσα Ι</u>	Π	2							2		

Πρόγραμμα Β΄ Εξαμήνου

ΜΑΘΗΜΑ	ΧΑΡ	ΘΕ	ΑΣ	ΦΕ ΘΕ	ΔΜ ΘΕ	ΕΡ	ΦΕ ΕΡ	ΔΜ ΕΡ	ΣΥΝ ΩΡ	ΣΥΝ ΦΕ	ΣΥΝ ΔΜ
<u>μουσική θεωρία & ρυθμολογία II</u>	Υ	3		9	3	6	6	6	9	15	9
<u>ιστορία & πολιτισμός II</u>	Υ	3	2	11	4	3	3	3	8	14	7
<u>μουσική πληροφορική</u>	Υ	2		6	3	3	3	3	5	9	6
<u>μουσική δεξιότητα II (επιλογή οργάνου II)</u>	ΕΥ			0		2	2	3	2	2	3
<u>στοιχεία βυζαντινής μουσικής - ψαλτική</u>	Υ	2		6	2	4	4	3	6	10	5
ΣΥΝΟΛΟ		10	2			18			30	50	50
<u>νεοελληνική λογοτεχνία II</u>	Π	2							2		
<u>ξένη γλώσσα II</u>	Π	2							2		

Πρόγραμμα Γ' Εξαμήνου

ΜΑΘΗΜΑ	ΧΑΡ	ΘΕ	ΑΣ	ΦΕ ΘΕ	ΔΜ ΘΕ	ΕΡ	ΦΕ ΕΡ	ΔΜ ΕΡ	ΣΥΝ ΩΡ	ΣΥΝ ΦΕ	ΣΥΝ ΔΜ
<u>τροπική ανάλυση I</u>	Υ	2		6	4	2	2	4	4	8	8
<u>μέθοδοι μουσικής καταγραφής I</u>	Υ	1	1	4	2	3	3	2	5	7	4
<u>εισαγωγή στην κοινωνική θεωρία</u>	Υ	2	1	7	5		0		3	7	5
<u>λόγια δυτική μουσική</u>	Υ	3		9	3	3	3	2	6	12	5
<u>μουσική δεξιότητα III</u> <u>(επιλογή οργάνου III)</u>	ΕΥ			10		2	2	3	2	2	3
<u>οργανολογία I</u> <u>(επιλογή οργάνου IV)</u>	Υ	2		6	2	2	2	1	4	8	3
<u>επιλογή από την</u> <u>ομάδα Α</u>	ΕΥ	2	2	9	2		0		2	6	2
ΣΥΝΟΛΟ		12	2			12			26	50	30
<u>βυζαντινή παρασημαντική I</u>	Π	2							2		
<u>ξένη γλώσσα III</u>	Π	2							2		

Πρόγραμμα Δ' Εξαμήνου

ΜΑΘΗΜΑ	ΧΑΡ	ΘΕ	ΑΣ	ΦΕ ΘΕ	ΔΜ ΘΕ	ΕΡ	ΦΕ ΕΡ	ΔΜ ΕΡ	ΣΥΝ ΩΡ	ΣΥΝ ΦΕ	ΣΥΝ ΔΜ
--------	-----	----	----	----------	----------	----	----------	----------	-----------	-----------	-----------

<u>λόγιοι έλληνες συνθέτες</u>	Υ	2		6	2	3	2	2	4	8	4
<u>ανθρωπολογική προσέγγιση του λαϊκού πολιτισμού I</u>	Υ	2	1	7	4		2	2	5	9	6
<u>μουσική δεξιότητα IV (επιλογή οργάνου III)</u>	ΕΥ			0		3	2	2	2	2	2
<u>οργανολογία II (επιλογή οργάνου IV)</u>	Υ	2		6	1	2	2	1	4	8	2
<u>επιλογή από την ομάδα Β</u>	ΕΥ	2		6	2		2	1	4	8	3
<u>εθνομουσικολογία</u>	Υ	2		6	3		3	2	5	9	5
ΣΥΝΟΛΟ		12	2			12	15		28	50	30
<u>βυζαντινή παρασημαντική II</u>	Π	2							2		
<u>ξένη γλώσσα IV ορολογία</u>	Π	2							2		

Πρόγραμμα Ε ΄ Εξαμήνου

ΜΑΘΗΜΑ	ΧΑΡ	ΘΕ	ΑΣ	ΦΕ ΘΕ	ΔΜ ΘΕ	ΕΡ	ΦΕ ΕΡ	ΔΜ ΕΡ	ΣΥΝ ΩΡ	ΣΥΝ ΦΕ	ΣΥΝ ΔΜ
<u>ζητήματα ελληνικής λαϊκής μουσικής I</u>	Υ	3	1	10	5	3	3	3	7	13	8
<u>ανθρωπολογική προσέγγιση του λαϊκού πολιτισμού II</u>	Υ	2	2	8	4	2	2	2	6	10	6
<u>λόγια μουσική της ανατολής</u>	Υ	2		6	3	3	3	3	5	9	6
<u>επιλογή από την ομάδα Γ</u>	ΕΥ	2		6	2		0		2	6	2

<u>μουσική δεξιότητα V</u> (<u>επιλογή οργάνου III</u>)	ΕΥ			0		2	2	3	2	2	3
<u>οργανολογία III</u> (<u>επιλογή οργάνου IV</u>)	Υ	2		6	1	2	2	1	4	8	2
<u>μουσικά σύνολα I</u>	Υ			0		2	2	3	2	2	3
ΣΥΝΟΛΟ		11	3			14			28	50	30
<u>η λαϊκή μουσική</u> <u>στον ελληνικό</u> <u>κινηματογράφο</u>	Π	2							2		
<u>μουσικές</u> <u>του κόσμου I</u>	Π	2							2		

Πρόγραμμα ΣΤ΄ Εξαμήνου

ΜΑΘΗΜΑ	ΧΑΡ	ΘΕ	ΑΣ	ΦΕ ΘΕ	ΔΜ ΘΕ	ΕΡ	ΦΕ ΕΡ	ΔΜ ΕΡ	ΣΥΝ ΩΡ	ΣΥΝ ΦΕ	ΣΥΝ ΔΜ
<u>ζητήματα ελληνικής</u> <u>λαϊκής μουσικής II</u>	Υ	3	1	10	5	3	3	3	7	13	8
<u>εθνοχορολογία χορός I</u>	Υ	2	2	8	5	2	2	2	6	10	7
<u>μουσική παιδαγωγική I</u>	Υ	3		9	4	3	3	2	6	12	6
<u>επιλογή από την</u> <u>ομάδα Δ</u>	ΕΥ	3		9	2	2	2	1	5	11	3
<u>μουσική δεξιότητα VI</u> (<u>επιλογή οργάνου III</u>)	ΕΥ			0		2	2	3	2	2	3
<u>μουσικά σύνολα II</u>	Υ			0		2	2	3	2	2	3
ΣΥΝΟΛΟ		11	3			14			28	50	30
<u>εθνογραφικό φιλμ</u>	Π	2							2		

<u>μουσικές του κόσμου II</u>	Π	2							2		
-----------------------------------	---	---	--	--	--	--	--	--	---	--	--

Πρόγραμμα Ζ' Εξαμήνου

ΜΑΘΗΜΑ	ΧΑΡ	ΘΕ	ΑΣ	ΦΕ ΘΕ	ΔΜ ΘΕ	ΕΡ	ΦΕ ΕΡ	ΔΜ ΕΡ	ΣΥΝ ΩΡ	ΣΥΝ ΦΕ	ΣΥΝ ΔΜ
<u>μουσική παιδαγωγική II</u>	Υ	3		9	4	3	3	2	6	12	6
<u>επιλογή από την ομάδα Ε</u>	ΕΥ	3		9	2	2	2	1	5	11	3
<u>εθνοχορολογία χορός II</u>	Υ	2	2	8	5	2	2	2	6	10	7
<u>μεθοδολογία της έρευνας</u>	Υ	2	3	9	5	2	2	3	7	11	8
<u>μουσική δεξιότητα VII (επιλογή οργάνου III)</u>	ΕΥ			0		2	2	3	2	2	3
<u>μουσικά σύνολα III</u>	Υ			0		4	4	3	4	4	3
ΣΥΝΟΛΟ		10	5			15			30	50	30
<u>ζητήματα μουσικής κριτικής</u>	Π	2							2		
<u>παγκόσμια ιστορία χορού</u>	Π	2							2		

Ομάδες Μαθημάτων κατά χαρακτήρα: α. προαιρετικά μαθήματα, β. μαθήματα γενικής υποδομής (ΜΓΥ), γ. μαθήματα ειδικής υποδομής (ΜΕΥ), δ. μαθήματα ειδικότητας (ΜΕ), ε. μαθήματα διοίκησης, οικονομίας, στ. νομοθεσίας και ανθρωπιστικών σπουδών (ΔΟΝΑ)

Ακολουθίες Μαθημάτων Επιλογής:

Ακολουθία 1: οργανοποιία

ομάδα α: οικονομία	<u>οικονομική των επιχειρήσεων</u>
ομάδα β	<u>σχέδιο γραμμικό και ελεύθερο</u>
ομάδα γ: νομοθεσία	<u>εισαγωγή στο δίκαιο των επιχειρήσεων</u>
ομάδα δ	<u>τεχνολογία υλικών - φυσικές και χημικές εφαρμογές</u>
ομάδα ε: διοίκηση	<u>στοιχεία οργάνωσης και διοίκησης</u>

Ακολουθία 2: μουσική παραγωγή

ομάδα α: οικονομία	<u>στοιχεία οικονομικής ανάλυσης - τεχνολογία και οικονομία</u>
ομάδα β	<u>ελληνική δισκογραφία</u>
ομάδα γ: νομοθεσία	<u>δεοντολογία - νομοθετικά ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων</u>
ομάδα δ	<u>τεχνικές ηχοληψίας και ηχογράφησης</u>
ομάδα ε: διοίκηση	<u>μουσική παραγωγή και διοίκηση</u>

Ακολουθία 3: τεχνολογία και πολιτισμός

ομάδα α: οικονομία	<u>πολιτισμός και οικονομία</u>
ομάδα β	<u>μέσα μαζικής ενημέρωσης και πολιτισμός</u>
ομάδα γ: νομοθεσία	<u>πολιτισμός και δίκαιο</u>
ομάδα δ:	<u>ηχητικός πολιτισμός</u>
ομάδα ε: διοίκηση	<u>πολιτιστική διαχείριση και επικοινωνία</u>

Ακολουθία 4: μουσική και πληροφορική

ομάδα α: οικονομία	
ομάδα β	<u>πολιτισμική διάσταση της τεχνολογίας - πλ. πολιτισμός</u>
ομάδα γ: νομοθεσία	
ομάδα δ	<u>ο κώδικας midi στην μουσική πληροφορική</u>
ομάδα ε: διοίκηση	

Διατμηματικό Πρόγραμμα

Το διατμηματικό πρόγραμμα υλοποιείται από το Εργαστήριο Τεχνολογίας και Πολιτισμού και περιλαμβάνει ένα πεδίο μαθημάτων που συγκροτείται από την ακολουθία 3 και την ακολουθία 4.

Προσφέρεται επίσης στους φοιτητές του Τμήματος Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης και περιλαμβάνει τα μαθήματα:

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: (ακολουθία3) ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ: (ακολουθία 4).

Πρόγραμμα Η΄ Εξαμήνου

Πτυχιακή Εργασία

Οι φοιτητές αναλαμβάνουν την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας (100 σελ. περίπου της τάξης των 1800 χαρακτήρων η καθεμιά) με θέμα συναφές με τα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος σπουδών. Η πτυχιακή εργασία μπορεί να ανατεθεί και σε ομάδα φοιτητών, εφόσον οι ανάγκες της έρευνας το δικαιολογούν.

Εξάμηνη Πρακτική Άσκηση

Οι φοιτητές πραγματοποιούν εξάμηνη αμειβόμενη πρακτική άσκηση σε οργανισμούς και επιχειρήσεις του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα που αναπτύσσουν πολιτική και δραστηριότητα σε πεδία σχετικά μ' αυτό του προγράμματος σπουδών του Τμήματος (Μουσικά σχολεία - Ωδεία, Πνευματικά Κέντρα, Εκδοτικοί και Δισκογραφικοί Οίκοι, ΜΜΕ κλπ.).

4. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Θεσμικό πλαίσιο: Ν.1404/83 & 2916/2001

άρθρο 24 «διδακτικό έργο»

- 1.θεωρητική διδασκαλία
- 2.εργαστηριακές ασκήσεις
- 3.σεμινάρια-επισκέψεις σε παραγωγικές εγκαταστάσεις
- 4.πτυχιακές εργασίες
- 5.άσκηση στο επάγγελμα (πρακτική άσκηση)**

Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται στο 8ο εξάμηνο Σπουδών σε χώρους παραγωγής, εργαστήρια και άλλους χώρους εργασίας της ειδικότητας, με σκοπό την εμπέδωση των γνώσεων των προηγούμενων εξαμήνων, την παροχή δυνατότητας ανάπτυξης πρωτοβουλιών καθώς και την δυνατότητα ανάπτυξης ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων και ομαδικής εργασίας.

Στόχος, λοιπόν, της εξάμηνης Πρακτικής Άσκησης είναι η συστηματική εφαρμογή των εξειδικευμένων επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων που αποκτούν οι σπουδαστές του Τμήματος, στον εργασιακό χώρο που έχουν επιλέξει να ασκηθούν. Η διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης αναμένεται να συνεισφέρει σημαντικά στην εμπέδωση των γνώσεων και στην πρακτική εφαρμογή αυτών, από τους ασκούμενους της Σχολής Μουσικής Τεχνολογίας, μετά την αποφοίτησή τους.

Γνωρίζοντας την σημασία της Πρακτικής Άσκησης για την προετοιμασία των φοιτητών στο επαγγελματικό τους ξεκίνημα, **το Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, εποπτεύει συνολικά την Πρακτική Άσκηση** σε όλα τα τμήματα του Ιδρύματος, εφαρμόζοντας τους θεσμούς της ενιαίας Πρακτικής Άσκησης και του Γραφείου Διασύνδεσης, ώστε να οργανώνεται καλύτερα και να προσφέρονται τα μέγιστα οφέλη στους ασκούμενους, εντάσσοντάς τους ομαλά στην αγορά εργασίας.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Οι σπουδαστές των Τ.Ε.Ι. κατά τη διάρκεια των σπουδών τους υποχρεούνται σε εξάμηνη πρακτική άσκηση σχετική με το μελλοντικό τους επάγγελμα. Η περίοδος αυτή της άσκησης είναι συνεχόμενη, χωρίς διακοπή, εκτός των περιπτώσεων εποχιακών επιχειρήσεων. Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του πτυχίου του Τμήματος Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής (άρθρο 24 του Ν. 1404/83 και Π.Δ. 174/75).

Κάθε σπουδαστής που πρόκειται να πραγματοποιήσει άσκηση στο επάγγελμα, υποβάλλει αίτηση (έγκρισης) στη Γραμματεία του Τμήματος με την οποία δηλώνει έναν ή περισσότερους φορείς στους οποίους ενδιαφέρεται να απασχοληθεί, καθώς και υπεύθυνη δήλωση με την οποία δηλώνει ότι έχει παρακολουθήσει με επιτυχία τα 2/3 του συνόλου των μαθημάτων του ΠΠΣ.

Με την έκδοση αναλυτικής βαθμολογίας, ελέγχεται εάν ο σπουδαστής έχει τις προϋποθέσεις και η αίτησή του προωθείται στην επιτροπή Πρακτικής Άσκησης.

Στην περίπτωση που ο φοιτητής δεν έχει δυνατότητα να επιλέξει ο ίδιος φορέα απασχόλησης, η επιτροπή Πρακτικής Άσκησης αναλαμβάνει να προτείνει θέσεις άσκησης-απασχόλησης, που μπορεί να επιλέξει ο σπουδαστής ανάλογα με τις ικανότητες, δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά του.

Σε συνεδρίαση της επιτροπής Πρακτικής Άσκησης γίνεται κατανομή των σπουδαστών στις θέσεις εργασίας, αφού πρώτα γίνει έλεγχος για την καταλληλότητα του φορέα απασχόλησης που έχουν επιλέξει και ορίζονται οι επόπτες καθηγητές, που θα επιβλέπουν τον κάθε σπουδαστή.

Τέλος συμπληρώνεται η ειδική σύμβαση εργασίας για πρακτική άσκηση του σπουδαστή εις τριπλούν, η οποία αναφέρει τους όρους αποζημίωσης και ασφάλισής του, καθώς και τους επόπτες καθηγητές.

Η ασφαλιστική του εισφορά (1%) κατά επαγγελματικού κινδύνου, υπολογίζεται επί του τεκμαρτού ημερομισθίου της δωδέκατης (12ης) ασφαλιστικής κλάσης του ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει κάθε φορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10, παρ. 1 και 2 του Ν. 2217/94 (ΦΕΚ 83/Α').

Κατά τη διάρκεια της εξάμηνης πρακτικής άσκησης, ο ασκούμενος μπορεί για σοβαρούς λόγους να απουσιάσει δικαιολογημένα για διάστημα πέντε (5) εργάσιμων ημερών συνολικά. Οι απουσίες καταχωρούνται στο βιβλίο πρακτικής άσκησης, θεωρούνται και υπογράφονται από τον επόπτη εκπαιδευτικό.

Ο ασκούμενος στο χώρο της εργασίας του, υποχρεούται να ακολουθεί τους κανονισμούς ασφαλείας και εργασίας, καθώς και κάθε άλλη ρύθμιση που ισχύει για το όλο το προσωπικό. Αυθαίρετες απουσίες ή παράβαση των κανονισμών του εργασιακού χώρου, μπορούν να οδηγήσουν στη διακοπή της πρακτικής άσκησης.

Στην περίπτωση αυτή, ο σπουδαστής υποχρεούται να επαναλάβει το επόμενο εξάμηνο τη διαδικασία εξεύρεσης νέας θέσης για τη συμπλήρωση του υπόλοιπου χρόνου.

Η πρακτική άσκηση αμείβεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Με την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης ο σπουδαστής υποβάλλει δια του πρωτοκόλλου της Γραμματείας του Τμήματος το βιβλίο κατάλληλα συμπληρωμένο με τον αριθμό των εβδομαδιαίων εκθέσεων, το χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις μέρες απουσίας και την επίδοσή του.

Τέλος, η επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, στην οποία υποβάλλονται τα δικαιολογητικά (βιβλίο πρακτικής και φωτοτυπία ενσήμων ΙΚΑ), αποφασίζει για την αποδοχή ή απόρριψή της.

1. ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΟΑΕΔ

Σύμφωνα με το υπ. Αρ.. 94200/05.08.1986 έγγραφο του ΟΑΕΔ, δικαίωμα επιδότησης από το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχουν οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, οι Δήμοι και οι Κοινότητες καθώς και οι Δημοτικές και Κοινοτικές Επιχειρήσεις.

2. ΜΕ ΤΟ ΕΠΕΑΕΚ

Τα Α΄, Β΄ και Γ΄ ΚΠΣ (Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης), παρέχουν τη δυνατότητα πραγματοποίησης της Πρακτικής Άσκησης, μέσω προγραμμάτων ΕΠΕΑΕΚ (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης) που υποβάλλονται από το τμήμα.

Τα προγράμματα αυτά, χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε και η αποζημίωση των φοιτητών ανέρχεται σε 300€ περίπου ανά μήνα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ Ο ΦΟΙΤΗΤΗΣ:

1. Αναζητά και βρίσκει την Επιχείρηση που θα κάνει την πρακτική του με προσωπική προσπάθεια είτε μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης του Ιδρύματος, είτε με τη βοήθεια της επιτροπής Πρακτικής Άσκησης του τμήματος.

2. Με δική του πρωτοβουλία συμφωνεί με την επιχείρηση για εκπόνηση πρακτικής άσκησης.

3. Υποβάλλει στην ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ του Τμήματος - στο πρωτόκολλο Γραμματείας - ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ. (ΕΝΤΥΠΟ Ε01)

4. Εφόσον πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την έναρξη της Π.Α. μπορεί να αναχωρήσει για την επιχείρηση και ζητά από την γραμματεία

- Βεβαίωση έγκρισης πρακτικής άσκησης. (ΕΝΤΥΠΟ Ε02)
- Βεβαίωση αποδοχής. (ΕΝΤΥΠΟ Ε03)

5. Υποβάλλει στην ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ την Βεβαίωση Αποδοχής (ΕΝΤΥΠΟ Ε03) υπογεγραμμένο από την επιχείρηση που τον αποδέχεται για την πραγματοποίηση της Πρακτικής Άσκησης.

6. Μπορεί να αναχωρήσει για την επιχείρηση που εγκρίθηκε από την επιτροπή Π.Α. του τμήματος για να εκπονήσει την πρακτική του και ζητά από την Γραμματεία :

- Τρεις (3) Συμβάσεις Εργασίας. (ΕΝΤΥΠΟ Ε05)
- Τη Βεβαίωση Τοποθέτησης της Ε. Π. Άσκησης. (ΕΝΤΥΠΟ Ε04)
- Βιβλίο Π.Α. Φοιτητή

- Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης Π.Α. για την επιχείρηση.(ΕΝΤΥΠΟ Γ)
- Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης Π.Α. για τον φοιτητή. (ΕΝΤΥΠΟ Α)
- Οδηγό Πρακτικής Άσκησης

7. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, πρέπει καθημερινά να γράφει στο βιβλίο πρακτικής άσκησης το αντικείμενο στο οποίο απασχολήθηκε.

8. Αφού λήξει η εξάμηνη πρακτική άσκηση, θα πρέπει να καταθέσει στη Γραμματεία του τμήματος τα παρακάτω δικαιολογητικά για να επικυρώσει την πρακτική του:

- Αίτηση στην ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ του Τμήματος - στο πρωτόκολλο Γραμματείας – ΓΙΑ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ. (ΕΝΤΥΠΟ Ε06)
- Το βιβλίο, συμπληρωμένο για όλη τη διάρκεια της εργασίας του φοιτητή και υπογεγραμμένο από τον ίδιο το φοιτητή, τον επόπτη της επιχείρησης, ο οποίος θα πρέπει να είναι απόφοιτος τουλάχιστον Τ.Ε.Ι. συναφούς αντικειμένου με την ειδικότητα του φοιτητή, και από τον επόπτη εκπαιδευτικό.
- Απόσπασμα ατομικής ασφάλισης (ή βεβαίωση του εργοδότη επικυρωμένη από το ΙΚΑ)
- Βεβαίωση της Υπηρεσίας που να αναφέρει το αντικείμενο και τη διάρκεια της απασχόλησης του φοιτητή.
- Συμπληρωμένα ερωτηματολόγια από την υπεύθυνο της επιχείρησης και από τον ίδιο.

5. ΦΟΡΕΙΣ – ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ – ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1. 1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΙΓΙΟΥ
2. 1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΤΑΣ
3. 1ο ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΤΑΣ
4. 2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΕΡΟΙΑΣ
5. 2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΤΑΣ
6. 5ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΤΑΣ,
7. Α.ΑΠΕΣΣΟΣ - Γ. ΠΑΥΛΙΔΑΚΗΣ Ο.Ε.
8. Α.ΕΠ.Ι. ΑΕ.,
9. ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ)
10. ΔΕΠΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
11. ΔΕΠΩΕ,
12. ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ,
13. ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΠΡΕΒΕΖΑΣ,
14. ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ,
15. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΩΔΕΙΟ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΒΟΛΟΥ,
16. ΕΛΤΥΝΑ,
17. ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΡΟΥΖΕΛ,
18. ΙΕΜΑ,
19. ΚΕΝΤΡΟ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ,
20. ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΑΪΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ,
21. ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ,
22. ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ ΠΕΛΛΑΣ,
23. ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΕΡΡΩΝ,
24. Ν.Ε.ΠΟ.ΤΑ,
25. ΝΟΜ. ΕΠΙΧ/ΣΗ ΠΟΛ/ΚΗΣ & ΤΟΥΡ. ΑΝΑΠΤΑΠΤΥΞΗ,
26. ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ,
27. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ,
28. ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ,
29. ΤΣΟΛΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ,
30. ΩΔΕΙΟ ΑΡΤΑΣ,
31. ΩΔΕΙΟ Γ. ΚΟΛΟΒΑ,
32. ΩΔΕΙΟ ΠΟΛΥΡΥΘΜΙΑ

6. ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ενδεικτικά τα αριθμητικά στοιχεία των νεοεισερχομένων σπουδαστών και πτυχιούχων στο τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 έως το 2006-2007.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: Αριθμός Εισαχθέντων και Πτυχιούχων στο τμήμα

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ Τμήμα Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής	ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ						
	2000- 2001	2001- 2002	2002- 2003	2003- 2004	2004- 2005	2005- 2006	2006- 2007
Εισαχθέντες	61	57	63	63	65	71	85
Πτυχιούχοι	-	-	-	-	-	6	24

*Πηγή: Γραμματεία τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής

** Σημείωση: Στον αριθμό των εισαχθέντων δεν συμπεριλαμβάνονται οι διαγραφέντες

**ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ-
ΠΕΔΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥ ΛΑΪΚΗΣ &
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ**

1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ (Key Skills)

ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Οι Βασικές ή Κομβικές Γνώσεις και Δεξιότητες, είναι οι δεξιότητες εκείνες που βοηθούν τους ανθρώπους να επιτύχουν, τόσο στην προσωπική, όσο και στην επαγγελματική τους ζωή. Παρέχουν τις βάσεις για την δια βίου μάθηση, την αποτελεσματική εργασία και τον σωστό χειρισμό προβλημάτων και καταστάσεων. Η σημασία των κεντρικών δεξιοτήτων είναι ευρέως αναγνωρισμένη, τόσο στο χώρο της εκπαίδευσης όσο και στον επαγγελματικό χώρο. Στον χώρο εργασίας τους, υπάλληλοι κάθε επιπέδου είναι υπεύθυνοι για την ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών που παράγουν και που προσφέρουν. Αυτοί που είναι έτοιμοι να αναλύσουν και να λύσουν προβλήματα που προκύπτουν καθημερινά, να επικοινωνήσουν με σωστό τρόπο, να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία και να εργαστούν με τους άλλους αποτελεσματικά, κρίνονται επαρκώς εξοπλισμένοι να παίξουν τους ενεργούς, υπεύθυνους και ευέλικτους ρόλους που το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον απαιτεί. Οι δεξιότητες και οι ικανότητες αυτές που χαρακτηρίζονται ως κεντρικές (core skills, key skills, key competences), είναι κοινές και χρήσιμες σε πολλά επαγγέλματα και, κατά συνέπεια, αποτελούν εφόδια του ατόμου για την αλλαγή εργασιακού χώρου, αν οι νέες ανάγκες της αγοράς το απαιτούν. Έχουν άμεση σχέση με τη δια βίου μάθηση και μπορούν να εκσυγχρονίζονται συνεχώς μέσω της συνεχιζόμενης κατάρτισης.

Η συζήτηση σε όλα τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εστιάζεται στη δημιουργία των διαδικασιών εκείνων που θα μπορούσαν να ανιχνεύσουν, να αξιολογήσουν και να πιστοποιήσουν δεξιότητες τέτοιου τύπου, χωρίς να χρησιμοποιούνται υποκειμενικά κριτήρια. Η θεωρία των κεντρικών δεξιοτήτων διαδίδεται ολοένα και περισσότερο και υποστηρίζεται πως θα έπρεπε να ενταχθεί σε όλα τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, αν θέλουμε να μιλάμε για σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας. Η νέα προσέγγιση που υιοθετείται από ολοένα και περισσότερα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να απορρίπτει την αξιολόγηση ενός υποψήφιου για μία θέση εργασίας με βάση τα πτυχία και τους τίτλους σπουδών του, προσθέτει νέα στοιχεία για την κρίση του, ανάλογα με το πόσο έχει αναπτύξει κάποιες δεξιότητές του, οι οποίες αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας ένα αξιόπιστο σύστημα γενικής πιστοποίησης. Ο υποψήφιος για τη θέση έχει τη δυνατότητα να βελτιώνει συνεχώς τις δεξιότητες αυτές και να ανέρχεται επίπεδο στο πλαίσιο προσόντων. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η δημιουργία «ατομικών καρτελών καταγραφής δεξιοτήτων», στις οποίες θα καταγράφεται το επίπεδο στο οποίο βρίσκεται ο

υποψήφιος και οι οποίες θα μπορούν να ανανεώνονται κάθε φορά που κάποιος θα παρακολουθεί κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης και θα βελτιώνει τις δεξιότητές του.

Οι δεξιότητες που απαιτούνται από κάποιον για την επίλυση καθημερινών θεμάτων και προβλημάτων είναι:

- A.** Η κριτική σκέψη
- B.** Η δυνατότητα ανάλυσης καταστάσεων και προτάσεων δράσης
- Γ.** Ο σχεδιασμός και η οργάνωση της εργασίας και η δυνατότητα περάτωσης μιας εργασίας
- Δ.** Η δυνατότητα αποτύπωσης των δράσεων και η εξαγωγή συμπερασμάτων, χρήσιμων για το μέλλον

Επιπλέον, υπάρχουν δεξιότητες που δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα να δρουν περισσότερο αποτελεσματικά. Η επικοινωνία, για παράδειγμα, τόσο η προφορική όσο και η γραπτή, βοηθά να ξεκαθαρίσει κάποιος τις σκέψεις του, να έρχεται με ευκολία σε επαφή με άλλους ανθρώπους, να μαθαίνει και να εργάζεται σωστά. Οι δεξιότητες που έχει κάποιος στο να εργάζεται με αριθμούς και γραφήματα, συμπεριλαμβάνοντας την ερμηνεία και την επεξεργασία τους θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην πρόβλεψη και επίλυση πολλών τύπων προβλημάτων. Δεξιότητες σχετικά με τη χρήση της τεχνολογίας είναι ολοένα και περισσότερο απαραίτητες για την ανάλυση πληροφοριών, την οργάνωση των σκέψεων και των ιδεών που έχει κάποιος, την επικοινωνία και τη συνεργασία με τους άλλους. Τέλος, η ικανότητα του να εργάζεται κανείς μέσα σε μία ομάδα αντικατοπτρίζει την ύπαρξη δεξιοτήτων που τον βοηθούν να συνεργάζεται, τόσο σε συνθήκες μάθησης όσο και σε εργασιακό περιβάλλον, έτσι ώστε να επιτυγχάνει τους στόχους που έχουν τεθεί από κοινού.

α. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ταξινόμησης

Στο θέμα των βασικών – κομβικών ικανοτήτων έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες τα τελευταία χρόνια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία έχει καταλήξει σε ένα πλαίσιο οκτώ (8) κομβικών ικανοτήτων που είναι οι εξής:

1. Επικοινωνία στην Μητρική Γλώσσα

Η επικοινωνία στη μητρική γλώσσα είναι η ικανότητα ενός ατόμου να εκφράζει και να ερμηνεύει σκέψεις, συναισθήματα και γεγονότα τόσο με προφορικό όσο και με γραπτό τρόπο (άκουσμα, ομιλία, ανάγνωση και γραφή) και να αλληλεπιδρά γλωσσικά σε όλα τα κοινωνικά και πολιτιστικά πλαίσια, όπως η εκπαίδευση και η κατάρτιση, η εργασία, η οικία και η διασκέδαση.

2. Επικοινωνία σε μια Ξένη Γλώσσα

Η επικοινωνία σε μια ξένη γλώσσα αναφέρεται γενικά στις ίδιες διαστάσεις δεξιοτήτων όπως και η επικοινωνία στη μητρική γλώσσα. Βασίζεται στην ικανότητα του ατόμου να εκφράζει και να ερμηνεύει σκέψεις, συναισθήματα και γεγονότα τόσο με προφορικό όσο και με γραπτό τρόπο (άκουσμα, ομιλία, ανάγνωση και γραφή) και να αλληλεπιδρά γλωσσικά σε όλα τα κοινωνικά και πολιτιστικά πλαίσια, όπως η εκπαίδευση και η κατάρτιση, η εργασία, η οικία και η διασκέδαση, ανάλογα με τις επιθυμίες και τις ανάγκες του. Η επικοινωνία σε μια ξένη γλώσσα απαιτεί επίσης δεξιότητες όπως είναι η διαπολιτισμική κατανόηση.

3. Μαθηματικά και Βασικές Ικανότητες στην Επιστήμη και Τεχνολογία

Οι βασικές ικανότητες στα μαθηματικά αφορούν στη δυνατότητα χρήσης των βασικών αριθμητικών πράξεων και των ποσοστών για την επίλυση προβλημάτων σε καθημερινές καταστάσεις. Η έμφαση είναι μάλλον στη διαδικασία παρά στο αποτέλεσμα και στη δραστηριότητα παρά στη γνώση. Οι βασικές ικανότητες στην επιστήμη, αναφέρεται στην ικανότητα χρήσης της γνώσης και της μεθοδολογίας για την ερμηνεία του φυσικού κόσμου. Ως τεχνολογική ικανότητα θεωρείται η κατανόηση και η εφαρμογή αυτής της γνώσης και της μεθοδολογίας με στόχο την τροποποίηση του φυσικού περιβάλλοντος ανάλογα με τις ανθρώπινες επιθυμίες και ανάγκες.

4. Βασικές Ψηφιακές Ικανότητες

Οι βασικές ψηφιακές ικανότητες αφορούν στην «άνετη» και κριτική χρήση των ηλεκτρονικών μέσων για εργασία, διασκέδαση ή επικοινωνία. Οι ικανότητες αυτές σχετίζονται άμεσα με δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η διαχείριση πληροφόρησης υψηλού επιπέδου και οι ανεπτυγμένες επικοινωνιακές δεξιότητες. Στο πιο βασικό επίπεδο οι δεξιότητες τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών περιλαμβάνουν τη χρήση των τεχνολογιών multi-media για την ανεύρεση, πρόσβαση, αποθήκευση, παρουσίαση και ανταλλαγή πληροφόρησης και επικοινωνίας.

5. Ικανότητα Μάθησης (Learning-to-learn)

Η ικανότητα μάθησης αφορά στην διάθεση και ικανότητα ενός ατόμου να οργανώνει τη μάθησή του τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Περιλαμβάνει τις δεξιότητες αποτελεσματικής διαχείρισης του χρόνου, επίλυσης προβλημάτων, ανάκτησης, επεξεργασίας, αξιολόγησης και αφομοίωσης νέας γνώσης καθώς και την εφαρμογή νέων γνώσεων και δεξιοτήτων σε διαφορετικά περιβάλλοντα, όπως στο σπίτι, στην εργασία, στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Σε γενικότερους όρους, η ικανότητα μάθησης συμβάλλει καθοριστικά στη διαχείριση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας ενός ατόμου.

6. Συμπεριφορικές και Κοινωνικές Ικανότητες (Interpersonal and civic competences)

Οι ικανότητες αυτές αναφέρονται σε όλους τους απαραίτητους τύπους συμπεριφοράς που πρέπει να χαρακτηρίζουν ένα άτομο ώστε να καθίσταται δυνατή η συμμετοχή του στη κοινωνική ζωή με αποτελεσματικό και δημιουργικό τρόπο. Αναφέρονται επίσης στην επίλυση συγκρούσεων σε προσωπικό ή κοινωνικό επίπεδο. Οι Συμπεριφορικές και Κοινωνικές Ικανότητες είναι απαραίτητες για την αλληλεπίδραση σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο και χρησιμοποιούνται τόσο σε ιδιωτικά όσο και σε δημόσια περιβάλλοντα.

7. Επιχειρηματικότητα

Η επιχειρηματικότητα έχει ένα ενεργό και ένα παθητικό στοιχείο: Περιλαμβάνει τόσο την «ροπή», την «τάση» ή την «επιρρέπεια» ενός ατόμου να επιφέρει αλλαγές σχετικά με τον εαυτό του όσο και την ικανότητα θετικής ανταπόκρισης, υποστήριξης και προσαρμογής σε αλλαγές που επιβάλλονται από εξωτερικούς παράγοντες. Η επιχειρηματικότητα περιλαμβάνει την ικανότητα ενός ατόμου να αναλαμβάνει την ευθύνη για τις θετικές ή αρνητικές πράξεις του, να αναπτύσσει στρατηγικά «οράματα», να θέτει στόχους και να τους επιτυγχάνει, και να κινητοποιείται προς την επιτυχία.

8. Δημιουργική Έκφραση (Cultural expression)

Η ικανότητα για «δημιουργική έκφραση» αναφέρεται στην εκτίμηση της σημασίας της έκφρασης ιδεών, εμπειριών και συναισθημάτων μέσω διαφορετικών τρόπων όπως είναι η μουσική, η σωματική έκφραση, η λογοτεχνία και οι τέχνες.

β. Σύστημα O*NET των ΗΠΑ

Στα επιμέρους τμήματα της έρευνας πεδίου, ένα από τα θεμελιώδη κοινά μεθοδολογικά στοιχεία είναι οι κατηγορίες δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Είναι γνωστό ότι στο θέμα αυτό δεν υπάρχει κάποια διεθνώς αναγνωρισμένη μεθοδολογία ταξινόμησης και κατηγοριοποίησης, με αποτέλεσμα την δυσκολία σύγκρισης μεταξύ των διάφορων εμπειρικών ερευνών.

Στο παρόν έργο υιοθετήθηκε – με κάποιες μικρές παραλλαγές - ο κώδικας ταξινόμησης που χρησιμοποιείται από το Γραφείο Στατιστικών Ερευνών του Υπ. Εργασίας των ΗΠΑ όπως εφαρμόζεται στο σύστημα επαγγελματικών προτύπων που είναι γνωστό ως O*NET. Οι βασικοί λόγοι για την επιλογή αυτή είναι ότι:

1. Το σύστημα αυτό είναι το μοναδικό που χαρακτηρίζεται από μεθοδολογική συνοχή και συνέπεια.
2. Ο κώδικας δεξιοτήτων και ικανοτήτων χρησιμοποιείται στις αντίστοιχες έρευνες πεδίου για τα περιεχόμενα των επαγγελματικών περιγραμμάτων στο O*NET.
2. Στα αντίστοιχα επαγγελματικά περιγράμματα περιλαμβάνονται και πεδία γνώσεων τα οποία είναι «συμβατά» με τις επιστημονικές περιοχές του κώδικα ISCED (International Standard Classification of Education) της UNICEF που χρησιμοποιείται στην Ευρώπη.
3. Τα αποτελέσματα των ερευνών πεδίου και τα επαγγελματικά περιγράμματα του O*NET, ανανεώνονται συνεχώς και είναι άμεσα διαθέσιμα μέσω του διαδικτύου.
4. Ένας αυξανόμενος αριθμός εμπειρικών ερευνών χρησιμοποιεί ως μεθοδολογική βάση τα συστήματα ταξινόμησης του O*NET για λόγους μεθοδολογικής συνέπειας και διεθνούς συγκρισιμότητας.
5. Ευρίσκεται σε εξέλιξη ένας αριθμός ευρωπαϊκών ερευνητικών έργων τα οποία έχουν ως στόχο την εναρμόνιση του συστήματος του O*NET με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (European Qualifications Framework).

Για περισσότερες πληροφορίες για τις βασικές δεξιότητες/ικανότητες σύμφωνα με το Σύστημα O*NET, συμβουλευτείτε τον παρακάτω **Πίνακα (I)**.

**Οι Βασικές Δεξιότητες/ Ικανότητες σύμφωνα με το Σύστημα
Ο* NET των ΗΠΑ**

Σύστημα ταξινόμησης ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ / ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ		
1	Βασικές Ικανότητες	Αναπτυγμένες ικανότητες που διευκολύνουν την μάθηση ή την ταχύτερη απόκτηση γνώσης
	Ανάγνωση εγγράφων εργασίας	Κατανόηση γραπτών προτάσεων και παραγράφων σχετικά με έγγραφα εργασίας
	Ενεργός Ακρόαση	Ακρόαση λεγόμενων άλλων ανθρώπων και υποβολή ερωτήσεων ανάλογα με την περίπτωση
	Γραπτός λόγος	Αποτελεσματική γραπτή επικοινωνία με άλλους όπως υποδεικνύεται από τις ανάγκες του ακροατηρίου
	Προφορικός λόγος	Αποτελεσματική μεταβίβαση πληροφοριών μέσω ομιλίας με τρίτους
	Μαθηματικά	Χρήση μαθηματικών για επίλυση προβλημάτων
	Επιστήμη	Χρήση επιστημονικών μεθόδων για επίλυση προβλημάτων
2	Ικανότητα Χειρισμού Διαδικασιών	Διαδικασίες που συμβάλλουν στη γρηγορότερη απόκτηση της γνώσης και ικανοτήτων σε ποικίλα πεδία
	Κριτική Σκέψη	Χρήση λογικής και ανάλυσης για τον προσδιορισμό δυνάμεων και αδυναμιών διαφορετικών προσεγγίσεων
	Ενεργός Μάθηση	Το να εργάζεσαι με νέο υλικό ή πληροφορίες για να κατανοήσεις τις επιπτώσεις του
	Στρατηγικές Μάθησης	Χρήση πολλαπλάσιων προσεγγίσεων κατά την εκμάθηση ή τη διδασκαλία νέων πραγμάτων
	Παρακολούθηση	Αξιολόγηση του πόσο καλά κάποιος κάνει κάτι ενώ μαθαίνει ή κάνοντας κάτι
3	Κοινωνικές Δεξιότητες	Αναπτυγμένες ικανότητες που χρησιμοποιούνται στην εργασία με άλλα άτομα για την επίτευξη στόχων
	Κοινωνική Παρατηρητικότητα	Να είσαι σε εγρήγορση για αντιδράσεις των άλλων και να καταλαβαίνεις γιατί αντιδρούν με το συγκεκριμένο τρόπο
	Συντονισμός	Ρύθμιση ενεργειών σε σχέση με τις ενέργειες των άλλων
	Πειθώ	Να πείθεις άλλους να προσεγγίζουν τα πράγματα διαφορετικά
	Διαπραγμάτευση	Προσπάθεια να φέρεις κοντά άτομα και να συμφιλιώσεις τις διαφορές τους
	Καθοδήγηση	Να διδάσκεις κάποιους πώς να κάνουν κάτι
	Βοηθά τους άλλους	Ενεργή αναζήτηση μεθόδων βοήθειας ανθρώπων
4	Ικανότητα Επίλυσης Σύνθετων Προβλημάτων	Αναπτυγμένες ικανότητες που χρησιμοποιούνται στο να λύσουν νέα, λάθος καθορισμένα προβλήματα στις σύνθετες, πραγματικές συνθήκες
	Αναγνώριση Προβλημάτων	Αναγνώριση της φύσης των προβλημάτων
	Συλλογή Πληροφοριών	Γνώση για το πώς να βρεις πληροφορίες και να προσδιορίζεις της

		ουσιαστικές εξ αυτών
	Οργάνωση Πληροφοριών	Το να βρίσκεις τρόπους να δομείς ή να ταξινομείς κομμάτια πληροφοριών
	Σύνθεση/Αναδιοργάνωση	Αναδιοργάνωση πληροφοριών με σκοπό μια καλύτερη προσέγγιση προβλημάτων ή στόχων
	Παραγωγή Ιδεών	Παραγωγή διαφορετικών προσεγγίσεων στα προβλήματα
	Αξιολόγηση Ιδεών	Αξιολόγηση της πιθανής επιτυχίας μιας ιδέας σε σχέση με τις απαιτήσεις της κατάστασης
	Σχεδιασμός Εφαρμογής	Ανάπτυξη προσεγγίσεων για την εφαρμογή μιας ιδέας
	Αποτίμηση Λύσεων	Παρατήρηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μιας απόφασης για τον προσδιορισμό ή τον επαναπροσανατολισμό των προσπαθειών
5	Τεχνικές Δεξιότητες	Αναπτυγμένες ικανότητες που χρησιμοποιούνται στο σχεδιασμό, την οργάνωση, τη λειτουργία και διόρθωση των δυσλειτουργιών που αφορούν την εφαρμογή μηχανών ή τεχνολογικών συστημάτων
	Ανάλυση Λειτουργιών	Ανάλυση αναγκών και απαιτήσεων προϊόντων για τη δημιουργία σχεδίου
	Σχεδιασμός Τεχνολογίας	Παραγωγή ή προσαρμογή του εξοπλισμού και της τεχνολογίας για την εξυπηρέτηση των ανάγκες των χρηστών
	Επιλογή Εξοπλισμού	Καθορισμός του είδους των εργαλείων και του εξοπλισμού για μια εργασία
	Εγκατάσταση	Εγκατάσταση εξοπλισμού, μηχανών, καλωδίων ή προγραμμάτων που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες προδιαγραφές
	Προγραμματισμός	Προγράμματα γραφής ηλεκτρονικών υπολογιστών διαφόρων λόγων
	Έλεγχος Λειτουργιών	Διεξαγωγή τεστ για να καθοριστεί εάν ο εξοπλισμός, το λογισμικό, ή οι διαδικασίες λειτουργούν όπως αναμένεται
	Παρακολούθηση Λειτουργιών	Παρατήρηση μετρητών, πινάκων, ή άλλων δεικτών για να είμαστε σίγουροι για την σωστή λειτουργία μιας μηχανής
	Λειτουργία και Έλεγχος	Έλεγχος διαδικασιών εξοπλισμού ή συστημάτων
	Επιθεώρηση Προϊόντων	Επιθεώρηση και αξιολόγηση της ποιότητας των προϊόντων
	Συντήρηση Εξοπλισμού	Εκτέλεση της στερεότυπης συντήρησης και καθορισμός του πότε και ποιο είδος συντήρησης απαιτείται
	Εντοπισμός Βλαβών	Καθορισμός των αιτιών που προκαλούν ένα λάθος και της απόφασης για τη λύση του
	Επισκευή Βλαβών	Επισκευή μηχανών ή συστημάτων με τη χρήση των απαιτούμενων εργαλείων
6	Συστημικές Ικανότητες	Αναπτυγμένες ικανότητες που χρησιμοποιούνται για την κατανόηση, τον έλεγχο και τη βελτίωση των κοινωνικο-τεχνικών συστημάτων
	Οραματισμός	Ανάπτυξη μια εικόνας για το πώς ένα σύστημα πρέπει να λειτουργεί

		υπό ιδανικές συνθήκες
	Αντίληψη Αλλαγών	Καθορισμός σημαντικών αλλαγών σε ένα σύστημα ή της πιθανότητας εμφάνισής τους
	Αναγνώριση Επιπτώσεων	Καθορισμός των μακροπρόθεσμων εκβάσεων μιας αλλαγής σε διαδικασίες
	Αναγνώριση Αιτιών	Προσδιορισμός των πραγμάτων που πρέπει να αλλάξουν για την επίτευξη ενός στόχου
	Κρίση και Λήψη Αποφάσεων	Στάθμιση σχετικών δαπανών και κερδών μιας πιθανής δράσης
	Αξιολόγηση Λειτουργίας Συστημάτων	Εξέταση πληθώρας δεικτών απόδοσης συστημάτων, λαμβάνοντας υπόψη την ακρίβειά τους
7	Ικανότητα Διαχείρισης Πόρων	Αναπτυγμένες ικανότητες που χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά για τον καθορισμό πόρων
	Διαχείριση Χρόνου	Διαχείριση προσωπικού χρόνου και του χρόνου τρίτων
	Διαχείριση Οικονομικών Πόρων	Καθορισμός του τρόπου δαπάνησης των χρημάτων για μία εργασία , και της λογιστική για τις συγκεκριμένες δαπάνες
	Διαχείριση Υλικών	Λήψη και παρακολούθηση της κατάλληλης χρήσης του εξοπλισμού, των εγκαταστάσεων, και των υλικών για συγκεκριμένη εργασία
	Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού	Παρακίνηση, ανάπτυξη, και καθοδήγηση των εργαζομένων, προσδιορίζοντας τους καλύτερους εξ αυτών για μια εργασία

2. ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΑΪΚΗΣ & ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ-ΣΥΝΗΘΗ ΠΕΔΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Οι απόφοιτοι του τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής δραστηριοποιούνται σε ένα ευρύ πεδίο επαγγελματικής απασχόλησης, που εκτείνεται πρακτικά σε όλη την ελληνική αγορά, όπως:

- Δημόσιος Τομέας και Ο.Τ.Α..
- Ιδιωτικός τομέας.
- Αυτοαπασχόληση (ελεύθερο επάγγελμα).

β. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥ

Οι επαγγελματικές διέξοδοι των πτυχιούχων προσανατολίζονται στην κάλυψη θέσεων εργασίας, σε τομείς ανάλογους με τις σπουδές και την εξειδίκευσή τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μπορούν να απασχοληθούν: στην εκπαίδευση (μουσικά γυμνάσια, λύκεια, ωδεία, μουσικές σχολές κ.α.), σε ερευνητικά προγράμματα στην ειδικότητά τους, μουσικοί στον τομέα εξειδίκευσής τους, με την εμπορία, την κατασκευή και τη συντήρηση λαϊκών μουσικών οργάνων, στην προώθηση και προβολή του λαϊκού πολιτισμού και της ελληνικής μουσικής παράδοσης γενικότερα, με τη διατύπωση, προγραμματισμό και εφαρμογή της προώθησης πολιτιστικού χαρακτήρα σε φορείς διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς, με τη διοργάνωση μουσικών εκδηλώσεων με θέμα την Ελληνική Λαϊκή Μουσική, με την τεχνική υποστήριξη, σε θέματα της ειδικότητάς του, σε εκδοτικούς οίκους, δισκογραφικές εταιρείες, ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς και στον ευρύτερο χώρο των Μ.Μ.Ε., με τη διαχείριση ανθρώπινων πόρων σε θέματα λαϊκού πολιτισμού, με τομέα εξειδίκευσής την Ελληνική Παραδοσιακή και Λαϊκή Μουσική, με σύγχρονες εφαρμογές των Η/Υ και των πολυμέσων της μουσικής.

Υ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του Τμήματος Λαϊκής & Παραδοσιακής Μουσικής έχουν κατοχυρωθεί με το υπ' αριθμ. 119/19-5-2003 Προεδρικό Διάταγμα.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών του, ο πτυχιούχος του Τμήματος διαθέτει τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και δεξιότητες ώστε να μπορεί να δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά σε όλους τους τομείς των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος Ειδικότερα:

α) Διδάσκει το γνωστικό αντικείμενο "ελληνική λαϊκή και παραδοσιακή μουσική" στα Πολιτιστικά και Μουσικά Γυμνάσια και Λύκεια της χώρας, όπου ο λαϊκός πολιτισμός αποτελεί ήδη ουσιαστική συνιστώσα του διδακτικού προγράμματος

β) Διδάσκει το γνωστικό αντικείμενο "ελληνική λαϊκή και παραδοσιακή μουσική" στα ωδεία και μουσικά εκπαιδευτήρια κάθε είδους, στα οποία λειτουργούν τμήματα εκμάθησης λαϊκών οργάνων και λαϊκής μουσικής

γ) Διδάσκει το γνωστικό αντικείμενο "ελληνική λαϊκή και παραδοσιακή μουσική" σε ειδικά προγράμματα μουσικής εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια και μέση εκπαίδευση (Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λύκειο)

δ) Διδάσκει ελληνικούς χορούς σε τμήματα εκμάθησης χορών κρατικών φορέων ή πολιτιστικών συλλόγων

ε) Διδάσκει σε ειδικά επιμορφωτικά σεμινάρια το γνωστικό αντικείμενο "κατασκευή και συντήρηση λαϊκών οργάνων"

στ) Συμμετέχει σε σχετικά ερευνητικά προγράμματα Πανεπιστημίων, Τ.Ε.Ι. και άλλων ερευνητικών Κέντρων και οργανισμών

ζ) Εξασκεί το επάγγελμα του μουσικού (ή του συντηρητή - κατασκευαστή οργάνων) στον τομέα εξειδίκευσής του

η) Διερευνά και αξιολογεί τις δυνατότητες προώθησης και προβολής του λαϊκού πολιτισμού και της ελληνικής μουσικής παράδοσης γενικότερα

θ) Διατυπώνει, προγραμματίζει και εφαρμόζει πολιτιστικές πολιτικές και διοργανώνει μουσικές εκδηλώσεις με θέμα την ελληνική μουσική

ι) Ασκεί εξειδικευμένη εργασία ως στέλεχος εκδοτικών οίκων, δισκογραφικών εταιριών, ραδιο-τηλεοπτικών σταθμών και φορέων διαχείρισης πολιτιστικών αγαθών

ια) Είναι γνώστης των σύγχρονων εφαρμογών των Η/Υ και των πολυμέσων στον χώρο της μουσικής

3. Σωματείο-Σύλλογος

Σύλλογος προς Διάδοσιν της Εθνικής Μουσικής

Ο Σύλλογος «προς Διάδοσιν της Εθνικής Μουσικής» ιδρύθηκε το [1929](#), από τον Σίμωνα Καρά και έχει ως σκοπό, όπως προκύπτει και από την επωνυμία του, να διαδώσει την εθνική μας μουσική, την πραγματική ελληνική μουσική και μάλιστα αφιλοκερδώς. Με τον όρο *εθνική μουσική* εννοούμε τη μουσική του ελληνικού έθνους, η οποία προέρχεται από την ελληνική κλασική αρχαιότητα, βασίζεται στο μονοφωνικό σύστημα και έχει εξαπλωθεί σε πολλές χώρες της ανατολής. Στη μουσική αυτή έχει εκφραστεί ο ελληνικός λαός τόσο με τα τραγούδια του (τα γνωστά ως δημοτικά), όσο και με τους εκκλησιαστικούς ύμνους του (γνωστοί ως βυζαντινή μουσική).

Η [ελληνική μουσική](#) όμως δεν είχε ικανοποιητική θεωρητική επιστημονική υποδομή, ούτε ολοκληρωμένο τρόπο γραφής (σημειογραφία). Τα θεωρητικά βιβλία δεν έδιναν ικανοποιητικές απαντήσεις σε όλες τις απορίες των μουσικών εκτελεστών. Από τις εκκλησιαστικές ακολουθίες ένα μέρος μόνο είχε γραφεί μουσικά, αλλά και αυτό όχι με ολοκληρωμένο τρόπο. Από τα τραγούδια ελάχιστα μόνον είχαν γραφεί με τη βυζαντινή μουσική σημειογραφία -η οποία μπορεί να αποδώσει πιστά τη μελωδία τους-, αλλά και αυτά επίσης δεν ήταν γραμμένα πλήρως. Εάν προστεθεί και η ελλιπής μουσική εκπαίδευση, όλα αυτά συνιστούν την αιτία για την οποία η ελληνική μουσική είναι ευάλωτη στην επίδραση των ακουσμάτων της δυτικής μουσικής και απειλείται να αλλοιωθεί. Το κενό αυτό συμπλήρωσε ο Σίμων Καράς, ο οποίος με την ίδρυση του Συλλόγου διέθεσε όλη τη ζωή του μέχρι το θάνατό του, στην έρευνα της ελληνικής μουσικής. Πηγές της έρευνάς του αποτέλεσαν τα μουσικά [χειρόγραφα](#) (βιβλιοθηκών [Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως](#), [Αγίου Όρους](#), Πετρούπολεως, Παρισίων κλπ.) τα ιστορικά, θεωρητικά και λαογραφικά βιβλία και άλλα στοιχεία και η ζωντανή μας παράδοση από τα δημοτικά τραγούδια μας και τους εκκλησιαστικούς ύμνους μας. Φυσική πηγή της έρευνάς του αποτέλεσε και το ταλέντο του (σύνθεση, εκτέλεση, έρευνα).

Δραστηριότητες του Συλλόγου

Ο Σύλλογος έχει σήμερα τις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Συλλογή δημοτικών τραγουδιών και εκκλησιαστικής μουσικής και μουσική έρευνα.

2. Φύλαξη, συντήρηση και ταξινόμηση, κατά τρόπο προσβάσιμο στο κοινό, του ύψιστης εθνικής σημασίας αρχείου του Σίμωνα Καρά αποτελούμενο από:

- Αυθεντικές ηχογραφήσεις δημοτικών τραγουδιών (18.000) και εκκλησιαστικών ύμνων.
- Παλαιά χειρόγραφα μουσικού περιεχομένου.
- Παλαιά βιβλία

- Παλαίτυπα (μουσικού και άλλου περιεχομένου)
- Αυτόγραφα:
- Μουσική βυζαντινή σημειογραφία της εκκλησιαστικής μουσικής (σε ντοσιέ και δεμένα).

Μελέτες μουσικού περιεχομένου (σε ντοσιέ)

- Δελτία μουσικών όρων (παλαιογραφικά, δημοτικά τραγούδια, ήχοι, όργανα κλπ).
- Συλλογή υλικού και σημειώσεις ιδίου για επεξεργασία, ταξινομημένα κατά θέμα σε ντοσιέ (αραβοπερσική μουσική, τουρκική μουσική, ελληνικοί χοροί κλπ).
- Φωτογραφίες και φιλμ
- Χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής σημειογραφίας
- Φωτογραφίες από τις δραστηριότητες του Συλλόγου από το 1929
- Μουσικά όργανα από όλη την Ελλάδα
- Παλαιές τοπικές φορεσιές
- Έργα τέχνης (υδατογραφίες, νωπογραφίες, εικόνες)
- Κινηματογραφικές ταινίες.
- Ψηφιδωτά εκκλησίας.

Λειτουργία μουσικής σχολής που περιλαμβάνει θεωρητική διδασκαλία και πρακτική άσκηση τόσο σε φωνητικό επίπεδο στην [εκκλησιαστική μουσική](#), όσο και των [δημοτικών τραγουδιών](#). Εκμάθηση παραδοσιακών ελληνικών οργάνων ([βιολί](#), [κλαρίνο](#), [λαούτο](#), πολίτικο λαούτο, νησιώτικο, κρητικό, κρουστά, [λύρα](#) πολίτικη, κρητική, ποντιακή, ούτι, κανονάκι, φλογέρα, [ταμπουράς](#), [σαντούρι](#), [τσαμπούνα](#), [γκάιντα](#), [ζουρνάς](#)).

- Συντήρηση χορωδίας και ορχήστρας για να επιτυγχάνεται υψηλή, αυθεντική καλλιτεχνική απόδοση της παραδοσιακής ελληνικής μουσικής.
- Πραγματοποίηση συναυλιών δημοτικών τραγουδιών και εκκλησιαστικών ύμνων.
- Έκδοση και διάθεση δίσκων [CD](#) και βιβλίων. Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί και κυκλοφορήσει 8 βιβλία της μουσικής εκπαίδευσης, 32 τόμοι μουσικής εκκλησιαστικών ακολουθιών, 4 τόμοι μουσικής δημοτικών τραγουδιών, 10 βιβλία μουσικολογικού και εθνολογικού περιεχομένου, 5 δίσκοι με εκκλησιαστικούς ύμνους και 9 δίσκοι με δημοτικά τραγούδια.

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατυπώνει ζήτηση για διάφορες θέσεις μέσα στα σύνορα της Ε.Ε, καθώς επίσης και σε χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Οι θέσεις αυτές καλύπτονται μετά από προκήρυξη μέσα από σύστημα εξετάσεων ή / και συνεντεύξεων.

Επισημαίνεται ότι το φαινόμενο αυτό δεν είναι μεγάλης έκτασης, εφόσον η σταδιοδρομία εκτός χώρας είναι γενικά δύσκολη και περισσότερες προοπτικές επί του παρόντος φαίνεται να έχουν οι απόφοιτοι Α.Ε.Ι. και οι κάτοχοι Μεταπτυχιακών Τίτλων Σπουδών.

Απαραίτητα προσόντα αποτελούν η γνώση της γλώσσας της χώρας απασχόλησης και η άριστη γνώση της Αγγλικής γλώσσας.

Αναλυτικές πληροφορίες μπορεί κανείς να αντλήσει από τους Ευρωσυμβούλους του Ο.Α.Ε.Δ. (<http://www.eures.gr>) ή να επισκεφτεί τον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<http://www.europa.eu.int>).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ -
ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

**1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ**

α. ΠΡΟΣΟΝΤΟΛΟΓΙΟ

«Προσοντολόγιο» επικράτησε να καλούνται οι διατάξεις που καθορίζουν τα προσόντα διορισμού στο Δημόσιο. Ειδικότερα, με το «προσοντολόγιο», καθορίζονται τα κατά κλάδους ή ειδικότητες προσόντα διορισμού μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού σε θέσεις δημοσίων υπηρεσιών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 30 του Π.Δ. 50/2000 και πρόσληψης τακτικού προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου Ν.Π.Ι.Δ. των άρθρων 14 Ν. 2190/94, και 1 παρ. 3 Ν. 2527/97, όπως ισχύουν κάθε φορά. (Στην περίπτωση των Ο.Τ.Α. διατηρούνται σε ισχύ ιδιαίτερες ρυθμίσεις που αναφέρονται σε προσόντα ειδικών κατηγοριών προσωπικού).

Δημοσιεύτηκε και ισχύει από 31.12.2003, το Π.Δ. 347/2003 με θέμα την τροποποίηση διατάξεων του Π.Δ. 50/2001 «Καθορισμός των προσόντων διορισμού σε θέσεις φορέων του δημοσίου τομέα», (ΦΕΚ 315/31.12.2003).

Με το Π.Δ. 50/2001 προσόν διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό Κλάδου Τ.Ε. Διοικητικού-Λογιστικού ορίζεται πτυχίο ή δίπλωμα όλων των τμημάτων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τ.Ε.Ι, ή ομώνυμο ή αντίστοιχης ειδικότητας πτυχίο ή δίπλωμα ισότιμων τίτλων σχολών της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Στις διατάξεις αυτές γίνεται παραπομπή όταν τα παραπάνω προσόντα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις κλάδων διαφορετικής ονομασίας.

Όταν ο κλάδος είναι αμιγώς διοικητικός επιτρέπεται να περιορίζονται με την προκήρυξη τα προσόντα διορισμού σε πτυχία ή διπλώματα διοικητικών μόνο σπουδών γενικώς ή συγκεκριμένων ειδικοτήτων αυτών μετά από αίτημα του φορέα που εγκρίνεται από το Α.Σ.Ε.Π. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται αναλόγως και στις περιπτώσεις που ο κλάδος είναι αμιγώς λογιστικός. (άρθρο 13)

Για όλες τις ειδικότητες κλάδων Π.Ε, Τ.Ε και Δ.Ε ως πρόσθετο προσόν διορισμού ορίζεται υποχρεωτικά η γνώση Πληροφορικής και Χειρισμού Η/Υ σε βασικό επίπεδο, στα αντικείμενα α)επεξεργασίας κειμένων, β)υπολογιστικών φύλλων, γ)βάσεων δεδομένων, δ)παρουσιάσεων και ε)υπηρεσιών διαδικτύου. Σε περίπτωση που απαιτείται επιπλέον και γνώση συγκεκριμένου προγράμματος σχετικού με την κατά περίπτωση ειδικότητα, αυτή καθορίζεται κάθε φορά με την προκήρυξη.(παρ. 18 του άρθρου)

Μετά τη πάροδο ενός έτους από την δημοσίευση του 347/2003 η προβλεπόμενη από το άρθρο 27 παρ.1 γνώση Η/Υ, διαπιστώνεται αποκλειστικά με πιστοποιητικά διεθνώς αναγνωρισμένα που χορηγούνται από φορείς οι οποίοι εφαρμόζουν αξιόπιστες διαδικασίες πιστοποίησης. (παρ. 16 του άρθρου)

Η παράγραφος 9 του άρθρου 26 του Π.Δ. 50/2001 καταργείται. Στο άρθρο αυτό προστίθεται νέα παράγραφος 9, καθώς και παράγραφος 10, ως εξής:

«9. Όπου με το παρόν ως προσόν διορισμού ορίζεται το πτυχίο ή δίπλωμα Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής, περιλαμβάνονται και τα ομώνυμα ή αντίστοιχης ειδικότητας πτυχία ή διπλώματα του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου Α.Ε.Ι, και των Προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι, ημεδαπής, αντίστοιχα. Για τη διαπίστωση της απαιτούμενης αντιστοιχίας αυτής εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 2». «10.Με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων είναι δυνατό να περιορίζονται, για θέσεις συγκεκριμένων κλάδων ή ειδικοτήτων, οι τίτλοι σπουδών που απαιτούνται σύμφωνα με τον παρόν ή τους κανονισμούς ή τους οργανισμούς, σε ορισμένους μόνο τίτλους από τους προβλεπόμενους ή να ορίζονται τίτλοι σπουδών ως κύριοι ή επικουρικοί(παρ. 5 του άρθρου 6 του Ν.2880/2001, Φ.Ε.Κ.9/Α')».

Με την επιφύλαξη των διατάξεων των οργανισμών ή κανονισμών των οικείων φορέων, η γνώση ξένης γλώσσας καθώς και το επίπεδο αυτής ως προϋποθέσεις διορισμού, μπορεί να καθορίζονται με την σχετική προκήρυξη κατόπιν αποφάσεως του οικείου φορέα. (παρ.10 άρθρο 10 Ν.3051/2002, Φ.Ε.Κ.220/Α')(παρ 18 του άρθρου)

Για τους πολίτες χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης το επίπεδο της απαιτούμενης Ελληνομάθειας προσδιορίζεται με την προκήρυξη πλήρωσης κενών θέσεων και διαπιστώνεται με πιστοποιητικό γνώσης ης Ελληνικής γλώσσας που χορηγείται είτε κατά τον Ν.2413/1996, Φ.Ε.Κ. 124/Α' (άρθρο 10 παρ.3) είτε από σχολή ή σχολείο ελληνικής γλώσσας. (παρ 19 του άρθρου)

Οι προσλήψεις στους δημόσιους φορείς γίνονται μέσω Α.Σ.Ε.Π. (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού) με γραπτό διαγωνισμό ή με σειρά προτεραιότητας.

β. ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟ

Ο Νόμος 2470/97 Φ.Ε.Κ. 40, τεύχος Α' 21-3-1997, περιλαμβάνει την αναμόρφωση του μισθολογίου του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες συναφείς διατάξεις.

Τα μισθολογικά κλιμάκια (Μ.Κ.) των υπαλλήλων όλων των κατηγοριών (Π.Ε., Τ.Ε., Δ.Ε., Υ.Ε.) ορίζονται σε τριάντα έξι (36) και οι υπάλληλοι της κάθε κατηγορίας εξελίσσονται σε δεκαοκτώ (18) μισθολογικά κλιμάκια. Οι υπάλληλοι της κατηγορίας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.) με πτυχίο ή δίπλωμα

Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ή ισότιμο σχολών ημεδαπής ή αλλοδαπής, με εισαγωγικό βαθμό το 21^ο Μ.Κ. και καταληκτικό το 4^ο Μ.Κ.(άρθρο3)

Στον παραπάνω νόμο αναφέρονται επίσης πληροφορίες για τον χρόνο και τον τρόπο μισθολογικής εξέλιξης, τις τακτικές αποδοχές μισθολογικών κλιμακίων, τα τακτικά επιδόματα, τα επιδόματα εορτών και αδείας, άλλα επιδόματα και παροχές, για την αμοιβή για εργασία πέρα από τα συνήθη καθήκοντα, οικογενειακές παροχές, το κίνητρο απόδοσης, το επίδομα θέσεως ευθύνης, τις αποδοχές υπαλλήλων ειδικών θέσεων, την υπερωριακή εργασία κ.α.

Ο παραπάνω νόμος τροποποιήθηκε με τον Ν.3016 Φ.Ε.Κ. 110Α 17-5-2002 άρθρο 13, παρ.1,2 όπου όλοι οι πτυχιούχοι του Τεχνολογικού Τομέα και ισότιμων σχολών εσωτερικού και εξωτερικού αποκτούν ενιαίο εισαγωγικό μισθολογικό κλιμάκιο το 20^ο και καταληκτικό το 3^ο.

Με τον Ν.3205/2003 Φ.Ε.Κ. 297 καθορίζονται οι μισθολογικές ρυθμίσεις λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., μονίμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος και άλλες συναφείς διατάξεις. Ο Νόμος 2470/97 Φ.Ε.Κ. 40, τεύχος Α' 21-3-1997, περιλαμβάνει την αναμόρφωση του μισθολογίου του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες συναφείς διατάξεις.

Τα μισθολογικά κλιμάκια (Μ.Κ.) των υπαλλήλων όλων των κατηγοριών (Π.Ε. με πτυχίο ή δίπλωμα Πανεπιστημίου ημεδαπής ή ισότιμο Σχολών αλλοδαπής, Τ.Ε. με πτυχίο ή δίπλωμα Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ισότιμο Σχολών ημεδαπής ή αλλοδαπής, Δ.Ε., Υ.Ε.) ορίζονται σε δεκαοκτώ (18) για κάθε κατηγορία και οι υπάλληλοι έκαστης κατηγορίας εξελίσσονται σε αυτά με εισαγωγικό το 18^ο Μ.Κ. και καταληκτικό το 1^ο Μ.Κ. (άρθρο 3)

Στον παραπάνω νόμο αναφέρονται επίσης πληροφορίες για τον χρόνο και τον τρόπο μισθολογικής εξέλιξης, τις τακτικές αποδοχές μισθολογικών κλιμακίων, τα τακτικά επιδόματα, τα επιδόματα εορτών και αδείας, άλλα επιδόματα και παροχές, για την αμοιβή για εργασία πέρα από τα συνήθη καθήκοντα, οικογενειακές παροχές, το κίνητρο απόδοσης, το επίδομα θέσεως ευθύνης, τις αποδοχές υπαλλήλων ειδικών θέσεων, την υπερωριακή εργασία κ.α.

Με σχετική απόφαση με αριθμ.οικ. 2/7093/0022 και Φ.Ε.Κ. 215/2004 επεκτείνονται οι διατάξεις του Ν.3205/2003 στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που απασχολείται στο Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α.

Με τον Ν.3212/03 Φ.Ε.Κ. 308 Α καθιερώνεται επίδομα 3^ο/00 για τους μόνιμους και αορίστου χρόνου, Μηχανικούς Τ.Ε.Ι. και ισότιμους του κλάδου «Τ.Ε. Μηχανικών» ανάλογο σε απόδοση με εκείνο του 7^ο/00 για τους Διπλ. Μηχανικούς.

Με τον Ν.2190/94 Φ.Ε.Κ. 28 Α'/3-3-94 κεφ.Η' άρθρο 34 παραγ.5 περιπτώσεις γ & δ, άρθρο 36 παραγρ. 7 & 8 και με τον Ν.2683/99 ΦΕΚ 19 Α' /9-2-1999 άρθρο 79 διαμορφώνεται η εξέλιξη των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. στη Δημόσια Διοίκηση.

Ο Ν.2527/97 Φ.Ε.Κ. 206 Α'/ 8-10-1997 αποτελεί την τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του Ν.2190/94.

Στον Ν.2503/97 Φ.Ε.Κ. 107 τεύχος Α' 30-5-1997, άρθρο 8 υπάρχουν θέματα που αφορούν την διοίκηση, οργάνωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

γ. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω ταμεία ασφάλισης:

1. Ι.Κ.Α.

Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) αποτελεί Ν.Π.Δ.Δ., συστάθηκε με το Ν.6298/1934 και καλύπτει τους εργαζομένους που παρέχουν:

1. Εξαρτημένη εργασία ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εργοδότη (Ιδιωτικός Τομέας - Δημόσιος Τομέας , Ν.Π.Δ.Δ. ή Δημόσιο-Κοινωνικός Τομέας) και εφόσον για την εργασία τους αυτή δεν υπάγονται στην ασφάλιση κάποιου άλλου Φορέα Κύριας Ασφάλισης.
2. Εξαρτημένη εργασία στο εξωτερικό για λογαριασμό εργοδότη που εδρεύει στην Ελλάδα με την προϋπόθεση η χώρα που εργάζεται να μην έχει με την Ελλάδα διμερή σύμβαση ή να μην ανήκει στην Ε.Ο.Κ.
3. Την προσωπική τους εργασία με σύμβαση εκμίσθωσης έργου κατά κύριο ή συγκύριο επάγγελμα και εφόσον για την εργασία τους αυτή δεν υπάγονται στην ασφάλιση κάποιου άλλου Φορέα Κύριας Ασφάλισης.
4. Τα μέλη οικογένειας
5. Οι Αλλοδαποί

Επίσης καλύπτονται διάφορες κατηγορίες προσώπων που παρέχουν την εργασία τους σε μη σταθερό εργοδότη και οι αυτοτελώς απασχολούμενοι που στερούνται επαγγελματικής στέγης (φορτοεκφορτωτές, στιλβωτές υποδημάτων, πωλητές Λαϊκού Λαχείου, εφημεριδοπώλες, εκδοροσφαγείς, νεκροπομποί, αποκλειστικές νοσοκόμες, πλανόδιοι και υπαίθριοι μικροπωλητές).

Η ασφάλιση των προσώπων αυτών γίνεται μέσω σωματείων ή ασφαλιστικών συνεταιρισμών.

Η ασφάλιση των αποκλειστικών νοσοκόμων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 4 του Ν. 1976/91 (Εγκ. Ι.Κ.Α. 60/95). (Δεν ασφαλίζονται πλέον μέσω σωματείων ή ασφαλιστικών συνεταιρισμών). Η ασφάλιση είναι

υποχρεωτική και όχι προαιρετική. Αυτό σημαίνει ότι η ασφάλιση δεν εξαρτάται από τη θέληση του εργαζομένου ή του εργοδότη και αρχίζει από την πρώτη μέρα εργασίας.

Με την ασφάλισή του ο εργαζόμενος γίνεται δικαιούχος πολλών παροχών τόσο από το Ι.Κ.Α. όσο και από άλλους Οργανισμούς.

2. Τ.Ε.Β.Ε.

Στο Ταμείο Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος (Τ.Ε.Β.Ε.) ασφαλίζονται οι ελεύθεροι επαγγελματίες και τα μέλη των οικογενειών τους.

3. Τ.Α.Δ.Κ.Υ.

Στην ασφάλιση του Ταμείου Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (Τ.Α.Δ.Κ.Υ.) υπάγονται υποχρεωτικά:

1. Οι μόνιμοι υπάλληλοι των Δήμων, Κοινοτήτων, Δημοτικών και Κοινοτικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων οι οποίοι υπάγονται στη συνταξιοδοτική προστασία του Δημοσίου.
2. Οι μόνιμοι υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης. Οι διοριζόμενοι μετά την 1-4-99, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Τ.Ε.Α.Δ.Υ, τακτικοί υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών υπάγονται στην ασφάλιση του ανωτέρω Ταμείου και όχι στην ασφάλιση του Τ.Α.Δ.Κ.Υ.
3. Το τακτικό προσωπικό του Τ.Α.Δ.Κ.Υ. και του Τ.Υ.Δ.Κ.Υ. καθώς και των παραρτημάτων αυτού.
4. Το τακτικό προσωπικό της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.).
5. Οι νομικοί Σύμβουλοι ή Δικηγόροι των Δήμων, Κοινοτήτων, Δημοτικών Ιδρυμάτων, Δημοτικών Νομικών Προσώπων και του Ταμείου, εφόσον υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής στην ασφάλισή τους.
6. Οι μη αιρετοί Νομάρχες και εφόσον επιλέξουν την ασφάλισή τους στο Ταμείο.
7. Οι Δήμαρχοι εκτός αν είναι βοηθηματούχοι του Ταμείου και υποβάλλουν αίτηση εξαίρεσης τους από την ασφάλιση σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την εκλογή τους.
8. Οι τακτικού υπάλληλοι του πρώην Κλάδου Συντάξεων Κοινοτικών Υπαλλήλων, εφόσον επέλεξαν την ασφάλισή τους στο Ταμείο.
9. Οι Γενικοί Γραμματείς Δήμων εφόσον υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής τους στην ασφάλιση σε προθεσμία έξι (6) μηνών από του διορισμού τους.
10. Το προσωπικό των πρώην Δημοτικών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων το οποίο από 1-11-1972 υπήχθη στις διατάξεις του Ν.Δ. 2592/1953 εξακολουθεί να υπάγεται στην ασφάλιση του Ταμείου.
11. Το προσωπικό των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (Τ.Ε.Δ.Κ.) εφ' όσον επέλεξε την ασφάλιση του στο ΤΑΔΚΥ
12. Οι αιρετοί Νομάρχες και πρόεδροι Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων από 1-1-1995.

4. Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.

Στο Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) εγγράφονται:

1. Τα μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Αρχιτέκτονες, Πολιτικοί Μηχανικοί κ.λ.π.) καθώς και οι Εργολήπτες Δημοσίων Έργων (Α.Ν. 2326/40) εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.Ε.Π.
2. Οι ελεύθερα απασχολούμενοι υπομηχανικοί των Σχολών του Ν.Δ. 3971/59 που τελούσαν υπό την εποπτεία του Ε.Μ.Π. (Ν.Δ. 3971/59).
3. Οι έμμισθοι υπομηχανικοί του Ν. 1027/80 και Ν. 1028/80.
4. Οι Εργολήπτες Δημοσίων Εργων απόφοιτοι των Κ.Α.Τ.Ε.Ε-Τ.Ε.Ι. σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1156/97 Απόφαση του Δ.Σ. του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.
5. Οι μόνιμοι υπάλληλοι του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και του Τ.Ε.Ε.
6. Ο Διευθυντής Ιατρός και ο Αναπληρωματικός Διευθυντής (επί θητεία) του Κ.Υ.Τ. καθώς και οι με έμμισθη εντολή Δικηγόροι.

5. Τ.Σ.Α.Υ.

Το Τ.Σ.Α.Υ. ιδρύθηκε με το Ν.Δ. αριθ. 8/14.8.25 ως Ταμείο Ασφάλισης των ιατρών και αργότερα με το Ν. 5333/32 λειτούργησε ως Ταμείο Ασφάλισης όλων των Υγειονομικών.

Ο οριστικός τίτλος ονομασίας του Ταμείου διαμορφώθηκε με το Κ.Ν. 5945/34 ο οποίος κωδικοποίησε τις μέχρι τότε διατάξεις του σε ενιαίο κείμενο με τον τίτλο «Περί Ταμείου Συντάξεως και Αυτασφαλίσεως Υγειονομικών» και για συντομία Τ.Σ.Α.Υ.

6. Τ.Υ.Δ.Κ.Υ.

Στο Ταμείο Υγείας Δημοτικών και Κοινοτικών υπαλλήλων (Τ.Υ.Δ.Κ.Υ.) ασφαλίζονται:

1. Οι μόνιμοι υπάλληλοι των Ο.Τ.Α. και οι συνταξιούχοι.
2. Οι μηχανικοί μόνιμοι υπάλληλοι των Ο.Τ.Α. εφόσον έχουν το δικαίωμα επιλογής ασφαλιστικού φορέα.
3. Οι εν ενεργεία ή συνταξιούχοι Δήμαρχοι και Πρόεδροι εφόσον είναι ανασφάλιστοι.
4. Τα μέλη της οικογένειάς τους εφόσον έχουν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

7. Τ.Α.Ξ.Υ.

Στο Ταμείο Ξενοδοχοϋπαλλήλων Τ.Α.Ξ.Υ. ασφαλίζονται οι ξενοδοχοϋπάλληλοι σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

8. ΔΗΜΟΣΙΟ

Η ασφάλιση των εργαζομένων στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα υπάγεται στις γενικές διατάξεις περί Ασφαλίσεως Δημοσίων Υπαλλήλων.

Οι δημόσιου υπάλληλοι καλύπτονται ασφαλιστικά από το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Ε.Α.Δ.Υ.) που συστάθηκε το 1999 μετά από την ενοποίηση δώδεκα Ταμείων Αρωγής Δημοσίων Υπαλλήλων, που αποφασίστηκε προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη διοικητική και οικονομική ευελιξία και αποτελεσματικότητα στο σύστημα επικουρικής ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων..

Το ΤΕΑΔΥ εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Με τη σύσταση του καταργήθηκαν τα Ταμεία Υπαλλήλων των Υπουργείων Βιομηχανίας, Γεωργίας, Δικαιοσύνης, Εμπορίου, Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ΠΕΧΩΔΕ, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εξωτερικών, Κοινωνικών Υπηρεσιών, Συγκοινωνιών, καθώς και τα Ταμεία Τελωνειακών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας..

Το ΤΕΑΔΥ λειτουργεί με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και σκοπός του είναι η παροχή επικουρικής σύνταξης στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων και στα μέλη των οικογενειών τους:

- τα πρόσωπα που ασφαλίζονταν στα Ταμεία Αρωγής Υπαλλήλων των Υπουργείων Βιομηχανίας, Γεωργίας, Δικαιοσύνης, Εμπορίου, Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ΠΕΧΩΔΕ, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εξωτερικών, Κοινωνικών Υπηρεσιών, Συγκοινωνιών, καθώς και στα Ταμεία Τελωνειακών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.
- οι διοριζόμενοι μετά την 1.4.1999 τακτικοί υπάλληλοι στα Υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- το τακτικό προσωπικό των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που συνιστούν αυτές.
- οι τακτικοί υπάλληλοι όλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που ιδρύονται μετά τις 4.1.1999

2. ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

1. Σύμβαση Πλήρους Απασχόλησης

ΠΔ 156/94 «Υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει τον εργαζόμενο για τους όρους που διέπουν τη σύμβαση ή τη σχέση εργασίας» (ΦΕΚ 102/Α/5-7-94).

Με το ανωτέρω ΠΔ καθιερώθηκε από 5-7-1994 η υποχρέωση των εργοδοτών να καταρτίζουν και να παραδίδουν στους εργαζόμενους γραπτή σύμβαση εργασίας ή άλλο έγγραφο όπου θα περιλαμβάνονται οι ουσιώδεις όροι της σύμβασης ή της σχέσης εργασίας. Οι διατάξεις του ΠΔ 156/94 δεν εφαρμόζονται για εργαζόμενους που η διάρκεια απασχόλησης τους δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα και σε εργαζόμενους σε μη συστηματικές αγροτικές απασχολήσεις. Η υποχρέωση γνωστοποίησης εγγράφως των ουσιωδών όρων της σύμβασης ή σχέσης εργασίας πρέπει να γίνει στον εργαζόμενο από τον εργοδότη εντός δύο (2) μηνών το αργότερο από την έναρξη της εργασίας του εργαζόμενου.

Συνεπώς, σήμερα οι απασχολούμενοι μισθωτοί άνω του 2μήνου πρέπει να έχουν έγγραφο γνωστοποίησης των όρων της σύμβασης εργασίας τους.

Η παράλειψη χορήγησης του εγγράφου στον εργαζόμενο από τον εργοδότη δεν δημιουργεί ακυρότητα της σύμβασης εργασίας, αλλά συνεπάγεται διοικητικές κυρώσεις βάσει του άρθρου 7 ΠΔ 156/94 (Πρόστιμο) σε βάρος του εργοδότη.

Αν ο εργαζόμενος απασχοληθεί στην Αλλοδαπή με σύμβαση εργασίας που καταρτίζεται στην Ελλάδα παραδίδεται σε αυτόν πριν από την αναχώρηση του το έγγραφο γνωστοποίησης των όρων σύμβασης εργασίας του, που πρέπει να περιέχει και τα εξής πρόσθετα στοιχεία: α) τη διάρκεια της εργασίας στο εξωτερικό, β) το νόμισμα στο οποίο θα καταβάλλονται οι αποδοχές του, γ) τα τυχόν πλεονεκτήματα σε χρήματα ή σε είδη που συνδέονται με τον εκπατρισμό του, δ) τους τυχόν «όρους επαναπατρισμού» του.

Οι ουσιώδεις όροι που πρέπει να περιέχει το έγγραφο γνωστοποίησης, βάσει του άρθρου 2 ΠΔ 156/94 είναι: α) τα στοιχεία ταυτότητας των συμβαλλομένων, β) ο τόπος παροχής εργασίας, γ) η θέση ή ειδικότητα, ο βαθμός, η κατηγορία και το αντικείμενο εργασίας, δ) η ημερομηνία έναρξης της σύμβασης εργασίας, ε) η Άδεια με αποδοχές, στ) η αποζημίωση σε περίπτωση λύσης της σύμβασης εργασίας, ζ) οι κάθε φύσης αποδοχές, η) η ημερομηνία καταβολής των αποδοχών, θ) τα χρονικά όρια εργασίας του εργαζομένου, ι) αναφορά της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΣΣΕ) ή ΔΑ που εφαρμόζεται για τον εργαζόμενο. Η πληροφόρηση για τα στοιχεία ε, στ, ζ και θ μπορεί να γίνεται και με παραπομπή στις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

2. Σύμβαση Μερικής Απασχόλησης (Ν. 2639/98 άρθρο 2)

Για τη σύναψη σύμβασης μερικής απασχόλησης απαιτείται έγγραφη ατομική συμφωνία (σύμβαση) μεταξύ εργοδότη και μισθωτού. Η έγγραφη αυτή ατομική συμφωνία μπορεί να καταρτισθεί, είτε κατά τη σύσταση της σύμβασης εργασίας είτε κατά τη διάρκεια αυτής. Η συμφωνία μπορεί επίσης να γίνει είτε για ορισμένο είτε για αόριστο χρόνο. Με τη συμφωνία αυτή καθορίζεται διάρκεια ημερήσιας ή εβδομαδιαίας ή δεκαπενθήμερης ή μηνιαίας εργασίας, μικρότερη από την κανονική.

Η συμφωνία αυτή πρέπει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την κατάρτιση της να γνωστοποιηθεί στην οικεία Επιθεώρηση Εργασίας, διαφορετικά τεκμαίρεται ότι καλύπτει σχέση εργασίας με πλήρη απασχόληση.

Οι έγγραφες ατομικές συμβάσεις για μερική απασχόληση πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τους ακόλουθους όρους:

- α) τα στοιχεία ταυτότητας εργοδότη και εργαζόμενου.
- β) τον τόπο παροχής της εργασίας, την έδρα της επιχείρησης ή τη διεύθυνση του εργοδότη.
- γ) το χρόνο απασχόλησης, τον τρόπο κατανομής και τις περιόδους εργασίας.
- δ) τον τρόπο αμοιβής.
- ε) τους τυχόν όρους τροποποίησης της σύμβασης.

2.1 Εργασία κατά Κυριακές - Αργίες - Νύχτα

Οι εργαζόμενοι που απασχολούνται με σύμβαση εργασίας μερικής απασχόλησης, δικαιούνται, σε περίπτωση απασχόλησης τους κατά τις Κυριακές ή νόμο εξαιρέσιμες ημέρες, καθώς και σε περίπτωση απασχόλησης τους κατά τις νυχτερινές ώρες, τη νόμιμη προσαύξηση.

2.2 Αποδοχές Μερικώς Απασχολουμένων

Οι αποδοχές των μερικώς απασχολουμένων μισθωτών δεν μπορεί να είναι κατώτερες από αυτές που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις για τους απασχολούμενους κατά το κανονικό ωράριο για την ίδια εργασία και αντιστοιχούν στις ώρες εργασίας της μερικής απασχόλησης. Σύμφωνα με το αρθρ. 7 του Ν. 2874/00, οι αποδοχές των μερικώς απασχολουμένων προσαυξάνονται κατά ποσοστό 7,5%, εφόσον αμείβονται με το κατώτατο όριο αποδοχών και το ωράριο απασχόλησής τους είναι μικρότερο από τέσσερις (4) ώρες ημερησίως.

2.3 Ετήσια Άδεια με Αποδοχές και Επίδομα Αδείας Μερικώς Απασχολουμένων

Οι μερικώς απασχολούμενοι μισθωτοί έχουν δικαίωμα να λάβουν ετήσια άδεια με αποδοχές και επίδομα αδείας, με βάση τις αποδοχές που θα ελάμβαναν κατά χρόνο της αδείας του. Για τη διάρκεια της αδείας αυτής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 2 του Α.Ν. 539/45 όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 1 του Ν. 1346/83.

2.4 Πρόσθετη Εργασία Μερικώς Απασχολουμένου

Δεν έχει δικαίωμα ο εργοδότης να απαιτήσει από τον μερικώς απασχολούμενο μισθωτό να προσφέρει πρόσθετη εργασία, όταν ο μισθωτός αυτός έχει κι άλλη απασχόληση ή βαρύνεται με οικογενειακές υποχρεώσεις.

2.5 Κατανομή Χρόνου Εργασίας

Η παροχή της συμφωνημένης εργασίας των μερικώς απασχολουμένων, πρέπει να είναι συνεχόμενη και να παρέχεται μια φορά την ημέρα, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων (Ν. 2747/99) όπως οδηγοί-συνοδοηγοί

μεταφοράς μαθητών ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων και καθηγητές φροντιστηρίων ξένων γλωσσών.

3. Σύμβαση Ορισμένου Χρόνου

Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου υπάρχει, όταν συμφωνήθηκε ρητώς ή σιωπηρώς ορισμένη διάρκεια χρόνου εργασίας (λ.χ. 6 μήνες, 1 έτος κλπ), ή μέχρι την επέλευση ορισμένου γεγονότος ή προκύπτει προφανώς αυτή από το είδος και τη φύση της εργασίας για την οποία έχει προσληφθεί ο μισθωτός (όπως λ.χ. γίνεται για συμβάσεις εποχιακής εργασίας ή για την εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας). Δηλαδή όταν συμφωνείται ρητώς ή σιωπηρώς ορισμένο χρονικό σημείο λήξεως της εργασίας. Η σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου λήγει μόνο με καταγγελία από τον εργοδότη ή τον μισθωτό, και αφού βέβαια καταβληθεί η νόμιμη αποζημίωση.

Σιωπηρή ανανέωση: Εάν συνεχίζεται η παραμονή του μισθωτού στην εργασία και μετά τη λήξη της συμβάσεως ορισμένου χρόνου, καθώς επίσης και όταν εξακολουθήσει να εργάζεται για ικανό διάστημα και όχι για λίγες μόνο ημέρες χωρίς εναντίωση του εργοδότη αλλά με τη συγκατάθεση του, μετατρέπεται αυτή σε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου.

Διευκρινίζεται ότι για την ανωτέρω σιωπηρή ανανέωση της σύμβασης απαιτείται, όχι μόνο να παρέχεται εργασία χωρίς εναντίωση του εργοδότη, αλλά και με τους ίδιους όρους.

Εάν όμως παρέχεται με διαφορετικούς όρους και γίνεται αποδεκτή από τον εργοδότη, τότε πρόκειται για νέα σύμβαση εργασίας.

4. Σύμβαση Αορίστου Χρόνου

Σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου υπάρχει, όταν η χρονική διάρκειά της δεν καθορίζεται, αλλά ούτε από το είδος και το σκοπό αυτής συνάγεται.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΩΡΑΡΙΟ - ΑΜΟΙΒΗ - ΥΠΕΡΩΡΙΕΣ

1. Ωράριο εργασίας

Ωράριο εργασίας ή χρόνος εργασίας θεωρείται η περίοδος κατά την οποία ο εργαζόμενος βρίσκεται στη διάθεση του εργοδότη και ασκεί τη δραστηριότητα του, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας για κάθε κατηγορία εργαζομένων.

Νόμιμο ωράριο εργασίας είναι αυτό που καθορίζεται από διάταξη νόμου ή από διοικητική πράξη που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση αυτού (Προεδρικό Διάταγμα), ως το ανώτατο όριο ημερήσιας ή εβδομαδιαίας εργασίας.

Συμβατικό ωράριο εργασίας είναι αυτό που καθορίζεται με συλλογικές συμβάσεις εργασίας, διαιτητικές αποφάσεις, κανονισμούς εργασίας και ατομικές συμβάσεις εργασίας

2. Υπερωριακή εργασία - Αμοιβή

2.1 Ορισμένη διάρκεια των υπερωριών

Η διάρκεια των υπερωριών σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 284 του Ν.Δ. 515/70 δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριών (3) ωρών κάθε μέρα. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας που εκδίδονται τον Ιούνιο και Δεκέμβριο κάθε έτους, καθορίζονται τα ανώτατα όρια υπερωριακής απασχόλησης για όλη την επικράτεια ή για ορισμένες περιφέρειες. Σύμφωνα με αυτήν «περί μισθωτών καταστημάτων», δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη η υπέρβαση των 120 ωρών ετησίως για κάθε μισθωτό.

Για το υπαλληλικό προσωπικό των ανωνύμων εταιριών και γραφείων, δεν επιτρέπεται υπέρβαση πέραν των 2 ωρών την ημέρα και για 60 ημέρες το χρόνο.

2.2 Αναγγελία των υπερωριών

Η αναγγελία των υπερωριών γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.Δ. 515/70 ως εξής: με επίδοση στο αρμόδιο Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης Εργασίας, του εγγράφου αναγγελίας υπερωριακής εργασίας, το αργότερο

εντός της επόμενης εργάσιμης ημέρας από την έναρξη υπερωριακής απασχόλησης.

Στο έγγραφο αυτό, αναγράφεται η αιτία της υπερωριακής απασχόλησης, το ονοματεπώνυμο, η ειδικότητα και ο αριθμός των απασχολουμένων, η ημερομηνία πραγματοποίησης καθώς και η ώρα έναρξης και λήξης της υπέρβασης του ωραρίου.

2.3 Τήρηση βιβλίου υπερωριών

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.Δ. 515/70, ο εργοδότης υποχρεούται να τηρεί ειδικό βιβλίο υπερωριών στο οποίο αναγράφονται όλα τα στοιχεία όπως προαναφέρθηκαν στις αναγγελίες υπερωριών.

2.4 Αμοιβή Υπερωριακής Εργασίας

Οι μισθωτοί που απασχολούνται υπερωριακά δικαιούνται για κάθε ώρα ιδιόρρυθμης υπερωριακής απασχόλησης και νόμιμης υπερωριακής απασχόλησης, μέχρι τη συμπλήρωση των 120 ωρών ετησίως, αμοιβή ίση με το καταβαλλόμενο ωρομίσθιο προσαυξημένο κατά 50%. Για την πέραν των 120 ωρών υπερωριακή απασχόληση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 435/76 (ΦΕΚ 25/ Τ Α).

Ο μισθωτός σε κάθε περίπτωση μη νόμιμης υπερωριακής απασχόλησης του, δικαιούται αποζημίωση ίση με το 150% του καταβαλλόμενου ωρομισθίου για κάθε ώρα μη νόμιμης απασχόλησης από την πρώτη ώρα.

3. Κυριακή Εργασία - Αμοιβή

Σύμφωνα με τις Διατάξεις του Β.Δ. 748/66, απαγορεύεται, εκτός εξαιρέσεων, κατά τις Κυριακές και αργίες, κάθε βιομηχανική, βιοτεχνική και εμπορική εργασία, καθώς και κάθε επαγγελματική δραστηριότητα. Εξασφαλίζεται έτσι στους εργαζόμενους σε κάθε εργοδότη, 24ωρη εβδομαδιαία ανάπαυση για περίοδο 7 ημερών, που είναι συνεχής ελεύθερος χρόνος.

Οι διατάξεις περί υποχρεωτικής αναπαύσεως κατά ημέρες «Κυριακών και ημέρες αργίας», δεν εφαρμόζονται σε μισθωτούς που απασχολούνται

από τις κάτωθι εργασίες, ανεξαρτήτως του είδους και της μορφής της επιχείρησης, εκμετάλλευσης, υπηρεσίας εν γένει

1) Φυλάξεως

2) Εργασίες που παρέχονται στην ύπαιθρο

3) Παροχής ενέργειας κινητηρίου δυνάμεως και θερμάνσεως, εργασίες πώλησης άρτου και εψήσεως φαγητών μέχρι τις 14:00 ώρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Β.Δ. 748/66 μισθωτοί που θα εργαστούν την Κυριακή πέραν των 5 ωρών, δικαιούνται δικαιωματική εβδομαδιαία ανάπαυση διάρκειας 24 ωρών, άλλη εργάσιμη ημέρα την επόμενη εβδομάδα.

Η ημέρα της αναπληρωματικής ανάπαυσης καθορίζεται από τον εργοδότη και αναγράφεται στον πίνακα ωρών εργασίας. Στις περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η εργασία την Κυριακή, η κατανομή της εβδομαδιαίας ανάπαυσης, πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε ανά περίοδο 7 εβδομάδων η αναπληρωματική ανάπαυση να είναι ημέρα Κυριακή.

Η άδεια για εργασία την Κυριακή, γίνεται από την αρμόδια Κοινωνική Επιθεώρηση, κατόπιν αίτησης του εργοδότη που συνοδεύεται από πίνακα, στον οποίο αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του εργαζόμενου, η ειδικότητα, το ωράριο εργασίας και η αναπληρωματική ημέρα ανάπαυσης εφόσον η εργασία υπερβαίνει τις 5 ώρες.

Κατόπιν άδειας της αρμόδιας Επιθεώρησης επιτρέπεται η λειτουργία επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων, υπηρεσιών, καθώς και η απασχόληση του προσωπικού αυτών κατά τις Κυριακές:

1) Στην παραλαβή και διανομή ξένου τύπου.

2) Αλλαγή ξένων νομισμάτων προς εξυπηρέτηση των τουριστών.

3) Των λειτουργουσών εποχιακώς κατά έτος.

4) Στον καθαρισμό, συντήρηση και επισκευή εγκαταστάσεων, εφόσον καθίσταται αδύνατη η

εργασία σε άλλες εργάσιμες ημέρες.

5) Σε περιπτώσεις επείγουσας εργασίας λόγω κινδύνου καταστροφής προϊόντων ή βλαβών εγκαταστάσεων.

6) Σε απογραφή εμπορευμάτων ή διακόσμηση προθηκών.

4. Νυχτερινή Εργασία

Νυχτερινή εργασία είναι η απασχόληση που περιλαμβάνεται στις νυχτερινές ώρες, οι οποίες έχουν καθοριστεί με νόμιμες διατάξεις, από 22:00 μ.μ. - 06:00 π.μ. Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, απαγορεύεται η απασχόληση κατά τη νύχτα, των ανήλικων και ορισμένων κατηγοριών γυναικών.

1) Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 1837/89 απαγορεύεται η εργασία κατά τη νύχτα από 22:00 μέχρι 06:00 πρωινή της επομένης ημέρας των ανηλίκων σε οποιαδήποτε εργασία και επιβάλλεται ημερήσια ανάπαυση τουλάχιστον δώδεκα (12) ωρών, στις οποίες πρέπει να περιλαμβάνεται το νυχτερινό ωράριο.

2) Σύμφωνα με τον Ν. 3924/59 απαγορεύεται η απασχόληση κατά τη νύχτα, των γυναικών στις βιομηχανικές επιχειρήσεις δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, λατομεία, ορυχεία, οικοδομές και εμπορικά καταστήματα.

Αμοιβή νυχτερινής εργασίας

Όπως προκύπτει από τις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις 18310/46 και 25825/51, όλοι οι μισθωτοί που απασχολούνται κατά τις νυχτερινές ώρες, είτε καθ' όλο το χρονικό διάστημα της νύχτας, είτε μόνο σε ορισμένες νυχτερινές ώρες ανεξάρτητα αν πρόκειται για συνεχή ή έκτακτη απασχόληση, δικαιούνται της προσαύξησης των νομίμων αποδοχών τους κατά 25%, είτε η νυχτερινή εργασία επιβάλλεται από τη σύμβαση εργασίας είτε από τη φύση της εργασίας.

Απαγορεύεται ο συμψηφισμός της προσαύξησης της νυχτερινής εργασίας μονομερώς από τον εργοδότη, με τις καταβαλλόμενες από αυτόν ανώτερες πέραν των νομίμων αποδοχές, εκτός εάν έχει υπάρξει ειδική συμφωνία μεταξύ εργοδότη και μισθωτού για συμψηφισμό. Η παραγραφή των απαιτήσεων προσαυξήσεων νυχτερινής εργασίας, είναι πενταετής, γιατί οι αποδοχές αυτές θεωρούνται μισθός.

5. Επίδομα Εορτών

Κατά τις εορτές του Πάσχα και Χριστουγέννων καταβάλλονται σε όλους τους μισθωτούς που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας, επιδόματα Εορτών ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής τους ως εξής:

1. Δώρο Χριστουγέννων ίσο με 1 μηνιαίο μισθό ή 15 ημερομίσθια για όσους απασχολήθηκαν ολόκληρο το χρονικό διάστημα από 1/5 έως 31/12.

2. Δώρο Πάσχα ίσο με $\frac{1}{2}$ μηνιαίο μισθό ή 15 ημερομίσθια για όσους απασχολήθηκαν ολόκληρο το χρονικό διάστημα από 1/1 έως 30/4.

Για όσους από τους μισθωτούς η σχέση εργασίας τους δεν διήρκεσε όλο το παραπάνω χρονικό διάστημα καταβάλλεται:

α) Ως Δώρο Χριστουγέννων ποσό ίσο με $\frac{2}{25}$ μηνιαίου μισθού ή 2 ημερομίσθια κάθε 19 ημερολογιακές ημέρες του ιδίου χρονικού διαστήματος και

β) Δώρο Πάσχα ποσό ίσο με $\frac{1}{15}$ του μισού μηνιαίου μισθού ή 1 ημερομίσθιο ανά 8 ημερολογιακές ημέρες.

Από το χρόνο διάρκειας της εργασιακής σχέσης αφαιρούνται α) οι αδικαιολόγητες απουσίες, β) οι ημέρες απεργίας και γ) η άδεια άνευ αποδοχών, ενώ σε περίπτωση ασθενείας αφαιρούνται μόνο οι ημέρες για τις οποίες έλαβαν οι μισθωτοί επίδομα ασθενείας από το Ασφαλιστικό τους Ταμείο.

Για όσους απασχολούνται σε εποχιακές, ορισμένου χρόνου εργασίες ή Δημόσιο καταβάλλονται:

1) Ως Δώρο Χριστουγέννων: 1 ημερομίσθιο ανά 8 πραγματοποιηθέντα στο χρονικό διάστημα 1/5-31/12.

2) Ως Δώρο Πάσχα: 2 ημερομίσθια ανά 13 πραγματοποιηθέντα στο χρονικό διάστημα 1/1-30/4.

Το Δώρο Χριστουγέννων καταβάλλεται το αργότερο την 21η Δεκεμβρίου και το Δώρο Πάσχα τη Μ. Τετάρτη κάθε έτους. Ο εργοδότης όμως προκειμένου να προστατευθεί από τυχόν αποχωρήσεις των μισθωτών έχει δικαίωμα να παρακρατήσει το ποσό που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα από 21-31/12 και από Μ. Τετάρτη έως 30/4 και να το καταβάλει στις αντίστοιχες ημερομηνίες.

Τα Δώρα Εορτών υπολογίζονται με βάση τις καταβαλλόμενες αποδοχές την 10η Δεκεμβρίου για το Δώρο Χριστουγέννων και την 15η ημέρα πριν το Πάσχα για το Δώρο Πάσχα.

Σε περίπτωση λύσης της εργασιακής σχέσης πριν από αυτές τις ημερομηνίες, τα Δώρα Εορτών υπολογίζονται βάσει των αποδοχών που καταβάλλονται την ημέρα της λύσης της εργασιακής σχέσης.

Σαν καταβαλλόμενες αποδοχές εννοείται το σύνολο των τακτικών αποδοχών του μισθωτού και περιλαμβάνονται ο νόμιμος ή συμβατικός μισθός και κάθε άλλη παροχή, σε είδος ή χρήμα, που καταβάλλεται τακτικά ανά μήνα ή περιοδικά σε ορισμένα χρονικά διαστήματα.

Οι μισθωτοί που απασχολούνται σε περισσότερους από έναν εργοδότη, δικαιούνται να λάβουν από όλους τους εργοδότες τους Δώρα Εορτών ανάλογα με τη χρονική διάρκεια απασχόλησης τους

Εξαιρέσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 11 της 19040/81 απόφασης Υπουργών Οικονομικών και Απασχόλησης, δεν δικαιούνται Δώρα Εορτών:

α) Οι εργάτες γεωργικών και κτηνοτροφικών επιχειρήσεων, εκτός εκείνων που η εργασιακή τους σχέση διέπεται από Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ), Διυπουργικές Αποφάσεις (Δ.Α.), Υπουργικές αποφάσεις ή υπάγονται στην ασφάλιση Ι.Κ.Α. Δώρα Εορτών δε δικαιούται επίσης, το προσωπικό των γεωργοκτηνοτροφικών εργασιών που ασκούνται από Α.Ε., Συνεταιρισμούς ή το Δημόσιο.

β) Μισθωτοί αμειβόμενοι με ποσοστά, εκτός όσων αναφέρονται στο άρθρο 5 της 19040/81 Υπουργικής απόφασης.

γ) Φορτοεκφορτωτές ξηράς και λιμένων που διέπονται από ειδικές διατάξεις, δ) Οικιακοί βοηθοί εργαζόμενοι σε πόλεις κάτω των 6.000 κατοίκων.

Τα Δώρα Εορτών υπόκεινται σε όλες τις κρατήσεις που προβλέπονται από τα Ασφαλιστικά Ταμεία, όπως και οι λοιπές αποδοχές.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΑΔΕΙΕΣ

1. Άδεια Γονική

Η γονική άδεια έχει θεσπισθεί με το άρθρο 13 του Ν. 1483/84. Ο χρόνος απουσίας των γονέων μισθωτών ορίζεται:

α) λόγω γονικής αδειάς ανατροφής (άρθρο 5) έως 3,5 χρόνια (χωρίς αποδοχές).

β) λόγω ασθενείας εξαρτώμενων μελών (άρθρο 7), 12 ημέρες για 3 παιδιά και άνω και λόγω θανάτου συγγενούς (συζύγου, τέκνων, αδελφών) δύο ημέρες.

γ) για παρακολούθηση των μαθημάτων των παιδιών τους 4 ημέρες (άρθρο 9) λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για τη χορήγηση της ετήσιας κανονικής άδειας απουσίας και του επιδόματος αδειάς.

Σημειώνεται ότι με τη νέα Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ), η άδεια απουσίας λόγω εξαρτημένων μελών, αυξήθηκε από 10 σε 12 ημέρες για όσους έχουν 3 παιδιά και άνω.

Όσον αφορά την άδεια γονέων μισθωτών προς παρακολούθηση της σχολικής επιδόσεως των παιδιών τους, το αρ. 9 του Ν. 1483/84, υπαγορεύει, ότι οι εργαζόμενοι που έχουν παιδιά ηλικίας μέχρι 16 ετών, τα οποία παρακολουθούν μαθήματα στοιχειώδους ή μέσης εκπαίδευσης, δικαιούνται να απουσιάζουν ορισμένες ώρες ή ολόκληρη την ημέρα από την εργασία τους, μέχρι τη συμπλήρωση 4 εργασίμων ημερών κάθε ημερολογιακό έτος, με άδεια του εργοδότη, για να επισκεφθούν το σχολείο των παιδιών τους, με σκοπό την παρακολούθηση της σχολικής τους επιδόσεως.

Η άδεια απουσίας χορηγείται σ' έναν από τους δύο γονείς-εργαζόμενους, οι οποίοι αποφασίζουν με κοινή συμφωνία κάθε φορά, ποιος από τους δύο γονείς θα κάνει χρήση αυτού του δικαιώματος και για πόσο χρονικό διάστημα, το οποίο πάντως και για τους δύο γονείς δεν μπορεί να υπερβαίνει κατ' έτος τις 4 εργάσιμες ημέρες.

Όσον αφορά την γονική άδεια ανατροφής, η παρ. 1 του άρθ. 5 του Ν. 1483/84 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του Ν. 2639/98 ως εξής: «Ο γονέας που έχει τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 1 (δηλ. είναι εν γένει μισθωτός) και έχει συμπληρώσει ένα (1) χρόνο εργασίας στον ίδιο

εργοδότη, δικαιούται να λάβει γονική άδεια ανατροφής του παιδιού, στο χρονικό διάστημα από τη λήξη της αδείας μητρότητας μέχρις ότου το παιδί συμπληρώσει την ηλικία των 3 ½ ετών. Η άδεια αυτή είναι χωρίς αποδοχές, η διάρκεια της μπορεί να φθάσει τους 3½ μήνες για κάθε γονέα και δίνεται από τον εργοδότη με βάση τη σειρά προτεραιότητας των απασχολούμενων στην επιχείρηση για κάθε ημερολογιακό έτος.

Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου, ισχύουν και για τους απασχολούμενους στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους οργανισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η καταγγελία της σύμβασης εργασίας, η οποία γίνεται εξαιτίας της άσκησης του δικαιώματος για τη λήψη της γονικής αδείας ανατροφής είναι άκυρη.

2. Άδεια Ετήσια Κανονική

2.1 Προϋπόθεση Χορήγησης Άδειας Μισθωτών

Βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας αναπαύσεως των μισθωτών, είναι η συμπλήρωση δέκα (10) μηνών απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη. Η 10μηνιαία απασχόληση θεωρείται Βασικός Χρόνος για τη χορήγηση της άδειας και του επιδόματος αδείας των μισθωτών. Μετά τη συμπλήρωση του βασικού χρόνου, ο μισθωτός λαμβάνει την άδειά του, η οποία αντιστοιχεί στο ημερολογιακό έτος της χορήγησης και όχι στο έτος της πρόσληψης.

Μετά τη θεμελίωση του δικαιώματος λήψης άδειας για πρώτη φορά (στον ίδιο εργοδότη), ο μισθωτός δικαιούται στο εξής να λαμβάνει κανονικά την άδεια του κάθε ημερολογιακό έτος.

Με το Ν. 3144/03 που ψηφίστηκε πρόσφατα, προβλέπεται η χορήγηση ποσοστού της δικαιούμενης άδειας, ανάλογα με το χρόνο απασχόλησης του μισθωτού.

Δεύτερη προϋπόθεση για τη χορήγηση κανονικής ετήσιας άδειας είναι η ύπαρξη εξαρτημένης σχέσης εργασίας.

2.2 Ημέρες που υπολογίζονται στην άδεια

Οι παραγρ. 1 και 3 του άρθρου 2 του Α.Ν. 539/45, ορίζουν ότι στην άδεια αναπαύσεως των μισθωτών, υπολογίζονται μόνο οι

εργάσιμες ημέρες. Δεν συμπεριλαμβάνονται δηλαδή οι Κυριακές, οι αργίες και οι ημέρες ασθενείας του μισθωτού που εμπίπτουν μέσα στο διάστημα της αδείας.

2.3 Χρόνος Χορήγησης της Άδειας

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρ. 4 του ΑΝ 539/45 η χρονική περίοδος χορηγήσεως της αδείας, κανονίζεται μεταξύ του εργοδότη και του μισθωτού, του πρώτου υποχρεούμενου να χορηγήσει την αιτηθείσα άδεια το πολύ εντός διμήνου από της υπό του δευτέρου διατυπώσεως της σχετικής αιτήσεως. Πάντως το ήμισυ τουλάχιστον των κατ' έτος σε κάθε επιχείρηση δικαιούμενων αδείας, πρέπει να ικανοποιούνται εντός του από 1ης Μαΐου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου χρονικού διαστήματος

2.4 Τμηματική Χορήγηση της άδειας

Κατά κανόνα η άδεια αναπαύσεως των μισθωτών χορηγείται ολόκληρη, άπαξ του έτους.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η κατάτμηση της αδείας με βάση τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το άρθρο 7 της από 26.1.77 Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ), όπως στην περίπτωση ιδιαίτερως σοβαρής ή επείγουσας ανάγκης της επιχειρήσεως ή ύστερα από αίτηση του μισθωτού λόγω δικαιολογημένης αιτίας και πάντοτε μετά από έγκριση της αρμοδίας Τοπικής Κοινωνικής Επιθεώρησης Εργασίας.

Στην περίπτωση αυτή, το πρώτο μέρος της αδείας πρέπει να περιλαμβάνει έξι (6) τουλάχιστον ημέρες. Για τους ανήλικους μισθωτούς το άρθρο 7 του Ν. 1837/89 ορίζει ότι, η κανονική άδεια χορηγείται κατά την περίοδο των θερινών σχολικών διακοπών σε συνεχείς ημέρες.

Το μισό της κανονικής αδείας μπορεί να χορηγείται τμηματικώς και σε άλλες χρονικές περιόδους, αν το ζητήσει ο ανήλικος. Για τους εργαζόμενους σπουδαστές των ΤΕΙ, με το Π.Δ. 483/84 προβλέπεται η χορήγηση υποχρεωτικά της αδείας που τυχόν δικαιούται να ζητήσει ο μισθωτός, κατά το χρονικό διάστημα της εξεταστικής περιόδου ή για την προετοιμασία και συμμετοχή στις φροντιστηριακές ή εργαστηριακές ασκήσεις.

2.5 Καθορισμός ημερών αδείας

Με την από 23/05/2000 Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ) προβλέπεται η χορήγηση 25 ή 30 εργάσιμων ημερών ανάλογα αν η παρεχόμενη εργασία είναι εξαήμερη ή πενθήμερη, σε όσους μισθωτούς έχουν κατά το 2000 υπηρεσία 10 ετών στον ίδιο εργοδότη ή προϋπηρεσία 12 ετών σε οποιονδήποτε εργοδότη.

2.6 Συνέπειες από τη μη χορήγηση αδείας

Στην περίπτωση μη χορηγήσεως της αδείας μέχρι την 31-12 του έτους, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει στον μισθωτό τις αποδοχές αδείας, απλές μεν όταν δεν υπάρχει πταίσμα του ιδίου, διπλές δε, δηλαδή με προσαύξηση κατά 100%, όταν υπάρχει πταίσμα του εργοδότη (ΑΠ 1568/99). Κάθε συμφωνία μεταξύ εργοδότη και μισθωτού περί «εγκαταλείψεως του εις την άδεια δικαιώματος του ή παραιτήσεως αυτού απ' το δικαίωμα της αδείας», θεωρείται ανύπαρκτος, έστω και αν προβλέπει την καταβολή εις αυτόν προσαυξημένης αποζημιώσεως (άρθρο 5 παρ. 1 ΑΝ. 539/45).

Τέλος, όσοι εργοδότες δεν τηρούν τους σχετικούς με τη χορήγηση των αδειών όρους των ΣΣΕ ή ΔΑ, δίδονται και τιμωρούνται κατά το άρθρο 21 του Ν. 1876/90.

Κατά τη διάρκεια της αδείας απαγορεύεται η απόλυση του μισθωτού απ' τον εργοδότη (άρθρο 5 παρ. 6 ΑΝ 539/45).

Εν τούτοις, δεν απαγορεύεται η κατά τη διάρκεια της αδείας προειδοποίηση περί της προσεχούς απολύσεως τους, αρκεί η ημέρα της απολύσεως να εμπίπτει σε χρόνο μετά τη λήξη της αδείας. (Εφ. Λαρίσης 667/96).

Η απαγόρευση της απολύσεως δεν ισχύει κατά τη διάρκεια αναρρωτικής αδείας (ΑΠ 542/97).

2.7 Αποδοχές που δικαιούνται οι μισθωτοί κατά τη διάρκεια της αδείας τους

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Α.Ν. 539/45, κατά τη διάρκεια της αδείας του ο μισθωτός δικαιούται να λαμβάνει τις «Συνήθεις

αποδοχές», δηλαδή τις αποδοχές εκείνες που θα ελάμβανε εάν απασχολείτο στην επιχείρηση κατά τον αντίστοιχο χρόνο. Ειδικότερα οι αποδοχές αυτές είναι οι ακόλουθες:

1. Για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, τόσα ημερομίσθια ίσα με το 1/6 της εβδομαδιαίας αμοιβής, όσες είναι οι ημέρες αδείας που δικαιούνται, (οι ημέρες είναι εργάσιμες).

2. Για τους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό 24/25 γι' αυτούς που έχουν ένα (1) έτος υπηρεσίας και ένας (1) μισθός γι' αυτούς που έχουν 2,3 ή περισσότερα των τριών έτη υπηρεσίας. Για τους μισθωτούς που έχουν 10 έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη ή 12 έτη προϋπηρεσίας σε οποιονδήποτε εργοδότη, οι αποδοχές αδείας είναι ίσες με το μισθό ενός (1) μηνός ή τόσα ημερομίσθια, όσες εργάσιμες ημέρες της αδείας εμπίπτουν στον επόμενο μήνα.

Εκτός από τις αποδοχές αδείας οι μισθωτοί δικαιούνται να λάβουν και «Επίδομα αδείας» (αρ. 3 Ν. 4504/66). Όπως προκύπτει από την περί αδειών νομοθεσία, το δικαίωμα λήψεως του επιδόματος αδείας, όπως και το δικαίωμα λήψεως των αποδοχών αδείας, αποτελούν παρακολούθημα του κύριου δικαιώματος λήψεως της αδείας και προϋποθέτει την ύπαρξη του δικαιώματος για να ληφθεί η άδεια (10μηνι υπηρεσία).

Το επίδομα της αδείας υπολογίζεται, όπως υπολογίζονται και οι αποδοχές της αδείας, με τον περιορισμό, ότι δεν μπορεί να υπερβεί το μισό μισθό για όσους μισθωτούς αμείβονται με μισθό, και τα 13 ημερομίσθια για όσους αμείβονται με ημερομίσθιο ή με ποσοστά κλπ.

Για τους μισθωτούς που αμείβονται με ημερομίσθιο και εργάζονται 5 ημέρες την εβδομάδα με αυξημένο ωράριο εργασίας, ώστε να καλύπτουν και την εργασία της έκτης ημέρας, το ημερομίσθιο του επιδόματος αδείας είναι ίσο με το 1/6 της εβδομαδιαίας αμοιβής και όχι με το 1/5 αυτής, αφού και οι μισθωτοί με 5νθήμερο δικαιούνται 6 ημερομίσθια την εβδομάδα.

2.8 Πότε καταβάλλονται οι αποδοχές της αδείας και το επίδομα αδείας

Κατά το άρθρο 3 παράγ. 8 του Α.Ν. 539/45, τόσο οι αποδοχές αδείας όσο και το επίδομα της αδείας προκαταβάλλονται στον μισθωτό κατά

την έναρξη της αδείας του. Οι αποδοχές της αδείας και του επιδόματος της αδείας δεν συμψηφίζονται με ανώτερες καταβαλλόμενες αποδοχές από τις νόμιμες.

2.9 Λύση της σχέσης εργασίας - Άδεια και επίδομα αδείας (άρθρο 5 παραγ. 4 ΑΝ 539/45)

Στην περίπτωση λύσεως της σχέσεως εργασίας καθ' οιονδήποτε τρόπο (απόλυση, αποχώρηση απ' την εργασία κ.λ.π.) πριν λάβει την άδεια του, ο μισθωτός δικαιούται να λάβει τα ακόλουθα:

α) Εάν είχε συμπληρώσει 12 μήνες υπηρεσίας, τις αποδοχές της αδείας και το επίδομα αδείας που θα δικαιούνταν να λάβει αν κατά το χρονικό σημείο της λύσεως της σχέσεως, έπαιρνε την άδεια του (άρθρο 1 παρ. 3 περίπτ. 5 του Ν. 1346/83 και άρθρο 6 της Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΕΓΣΣΕ) της 26.1.77).

Οι αποδοχές αδείας και το επίδομα αδείας αποχωρούντος του μισθωτού, ο οποίος δεν έχει λάβει την άδεια, υπολογίζονται βάσει του ημερομισθίου που καταβάλλονταν κατά την αποχώρηση (ΑΠ 1468/97). Επίσης, σύμφωνα με την απόφαση 564/98 του ΑΠ, δεν δικαιούται αδείας και αποζημιώσεως αδείας, ο μισθωτός που απολύεται την 1 Ιανουαρίου.

β) Εάν ο μισθωτός δεν έχει συμπληρώσει 12 μήνες υπηρεσία, θα λαμβάνει αποζημίωση αδείας, ίση με 2 ημερομίσθια για κάθε μήνα απασχολήσεως του στον εργοδότη (Ν. 1346/83).

Ως ημερομίσθιο νοείται το καταβαλλόμενο, το οποίο ισούται με το 1/6 της εβδομαδιαίας αμοιβής. Επίσης, δικαιούται να λάβει επίδομα αδείας ίσο με την αποζημίωση αδείας, με τον περιορισμό του μισού μισθού ή των 13 ημερομισθίων, αναλόγως προς τον τρόπο αμοιβής του (αρ. 6 της από 26.1.77 ΕΓΣΣΕ και σήμερα με την από 23.5.2000 ΕΓΣΣΕ με την οποία αυξήθηκαν οι ημέρες αδείας).

Ως μήνας απασχολήσεως θεωρείται ο ημερολογιακός μήνας, σε συνεχείς ημέρες και ανεξαρτήτως αριθμού ημερών. Για να δικαιούνται των αποδοχών αδείας και του επιδόματος αδείας οι μισθωτοί που η σχέση εργασίας τους λύεται μετά τη συμπλήρωση 12μήνου θα πρέπει να οφείλεται σ' αυτούς η άδεια κατά τη λύση της σχέσεως.

Έτσι, δεν δικαιούνται των αποδοχών και του επιδόματος αδείας, όσοι έχουν λάβει καθ' οιονδήποτε χρονικό σημείο του ημερολογιακού έτους της λύσεως της σχέσεως, την άδεια του έτους αυτού, ούτε και όσοι έχουν απολέσει για κάποιο λόγο το δικαίωμα λήψεως της αδείας (π.χ. λόγω μακράς αυθαιρέτου απουσίας ή λόγω μακράς απουσίας πέραν των ορίων της βραχείας ασθενείας).

Δεν δικαιούνται συμπληρωματικής αδείας μίας ημέρας, όσοι μισθωτοί μετά από την ημερομηνία λήψεως της αδείας τους και πριν απ' το χρονικό σημείο λύσεως της σχέσεως εργασίας, συμπλήρωσαν 2 ή 3 έτη υπηρεσίας, γεγονός που θα είχε ως συνέπεια, αν ελάμβαναν την άδειά τους κατά το τελευταίο αυτό χρονικό σημείο, να δικαιούνται μια επί πλέον ημέρα αδείας.

3. Άδεια Μητρότητας

Χορηγείται μία επιπλέον εβδομάδα αδείας στις εργαζόμενες μετά τον τοκετό (άδεια λοχίας). Η συνολική άδεια μητρότητας αναπροσαρμόζεται κατ' αυτόν τον τρόπο σε δέκα επτά (17) εβδομάδες.

Κατά τα λοιπά, εξακολουθούν να ισχύουν οι ρυθμίσεις του άρθρου 7 της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 1993.

4. Άδεια Προγεννητικών Εξετάσεων

Οι έγκυοι απαλλάσσονται από την εργασία χωρίς περικοπή των αποδοχών τους για να υποβληθούν σε εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου εφ' όσον οι εξετάσεις αυτές πρέπει να γίνουν κατά τον χρόνο της εργασίας (Π.Δ. 176/97).

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΑΣΘΕΝΕΙΑ

1. Αναγγελία Ασθένειας - Απόδειξη Ασθένειας - Υπαιτιότητα

Ο μισθωτός, μόλις ασθενήσει, οφείλει να ειδοποιήσει καθ' οιονδήποτε τρόπο τον εργοδότη περί ασθένειας του, προσκομίζοντας, εντός εύλογου χρόνου, σχετική ιατρική βεβαίωση, αναφορικά με το είδος και τη διάρκεια της ασθένειας του. Καλό θα είναι η προσκομιζόμενη βεβαίωση να προέρχεται από γιατρό του οργανισμού κυρίας ασφάλισης, στον οποίο τυγχάνει ασφαλισμένος ο μισθωτός (Ι.Κ.Α. κ.λ.π.)

Η παράλειψη της αναγγελίας και η αποχή από την εργασία, δυνατόν να θεωρηθεί από τις αρχές καλής πίστεως, ως πρόθεση καταγγελίας της συμβάσεως από μέρους του, εφόσον όμως προέρχεται από δόλο ή αμέλεια, και να αποτελέσει λύση της συμβάσεως από μέρους του μισθωτού και μάλιστα χωρίς αποζημίωση.

Όσον αφορά στην υπαιτιότητα, δεν εξετάζεται αν η ασθένεια επήλθε στην εργασία ή από άλλη αιτία ή από ατύχημα. Με την ασθένεια εξομοιώνεται και το εργατικό ατύχημα, ανεξάρτητα εάν αυτό συνέβη εντός του χώρου εργασίας ή εκτός εργασίας. Ο μισθός του άρθρου 657 ΑΚ καταβάλλεται στον εργαζόμενο, εφόσον αποδεικνύεται ότι η απουσία του δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του.

Ως βραχείας διάρκειας ασθένεια ορίζεται εκείνη που δεν υπερβαίνει τα παρακάτω όρια:

<u>Χρόνος απασχόλησης</u>	<u>Χρόνος αποχής λόγω ασθενείας</u>
Μέχρι 4 ετών	Ένας (1) μήνας
4 έτη συμπληρωμένα μέχρι 10 έτη	Τρεις (3) μήνες
10 έτη συμπληρωμένα μέχρι 15 έτη	Τέσσερις (4) μήνες
15 έτη συμπληρωμένα και άνω	Έξι (6) μήνες

Η αποχή λόγω ασθενείας του μισθωτού πρέπει να είναι συνεχής, μέχρι συμπληρώσεως των υπό του νόμου προβλεπόμενων ορίων. Τα χρονικά όρια αποχής, αρχίζουν από την ημέρα κατά την οποία ο μισθωτός απουσίασε συνεπεία της ασθενείας και λήγουν την αντίστοιχη ημέρα του επόμενου μηνός ή των τριών, των τεσσάρων ή των έξι μηνών, ανάλογα του χρόνου υπηρεσίας των μισθωτών κατά τη διάκριση που έγινε ανωτέρω.

Στο χρόνο αυτό συνυπολογίζονται και οι Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες. Ο Μισθωτός κατά τη διάρκεια της Ασθένειας του απαγορεύεται να απασχολείται αλλού.

2. Αποδοχές Ασθενείας

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 657-658 Α.Κ., εφόσον ο μισθωτός έχει εργαστεί επί 10 τουλάχιστον ημέρες, δικαιούται, καίτοι μη εργαζόμενος, λόγω ανυπαίτιου κωλύματος (ασθένεια, ατύχημα, τοκετός κ.λ.π.) να αξιώσει από τον εργοδότη του τις αποδοχές 15 ημερών.

Αν έχει συμπληρώσει έτος υπηρεσίας, δικαιούται να λάβει τις αποδοχές ενός μηνός. Οι μισθωτοί που αμείβονται με ημερομίσθιο, δικαιούνται να λάβουν τόσα ημερομίσθια, όσες είναι οι ημέρες εργασίας στο 15νθήμερο ή στο μήνα, ενώ οι μισθωτοί που αμείβονται με μισθό, δικαιούνται του ημίσεως ή ολόκληρου του μηνιαίου μισθού.

Από τις αποδοχές αυτές, ο εργοδότης δικαιούται να αφαιρέσει όσα τουλάχιστον έλαβε ο μισθωτός, δυνάμει υποχρεωτικής ασφάλισης π.χ. εκ του ΙΚΑ ή άλλου ασφαλιστικού οργανισμού.

Σύμφωνα με τη νομολογία των Δικαστηρίων, η υποχρέωση καταβολής του μισθού εις τον εξ οιουδήποτε ανυπαίτιου κωλύματος, κωλυθέντα να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον εργοδότη, υφίσταται καθ' όλη τη διάρκεια της εργασιακής σχέσεως στον ίδιο εργοδότη και μάλιστα, κάθε έτος από της ενάρξεως της παροχής της εργασίας του και όχι εφ' άπαξ.

Το έτος κατά το οποίο γεννάται η αξίωση του μισθωτού σύμφωνα με τα άρθρα 657-658 Α.Κ. δεν υπολογίζεται ημερολογιακό, αλλά εργασιακό, δηλαδή από την ημέρα προσλήψεως του μισθωτού (Ν.Σ.Κ. 170/63)

3. Επιδότηση Ασθένειας από ΙΚΑ

Η καταβολή επιδόματος ασθενείας από το ΙΚΑ αρχίζει από την τέταρτη ημέρα, από τη στιγμή που ο ασφαλισμένος ανήγγειλε την ανικανότητα προς εργασία στο ΙΚΑ.

Αν ο μισθωτός ασθενήσει εντός του ημερολογιακού έτους, περισσότερο από μία φορά, κάθε φορά όμως μέχρι τρεις ημέρες, δεν δημιουργείται δικαίωμα αυτού για επιδότηση εκ του ΙΚΑ ούτε υπολογίζεται ως χρόνος αναμονής το πρώτο 3ήμερο, το δεύτερο κ.λ.π.

Αν ο μισθωτός ασθενήσει για πρώτη φορά μέσα στο ημερολογιακό έτος πέραν των τριών ημερών, θα επιδοτηθεί από το ΙΚΑ από την τέταρτη ημέρα (εδώ θα υπολογιστούν οι τρεις ημέρες ως χρόνος αναμονής). Αν ο ίδιος ο μισθωτός ασθενήσει για δεύτερη φορά, εντός του αυτού έτους, πέραν των τριών ημερών, θα επιδοτηθεί από την πρώτη ημέρα

4. Υποχρέωση Εργοδότη Καταβολής Ημερομισθίων Ασθένειας

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ΑΝ 178/67, σε περίπτωση αποχής του μισθωτού από την εργασία του, λόγω ασθένειας, για το χρονικό διάστημα των 1-3 ημερών, δηλ. από της ενάρξεως της ανικανότητας προς εργασία του μισθωτού μέχρι της ενάρξεως της επιδοτήσεώς του εκ του ΙΚΑ ή ετέρου Ασφαλιστικού Οργανισμού, ο εργοδότης υποχρεούται στην πληρωμή μόνο του ημίσεως του ημερομισθίου ή του αναλογούντος μισθού αποκλειόμενης της συμπληρώσεως εκ του οικείου Ασφαλιστικού Οργανισμού.

Η υποχρέωση αυτή υφίσταται μέχρι της συμπληρώσεως 15νθήμερου ή του μηνός ανάλογα με την προϋπηρεσία του μισθωτού που διανύθηκε στον ίδιο εργοδότη.

Σε περίπτωση ατυχήματος, η επιδότηση εκ του ΙΚΑ αρχίζει από την πρώτη ημέρα κατά την οποία συνέβη το ατύχημα και δεν τηρείται χρόνος αναμονής, ο δε εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει το υπόλοιπο ποσό, ώστε να συμπληρωθούν οι αποδοχές των άρθρων 657-658 ΑΚ.

5. Ασθένεια και Ρεπό

Η αποχή του εργαζόμενου από την εργασία του λόγω ασθένειας δεν επηρεάζει τη συνήθη τάξη χορηγήσεως ημέρας ή ημερών αναπαύσεως στους μισθωτούς. Συνεπώς, επανερχόμενος ο μισθωτός στην εργασία του από ασθένεια θα τύχει της προγραμματισμένης αναπαύσεως σαν να μην είχε παρεμβληθεί η ασθένεια.

6. Αργία και Ασθένεια

Οι μη απασχολούμενοι ημερομισθιοί μισθωτοί, τόσο κατά τις υποχρεωτικές αργίες, όσο και τις προαιρετικές (28ης Οκτωβρίου και 1ης Μαΐου) για λόγους μη οφειλόμενους σ' αυτούς (ασθένεια), δικαιούνται το

ημερομίσθιο τους χωρίς καμία προσαύξηση αντίθετα με τους επί μηνιαίο μισθό αμειβόμενους.

7. Ασθένεια και Άδεια

Οι μέρες κατά τις οποίες ο μισθωτός απουσίασε λόγω ασθένειας του, βραχείας διάρκειας, ή στρατεύσεώς του ή ανωτέρας βίας ή απεργίας ή ανταπεργίας, θεωρούνται ως μέρες εργασίας και συνυπολογίζονται δια τη συμπλήρωση του βασικού 10μήνου υπηρεσίας του προς λήψη άδειας αναψυχής του. δε συμψηφίζονται όμως προς τις ημέρες κατά τις οποίες δικαιούται να απουσιάσει ετησίως λόγω άδειας αναψυχής του.

A. Αν ο μισθωτός ασθενήσει κατά τη διάρκεια της αδείας του, η άδεια του παρατείνεται κατά τόσες ημέρες, όσες είναι οι εργάσιμες ημέρες της ασθένειάς του.

B. Η απουσία του μισθωτού από την εργασία του, πέραν των ορίων βραχείας ασθένειας διακόπτει το βασικό 10μηνο και συμψηφίζονται οι ημέρες αυτές με τις οφειλόμενες ημέρες αδείας, μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος στο οποίο αφορά η άδεια.

Ενώ όμως χωρεί συμψηφισμός των πέραν των ορίων της βραχείας ασθένειας ημερών απουσίας των μισθωτών, με τις ημέρες αδείας που δικαιούνται, δεν χωρεί συμψηφισμός των οφειλόμενων αποδοχών αδείας και επιδόματος αδείας, οπότε οφείλονται και οι ανωτέρω αποδοχές.

8. Φορολογική Μεταχείριση του Επιδόματος Ασθενείας

Τα επιδόματα ασθενείας που καταβάλλονται στους δικαιούχους που παίρνουν αναρρωτική άδεια, θεωρούνται ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (ΣΤ Πηγής) και υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

Καταγγελία Σύμβασης Εργασίας - Απόλυση- Διαθεσιμότητα

1. Καταγγελία Σύμβασης Εργασίας

1.1 Καταγγελία συμβάσεως εργασίας από εργοδότη:

Με τον τρόπο αυτό λύεται καταρχήν η σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, και με ορισμένες προϋποθέσεις και η σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου.

Η σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου λύεται οποτεδήποτε ελεύθερα από εργοδότη, εφόσον τηρήσει τις νόμιμες διατυπώσεις, δηλαδή να κοινοποιήσει έγγραφη καταγγελία της συμβάσεως εργασίας και να καταβάλει την αποζημίωση.

Προκειμένου όμως για σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου, πρέπει για την καταγγελία της να υπάρχει οπωσδήποτε σπουδαίος και δικαιολογημένος λόγος (άρθρο 672 Αστ. Κώδικα).

1.2 Καταγγελία συμβάσεως εργασίας από μισθωτό:

Ο μισθωτός δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, ελεύθερα και οποτεδήποτε, καθώς και να αποχωρήσει οικειοθελώς από την εργασία του. Οφείλει όμως να προειδοποιήσει σχετικά τον εργοδότη του, μέσα στα καθορισμένα από το νόμο χρονικά όρια.

Όταν όμως πρόκειται για σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου, πρέπει και στην περίπτωση αυτή για την καταγγελία της, να υπάρχει οπωσδήποτε σπουδαίος και δικαιολογημένος λόγος (άρθρο 672 Αστ. Κώδικα).

Για να υπάρξει καταρχάς έγκυρη καταγγελία, απαιτούνται τρεις (3) βασικές προϋποθέσεις:

1. Έγγραφος τύπος: Απαιτείται δηλαδή η συμπλήρωση ειδικού εντύπου (τετραπλούν)

υπογεγραμμένο και από τις δύο πλευρές, που πρέπει εντός οκτώ (8) ημερών να κατατεθεί στον

ΟΑΕΔ και αντίγραφο στον εργαζόμενο.

2. Καταβολή αποζημιώσεως: Να καταβληθεί δηλαδή στον εργαζόμενο

(και εφόσον

συντρέχουν κάποιες προϋποθέσεις) χρηματικό ποσό.

3. Ασφάλιση του εργαζομένου: Πρέπει δηλαδή ο εργαζόμενος να είναι

ασφαλισμένος στο 1ΚΑ

κατά το χρόνο της αποζημιώσεως του.

1.3 Καταγγελία Συμβάσεως Εργασίας Μισθωτού που βρίσκεται σε Ασθένεια

Ο μισθωτός αποκλείεται κατά αμάχητο τεκμήριο, να θεωρηθεί ότι κατήγγειλε ο ίδιος τη σύμβαση, εφόσον απείχε της εργασίας του λόγω ασθενείας ή προκειμένου περί γυναίκας σε λοχεία, επί χρόνο ολιγότερο ή ίσον προς τα τιθέμενα κατά περίπτωση χρονικά όρια. Από το γεγονός όμως ότι η σύμβαση δεν θεωρείται λυμένη κατά το χρόνο τον οποίο διαρκεί η βραχείας διάρκειας ασθένεια του μισθωτού, ουδόλως συνάγεται ότι σε περίπτωση υπέρβασης των ορίων βραχείας ασθενείας, ο μισθωτός θεωρείται ότι κατήγγειλε τη σύμβαση, ιδίως όταν ενημερώνει συνεχώς τον εργοδότη του για την κατάσταση του.

Οι διατάξεις που καθιερώνουν αμάχητο τεκμήριο και αποκλείουν να θεωρηθεί η αποχή του μισθωτού, η οφειλόμενη σε βραχείας διάρκειας ασθένεια, ως λύση της εργασιακής συμβάσεως εκ μέρους του, ουδόλως εμποδίζουν την καταγγελία της συμβάσεως αυτής εκ μέρους του εργοδότη κατά τη διάρκεια της ασθενείας του μισθωτού, όπου ο εργοδότης δύναται να απολύσει τον ασθενούντα μισθωτό υπό τους περιορισμούς του άρθρου 281 Α.Κ.

1.4 Ακυρότητα Καταγγελίας

Είναι άκυρη η καταγγελία της εργασιακής σύμβασης εκ μέρους του εργοδότη, όταν οφείλεται σε άρνηση του μισθωτού να αποδεχτεί πρόταση του εργοδότη για μετατροπή της πλήρους απασχόλησης σε μερικής απασχόλησης.

2. Απόλυση Μισθωτών

Υπάρχουν ορισμένες χρονικές περίοδοι που δε δύναται ο εργοδότης να προβεί σε καταγγελία και απόλυση του εργαζομένου. Οι περίοδοι αυτές είναι:

1. Κατά τη διάρκεια της κανονικής ετήσιας άδειας (Α.Ν.539/45 κ.λ.π.)
2. Κατά την κύηση και ένα έτος μετά τον τοκετό (άρθρο 15 του Ν. 1483/84).
3. Κατά τη φοίτηση σε τουριστικές σχολές (άρθρο 15 παρ. 4 του Ν.1077/80)
4. Σε συνδικαλιστές (ν. 1264/82).
5. Στρατευόμενοι μισθωτοί.
6. Πολεμιστές (Α.Ν. 183/51 κ.λ.π.)
7. Ομαδικές απολύσεις (Ν.1387/83).
8. Υποβολή μήνυσης (άρθρο 7 του Ν.3198/55).

2.1 Αποζημίωση Μισθωτών

Για τους απολυόμενους με την ιδιότητα του υπαλλήλου, η αποζημίωση δύναται να είναι μειωμένη όταν υπάρχει έγγραφη προειδοποίηση από τον εργοδότη προς τον εργαζόμενο περί της απολύσεως σε καθορισμένο από το νόμο χρόνο, εγγράφως. Σε αυτή την περίπτωση, το ποσό αποζημίωσης ανέρχεται στο μισό του ποσού που θα δικαιούταν σε περίπτωση μη ειδοποίησης.

Το ποσό της αποζημιώσεως καθορίζεται βάσει των τακτικών αποδοχών του τελευταίου μήνα επί πλήρους απασχολήσεως. Τα παραπάνω ποσά των αποζημιώσεων προσαυξάνονται κατά 1/6, τόσο στους υπαλλήλους, όσο και στους εργάτες επί του συνόλου της αποζημιώσεως, συνεπεία του υπολογισμού των δώρων, εορτών και αδείας. Στην αποζημίωση του υπαλλήλου που προϋπηρέτησε στον ίδιο εργοδότη ως εργάτης, λαμβάνεται υπόψη σαν να είχε διανυθεί με την ιδιότητα του υπαλλήλου και συνυπολογίζεται. Ενώ αντίθετα, ο εργαζόμενος που απολύεται ως εργάτης, λαμβάνει την αποζημίωση του εργατοτεχνίτη, εκτός και εάν προϋπηρέτησε ως υπάλληλος.

Εάν το ποσό της αποζημιώσεως σε περίπτωση υπαλλήλου, υπερβαίνει τους 6 μισθούς, δύναται να καταβληθεί σε δόσεις, ήτοι 6 μισθοί κατά την απόλυση, το υπόλοιπο δε σε τριμηνιαίες δόσεις, η κάθε μία από τις οποίες πρέπει να είναι ίση με τουλάχιστον τις αποδοχές τριών (3) μηνών εκτός από το τελευταίο υπόλοιπο, που δύναται να είναι μικρότερο.

Εάν ο εργαζόμενος αρνείται να υπογράψει την καταγγελία συμβάσεως εργασίας και να λάβει το ποσό της αποζημιώσεως, για να είναι έγκυρη η απόλυση του, θα πρέπει το έντυπο της καταγγελίας να του κοινοποιηθεί με δικαστικό επιμελητή και το ποσό της αποζημιώσεως να κατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Η αποζημίωση λόγω καταγγελίας δεν θεωρείται μισθός και δεν συμψηφίζεται με ανταπαίτηση του εργοδότη κατά του μισθωτού (Α.Π. 386/78).

Ο εργαζόμενος που θεωρεί παράνομη ή καταχρηστική την απόλυση του, δύναται να ασκήσει αγωγή κατά της επιχειρήσεως εντός τριμήνου από την ημερομηνία λύσεως της σχέσης εργασίας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν.3198/55. Σε περίπτωση δε μειωμένης αποζημιώσεως, να ασκήσει αγωγή εντός εξαμήνου βάσει του Ν.2112/20 και Β.Δ. 16/18.7.20. Παραίτηση του απολυθέντος από της αξιώσεως καταβολής ολόκληρης ή υπολοίπου της αποζημιώσεως είναι άκυρη (άρθρο 6 παρ. 3 του Ν.3198/55).

Πρέπει να σημειωθεί ότι σε περίπτωση απολύσεως μισθωτών λόγω περιστατικών ανωτέρας βίας (σεισμοί, πυρκαγιά, κ.λ.π.), εφόσον ο εργοδότης είναι ασφαλισμένος κατά των κινδύνων αυτών, καταβάλλονται τα 2/3 της νόμιμης αποζημιώσεως.

Ο εργοδότης απαλλάσσεται της καταβολής αποζημιώσεως εφόσον δεν είναι ασφαλισμένος έναντι των αιτιών που προκάλεσαν τη διακοπή της επιχείρησης.

Σε περίπτωση πτωχεύσεως του εργοδότη, ο εργαζόμενος του δικαιούται την πλήρη αποζημίωση του, κατατασσόμενος μεταξύ των προνομιακών δανειστών βάσει των άρθρων 957 επομ. Κ. Πολ. Δ. (άρθρο 12 παρ. 1 του Ν.3252/55).

Το ποσό της αποζημιώσεως δεν υπόκειται σε κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, παρά ανάλογα με το ύψος της αποζημιώσεως (άνω του 1.000.000 δρχ.) βάσει κλίμακας.

Για τον υπολογισμό της αποζημιώσεως των μισθωτών που αμείβονται κατ' αποκοπή ή με ποσοστά ή κατά μονάδα εργασίας, υπολογίζουν την αποζημίωση τους, με βάση τον μέσο όρο των αποδοχών που πραγματοποίησαν τους δύο τελευταίους μήνες προ της καταγγελίας της εργασιακής σχέσης (Ν. 3198/55 άρθρο 5 παρ. 2).

Η μεταβολή του προσώπου του εργοδότη δεν επιδρά όσον αφορά την αποζημίωση του μισθωτού, στην περίπτωση που λύνεται η εργασιακή σχέση.

Η μονομερής μεταβολή των όρων της σύμβασης εργασίας η οποία προέρχεται από τον εργοδότη και δεν απορρέει από διάταξη νόμου, εφόσον βλάπτει το μισθωτό υλικά ή ηθικά, άμεσα ή έμμεσα, θεωρείται ως καταγγελία της συμβάσεως εργασίας και οφείλεται αποζημίωση (αρθρ. 7 Ν.2112/20).

Εάν δεν καταβάλλει την αποζημίωση ή δεν δεχθεί να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με τους ίδιους όρους, που προσέφεραν και πρώτα, καθίσταται υπερέργος.

Στην αποζημίωση, υπολογίζονται η αμοιβή για Κυριακή εργασία και εορτές όταν παρέχεται τακτικά και νόμιμα. Η προσαύξηση για τακτική νυκτερινή εργασία εφόσον παρασχεθεί κατά τον τελευταίο προ της απολύσεως μήνα. Επίσης, υπολογίζεται και η τακτική υπερεργασία. Δεν υπολογίζεται η αμοιβή για παράνομη υπερωριακή εργασία.

2.2 Ομαδικές Απολύσεις

(Ν. 1387/83, Ν. 1568/85 άρθρο 38, Ν. 2736/99 άρθρο 15 και Ν. 2874/2000 άρθρο 9)

Ομαδικές θεωρούνται οι απολύσεις που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, οι οποίες απασχολούν περισσότερες από 20 εργαζόμενους, εφόσον υπερβαίνουν κάθε ημερολογιακό μήνα τα οριζόμενα από το νόμο όρια, ήτοι:

α) Επιχειρήσεις που απασχολούν από 20 και μέχρι 200 εργαζόμενους, επιτρέπεται να απολύσουν μέχρι 4 άτομα το μήνα.

β) Επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 200 εργαζόμενους επιτρέπεται να απολύσουν ποσοστό 2% και με τον περιορισμό να μη ξεπερνούν τους 30 εργαζόμενους το μήνα.

Απολύσεις που γίνονται καθ' υπέρβαση των ανωτέρω ορίων είναι ομαδικές και υπόκεινται στον έλεγχο των περί ομαδικών απολύσεων διατάξεων.

Επιχειρήσεις που προτίθενται να πραγματοποιήσουν ομαδικές απολύσεις (καθ' υπέρβαση των ως άνω ορίων) και προκειμένου αυτές να είναι έγκυρες, οφείλουν να ακολουθήσουν τη διαδικασία που ορίζεται στο

άρθρο 5 του Ν. 1387/83 (π.χ. διαβούλευση με εκπροσώπους εργαζομένων, διατύπωση των διαβουλεύσεων σε πρακτικό, υποβολή του πρακτικού διαβουλεύσεων στο Νομάρχη ή Υπουργό Απασχόληση κατά περίπτωση).

Εάν δεν τηρηθεί η ως άνω διαδικασία οι απολύσεις θεωρούνται άκυρες στο σύνολο τους.

3. Διαθεσιμότητα

3.1 Έγγραφος Αναγγελία Διαθεσιμότητας

Σύμφωνα με το νόμο η διαθεσιμότητα κάθε μισθωτού πρέπει να γίνεται πάντοτε με έγγραφο, το οποίο απαιτείται ως συστατικό στοιχείο της θελήσεως του εργοδότη να θέσει σε διαθεσιμότητα τον εργαζόμενο, γιατί χωρίς αυτό δεν υπάρχει διαθεσιμότητα. Συνεπώς ο έγγραφος τύπος είναι υποχρεωτικός με την ποινή της ακυρότητας.

Το έγγραφο της διαθεσιμότητας πρέπει να είναι σαφές σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, χωρίς αίρεση, μη απαιτούμενης αποδοχής της από μέρους του μισθωτού, ο οποίος έχει δικαίωμα προσφυγής για έλεγχο της καταχρηστικότητας από τα δικαστήρια.

Η έγγραφος ειδοποίηση του μισθωτού γίνεται με την επίδοση του εγγράφου σ' αυτόν, είτε απ' ευθείας από τον εργοδότη, οπότε πρέπει αυτό να αποδεικνύεται, είτε με δικαστικό επιμελητή. Πρέπει βέβαια να γίνεται έγκαιρα, προ ευλόγου χρονικού διαστήματος, σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστεως, ώστε να μπορεί ο μισθωτός να πάρει τα κατάλληλα μέτρα προς αντιμετώπιση των συνεπειών της διαθεσιμότητας και να φροντίσει για την εξεύρεση άλλης εργασίας. Η προειδοποίηση την προηγούμενη ημέρα της διαθεσιμότητας κρίθηκε ότι δεν είναι νόμιμη.

Η έγγραφος ανακοίνωση της διαθεσιμότητας δεν πρέπει να είναι γενική για όλους τους μισθωτούς (π.χ. τοιχοκόλληση της διαθεσιμότητας ή απλή ανακοίνωση) αλλά είναι απαραίτητο να δίδεται σχετικό έγγραφο με τη διαθεσιμότητα στον καθένα μισθωτό χωριστά, δηλαδή η κοινοποίηση πρέπει να γίνεται ατομικά σε κάθε ένα μισθωτό. Με το έγγραφο της διαθεσιμότητας πρέπει να καθορίζεται και το διάστημα που θα διαρκέσει η διαθεσιμότητα του μισθωτού, καθόσον στην περίπτωση που δεν καθορίζεται το χρονικό διάστημα, θεωρείται ότι η διαθεσιμότητα εξαντλεί το καθοριζόμενο από το νόμο ανώτατο όριο.

Βέβαια, για να είναι νόμιμη η διαθεσιμότητα πρέπει να ενεργείται από τον ίδιο τον εργοδότη ή το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης.

3.2 Υπερήμερία Εργοδότη

Η διάταξη του άρθρου 281 Α.Κ. έχει πλήρη εφαρμογή σε κάθε περίπτωση διαθεσιμότητας, που διαπιστώνεται ότι το δικαίωμα αυτό ασκείται χωρίς να συντρέχει λόγος περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης, και ως εκ τούτου ελεγχόμενη η διαθεσιμότητα για κατά χρηστικότητα (Α.Κ. 281) μπορεί να ακυρωθεί από τα δικαστήρια. Η ακύρωση αυτή της διαθεσιμότητας ως καταχρηστικής, καθιστά τον εργοδότη υπερήμερο, που σημαίνει ότι υποχρεούται πλέον να καταβάλει στο μισθωτό πλήρεις αποδοχές, δηλαδή όσες θα έπαιρνε αν εργαζόταν, ήτοι αποδοχές υπερημερίας (Α.Κ. 656) και όχι τις αποδοχές διαθεσιμότητας.

3.3 Διάρκεια Διαθεσιμότητας

Η διάρκεια διαθεσιμότητας δεν μπορεί να ξεπεράσει τους τρεις (3) μήνες κάθε έτος. Το έτος υπολογίζεται ημερολογιακό και όχι εργασιακό. Περιλαμβάνει δηλαδή όλες τις ημέρες, εργάσιμες και Κυριακές αργίες (1/1-31/12).

Η διαθεσιμότητα μπορεί να είναι συνεχής επί ένα τρίμηνο ή και διακεκομμένη σε περισσότερα χρονικά διαστήματα, τα οποία συνολικά δεν υπερβαίνουν το τρίμηνο μέσα στο ημερολογιακό έτος.

Ο εργοδότης μπορεί να κάνει οποιαδήποτε ρύθμιση για το τρίμηνο διάρκειας της διαθεσιμότητας, αρκεί να ενεργεί με καλή πίστη και να παίρνει υπόψη του και τα συμφέροντα των μισθωτών του. Μπορεί δηλαδή, η διαθεσιμότητα να είναι τμηματική σε ορισμένα συνεχόμενα χρονικά διαστήματα, που συνολικά στο έτος δεν ξεπερνούν το τρίμηνο.

Ο μισθωτός κατά το διάστημα της διαθεσιμότητας έχει δικαίωμα αναζήτησης και εξεύρεσης άλλης εργασίας, με σκοπό την αναπλήρωση των αποδοχών του, που λόγω της διαθεσιμότητας περιορίζονται στις μισές. Έτσι καμία υποχρέωση δεν έχει να προσέρχεται στον τόπο της εργασίας του, αλλά αντίθετα παραμένει απερίσπαστος και προσπαθεί να απασχοληθεί κατά το διάστημα της διαθεσιμότητας σε άλλο εργοδότη.

Όταν στο έγγραφο της διαθεσιμότητας δεν καθορίζεται η διάρκεια της, θεωρείται ότι εξαντλεί το ανώτατο όριο που ορίζει ο νόμος (90 ημέρες).

3.4 Αποδοχές Ημερών Διαθεσιμότητας

Κατά το χρονικό διάστημα της διαθεσιμότητας, ο μισθωτός παίρνει το ήμισυ του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών, υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως. Ως τακτικές αποδοχές θεωρούνται ο νόμιμος μισθός ή το ημερομίσθιο (βασικός μισθός ή ημερομίσθιο συν τα επιδόματα που καθορίζονται από τη ΣΣΕ ή Δ ή ΥΑ), και κάθε άλλη παροχή που δίδεται αντί μισθού σταθερά και τακτικά και όχι πρόσκαιρα, ήτοι οι αποδοχές που θα έπαιρνε ο μισθωτός αν εργαζόταν κανονικά.

Στις τακτικές αποδοχές υπολογίζονται και οι προσαυξήσεις για εργασία τις Κυριακές και νυκτερινές ώρες, εφόσον χορηγούνται τακτικά, το επίδομα παραγωγής, τροφής και γενικά, κάθε τι που παίρνει τακτικά είτε σε χρήμα είτε σε είδος ο μισθωτός.

3.5 Ανάκληση της Διαθεσιμότητας

Ο καθορισμός του χρονικού διαστήματος της διαθεσιμότητας του μισθωτού από τον εργοδότη δεν εμποδίζει αυτόν, να ανακαλέσει οποτεδήποτε από τη διαθεσιμότητα το μισθωτό, είτε γιατί δεν συντρέχει πλέον ο βασικός λόγος του περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας, είτε γιατί αυτό εξυπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντα της επιχείρησης.

3.5 Διαθεσιμότητα και Ασθένεια - Άδεια - Δώρα Εορτών

Ο μισθωτός εάν ασθενήσει κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας του, παίρνει τις μισές αποδοχές της διαθεσιμότητας από τον εργοδότη και τα επιδόματα ασθένειας του ΙΚΑ ή άλλου Ασφαλιστικού Οργανισμού.

Ο χρόνος συνεχούς υπηρεσίας για τη λήψη της Άδειας δεν συμψηφίζεται με αυτή, δοθέντος ότι η διαθεσιμότητα θεωρείται ως χρόνος πραγματικής απασχόλησης για όλα τα δικαιώματα του μισθωτού από τη σύμβαση εργασίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παραγ. 2 Απόφασης Υπ. Εργασίας 19040/7.12.1981 Επιδόματα Εορτών, Χριστουγέννων και Πάσχα κ.λ.π.

(ΦΕΚ 742/Β/10.12.1981), αυτοί που βρίσκονται σε κατάσταση διαθεσιμότητας, δικαιούνται για το χρόνο της καταστάσεως τους αυτής, το μισό των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα που αναλογούν στο χρόνο αυτό.

3.6 Μισθωτοί Δημοσίου Τομέα - Κοινής Ωφέλειας

Οι μισθωτοί που απασχολούνται στο Δημόσιο Τομέα με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, μπορούν να τεθούν σε διαθεσιμότητα, αφού τηρηθούν και συντρέχουν οι σχετικές διατυπώσεις και προϋποθέσεις του νόμου. Οι επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις Κοινής Ωφέλειας, που απασχολούν πάνω από πέντε χιλιάδες (5000) μισθωτούς, για κάθε διαθεσιμότητα μισθωτών απαιτείται έγκριση του Υπουργού Εργασίας, ύστερα από αίτηση του εργοδότη και γνώμη της Ολομέλειας του Ανώτατου Συμβουλίου Εργασίας (ΑΣΕ). Εάν μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της αίτησης, δεν αποφανθεί ο Υπουργός Απασχόλησης, τότε θεωρείται ότι δόθηκε η έγκριση και μπορεί ο εργοδότης να εφαρμόσει το θεσμό της διαθεσιμότητας (άρθρο 1 παρ. Ν.Δ. 206/74).

Εάν οι επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις αυτές, θέσουν τους μισθωτούς τους σε διαθεσιμότητα, χωρίς τις ανωτέρω διατυπώσεις, υποχρεούνται να καταβάλλουν πλήρεις αποδοχές, έστω και αν οι μισθωτοί αποδεχθούν τη διαθεσιμότητα και απέχουν από την εργασία τους (άρθρο 1 παρ. 2 Ν.Δ. 206/74).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ **ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ**

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΕΙ

Με την ανωτατοποίηση των ΤΕΙ (Ν. 2916/01), οι πτυχιούχοι των τμημάτων της Σχολής Μουσικής Τεχνολογίας έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν ως ισότιμοι με τους πτυχιούχους των ΑΕΙ σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα συναφή με το αντικείμενό σπουδών τους.

Κατά συνέπεια, οι επιστημονικές περιοχές που ενδείκνυνται για αναζήτηση ΠΜΣ, από τους πτυχιούχους του τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής είναι ό, τι έχει να κάνει με το *επιστημονικό πεδίο*:

των Καλών Τεχνών,

Τεχνών Ερμηνείας και Εφαρμοσμένων Τεχνών.

2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο πτυχιούχος Τ.Ε.Ι. μετά το πέρας των σπουδών του μπορεί να συνεχίσει για μεταπτυχιακές σπουδές, είτε στα Ελληνικά Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι. είτε στα αντίστοιχα ιδρύματα του εξωτερικού. Ο όρος Μεταπτυχιακές Σπουδές αναφέρεται σε προγράμματα εξειδίκευσης των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο που τους ενδιαφέρει, με τελικό στόχο την προώθηση της έρευνας και της τεχνολογίας.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στην χώρα μας μια συνεχής αύξηση της ζήτησης μεταπτυχιακών σπουδών από τους πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. ενώ, συγχρόνως, αυξάνεται ο αριθμός εργοδοτικών φορέων που επιθυμούν ή και απαιτούν την κατοχή ενός μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ως απόδειξη επιθυμητών ικανοτήτων, εμπειριών και εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων.

Όσον αφορά την υφιστάμενη κατάσταση σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών, αξίζει να τονισθούν τα ακόλουθα:

1. Με το άρθρο 16 παρ. 1 του Νόμου 2327/95 για πρώτη φορά οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. μπορούν να πραγματοποιούν μεταπτυχιακές σπουδές στα Ελληνικά Α.Ε.Ι. κάτω από προϋποθέσεις.

2. Με τον Νόμο 2916/2001, που αποσαφήνισε το ρόλο των Τ.Ε.Ι. & των αποφοίτων τους στην Ανώτατη Εκπαίδευση, καταργείται το παραπάνω άρθρο και ισχύουν τα κατωτέρω:
  - Οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι και Α.Σ.Π.Α.Ι.Τ.Ε. συμμετέχουν στα Π.Μ.Σ. των Πανεπιστημίων με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τους Πτυχιούχους του Πανεπιστημιακού Τομέα.
  - Δίνεται το δικαίωμα πρόσβασης σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών σε Ελληνικά Ιδρύματα & στους κατόχους τίτλων ισοτίμων προς τα πτυχία Τ.Ε.Ι. τμημάτων σχολών που καταργήθηκαν με τον ιδρυτικό νόμο.
  - Επιλύεται το πρόβλημα αναγνώρισης από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. των ήδη αποκτηθέντων μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών στο εξωτερικό από τους Πτυχιούχους της κατηγορίας αυτής.

3. Με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο :

- Δίνεται η δυνατότητα σύμπραξης των τμημάτων των Τ.Ε.Ι. στη λειτουργία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με ομοταγή Πανεπιστήμια του εξωτερικού αναγνωρισμένα από το ΔΙΚΑΤΣΑ.
- Δίνεται η δυνατότητα σύμπραξης & συνδιοργάνωσης των τμημάτων των Τ.Ε.Ι. στη λειτουργία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με ομοταγή Πανεπιστήμια του εσωτερικού.
- Αναγνωρίστηκαν τα Μ.Π.Σ. που λειτουργούσαν ήδη στα Τ.Ε.Ι. και ανοίγεται ο δρόμος για την ίδρυση και λειτουργία και άλλων μεταπτυχιακών προγραμμάτων στα Τ.Ε.Ι.

Τα εγκεκριμένα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών που λειτουργούν απευθύνονται σε όλους σχεδόν τους κλάδους των επιστημών και εμπλουτίζονται συνεχώς με την προσθήκη νέων. Η διάρκεια σπουδών κυμαίνεται από ένα έως δύο έτη. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εισαγωγή σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα διαφοροποιούνται ανάλογα με τις προϋποθέσεις που θέτει το τμήμα που οργανώνει το πρόγραμμα, αλλά και ανάλογα με τον κλάδο σπουδών. Σε γενικές γραμμές απαιτούνται συνήθως τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Αίτηση στο τμήμα.
2. Πτυχίο με αναλυτική βαθμολογία και ισοτιμία από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., όταν αυτό έχει αποκτηθεί στο εξωτερικό.
3. Βιογραφικό Σημείωμα.
4. Συστατικές Επιστολές.
5. Πιστοποιητικό της αγγλικής γλώσσας.

Η Γενική Συνέλευση του τμήματος καθορίζει με σχετική απόφαση τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, τον ορισμό συμπληρωματικών ή την εξέταση του υποψηφίου σε ορισμένα μαθήματα, το αποτέλεσμα της οποίας συνεκτιμάται με την επιλογή.

Επιπλέον οι υποψήφιοι καλούνται και για προσωπική συνέντευξη από την επιτροπή του ΜΠΣ.

Σχετικά με την απόκτηση διδακτορικού, αυτό απονέμεται από το τμήμα στο οποίο εκπονείται και έχει ελάχιστη διάρκεια 3 έτη. Οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται και τα απαιτούμενα προσόντα διαφοροποιούνται ανάλογα με το τμήμα στο οποίο εκπονείται η διδακτορική διατριβή. Βασική προϋπόθεση είναι η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου. Τα δικαιολογητικά συνήθως που ζητούνται είναι:

1. Αίτηση.
2. Πτυχίο & μεταπτυχιακός τίτλος.
3. Βιογραφικό σημείωμα & αποδεικτικά επαγγελματικής εμπειρίας.
4. Περιληπτική ανάλυση του τίτλου και της μεθοδολογίας έρευνας που θα ακολουθηθεί κατά την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής.

Αναλυτικές πληροφορίες, για τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών που παρέχουν στους πτυχιούχους Τ.Ε.Ι., μπορεί να αντλήσει κανείς από τα Γραφεία Διασύνδεσης που λειτουργούν στα Τ.Ε.Ι., οι διευθύνσεις και τα τηλεφωνα των οποίων παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: Γραφεία Διασύνδεσης Τ.Ε.Ι.

ΙΔΡΥΜΑ	ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	E-MAIL
Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ	Αγ. Σπυρίδωνα & Μήλου Τ.Κ. 12210 Αιγάλεω	210-5385180-3	career@teiath
Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ	4 ^ο χλμ Ιωαννίνων- Αθηνών Τ.Κ. 110-47100 Άρτα	2365-1067610	career@teiep.gr
Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ	Τ.Κ. 140 Σταυρωμένος- 71100 Ηράκλειο Κρήτης	2810-379335-7	career@career.teicrete.gr
Τ.Ε.Ι. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	Τ.Θ. 1456 Τ.Κ. 54101	2310-791480-1	career@admin.teithe.gr
Τ.Ε.Ι. ΚΑΒΑΛΑΣ	Αγ. Λουκάς, Τ.Κ. 65404	2510462198 2510-462204	gd@philippos.teikav.edu.gr
Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Αντικάλamos, Τ.Κ. 24100 Καλαμάτα	27210-69393	career@teikal.gr
Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Τ.Κ. 50100 Κοζάνη	24610-40161-5	career@kozani.teikoz.gr
Τ.Ε.Ι. ΛΑΜΙΑΣ	3 ^ο χλμ. Π.Ε.Ο. Τ.Κ. 35100 Λαμία	22310-52640	career@teilam.gr
Τ.Ε.Ι. ΛΑΡΙΣΑΣ	Τ.Κ. 41110 Λάρισα	2410-611995 2410-618098	career@teilar.gr
Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	Νέα Κτίρια, Τ.Κ. 30200 Μεσολόγγι	26310-58276	Career@teimes.gr

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ	Θεοτοκοπούλου Τ.Κ. 26334 Κουκούλι Πάτρα	2610-318927 2610-317110	career@career.gr
Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ	Π. Ράλλη & Θηβών 250, Τ.Κ. 12244 Αιγάλεω	210-5381294-6	dy@gdias.teipir.gr
Τ.Ε.Ι. ΣΕΡΡΩΝ	Τέρμα Μαγνησίας, Τ.Κ. 62124 Σέρρες	23210-49228 23210-37744	liaisof@teiser.gr
Τ.Ε.Ι. ΧΑΛΚΙΔΑΣ	Ψαχνά Ευβοίας, Τ.Κ. 34400	22980-99706	papkon@teihal.gr
Α.Σ.Π.Α.Ι.Τ.Ε.	Ν. Ηράκλειο Αττικής, Τ.Κ. 14121	210-2896763	Gdaspete@aspete.gr

3. ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

Στις περισσότερες περιπτώσεις η επιλογή υποψηφίων γίνεται από επιτροπή που αποτελείται από μέλη του διδακτικού προσωπικού του εκάστοτε τμήματος. Για τις επιτροπές επιλογής υποψήφιων στα προγράμματα υπάρχουν κάποια βασικά κριτήρια που περιλαμβάνουν:

Βασικό Πτυχίο : Οι προπτυχιακές σπουδές σε τομέα σχετικό με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα θεωρούνται απαραίτητες. Συνήθως γίνεται αίτηση για μεταπτυχιακά, χωρίς να έχει ληφθεί ακόμα το πτυχίο εφόσον ο υποψήφιος βρίσκεται στο τελευταίο εξάμηνο των προπτυχιακών σπουδών του και δηλώνει την αναμενόμενη ημερομηνία αποφοίτησης.

Μέσος όρος πτυχίου : Διαφέρει από σχολή σε σχολή, αλλά συνήθως ζητείται τελικός βαθμός πτυχίου μεγαλύτερος του 7 στα 10. Αρκετές φορές οι επιτροπές δέχονται φοιτητές κάτω του ελάχιστου αποδεκτού βαθμού, υπό συνθήκες.

Αίτηση : Πρέπει να είναι συμπληρωμένη πλήρως και με ακρίβεια. Συνήθως οι αιτήσεις απαιτούν μία [έκθεση](#), όπου με συντομία πρέπει να δοθούν πληροφορίες για τις σπουδές, τις γνώσεις και τους λόγους για τους οποίους ο υποψήφιος επιλέγει το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Η επιτροπή μπορεί να κρίνει μέσω αυτής της γραπτής δήλωσης τις ικανότητές του υποψηφίου στον γραπτό λόγο και στην σύντομη παρουσίαση ιδεών.

Βαθμολογία των τεστ : Για τις αιτήσεις στα πανεπιστήμια του εξωτερικού είναι σημαντική η βαθμολογία των τεστ που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο.

Συνέντευξη : Σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται προσωπική συνέντευξη. Σ' αυτή την περίπτωση απαιτείται κατάλληλη προετοιμασία ώστε να δοθούν ικανοποιητικές απαντήσεις σε ερωτήσεις όπως :

1. Ποιοι είναι οι μελλοντικοί στόχοι σας για επαγγελματική καριέρα.
2. Πόσες ώρες την εβδομάδα μελετάτε.

3. Ποια μαθήματα προτιμάτε και γιατί.
4. Μιλήστε για τον εαυτό σας.
5. Γιατί επιλέξατε το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα.
6. Πως θα αντεπεξέλθετε στις οικονομικές απαιτήσεις του προγράμματος.
7. Τι θα κάνετε αν δεν επιλεγείτε σε αυτό το πρόγραμμα.
8. Θεματικές ερωτήσεις στο γνωστικό πεδίο προπτυχιακών σπουδών

4. ΤΙΤΛΟΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι τίτλοι μεταπτυχιακών σπουδών διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

1. Διπλώματα και Πιστοποιητικά (Diplomas & Certificates): αποτελούνται από στοιχεία διδασκαλίας σπουδών masters χωρίς την διατριβή, μερικές σπουδές προσφέρουν την ευκαιρία της μεταφοράς από τις σπουδές ενός διπλώματος στις σπουδές ενός master μετά από μια επιτυχημένη ολοκλήρωση και ολοκληρώνονται σε 9 έως 12 μήνες.
2. Πτυχία masters με διδασκαλία: καθορίζονται από το αντικείμενο της μελέτης (MA- Master of Arts, MSc-Master of Science, MBA-Master of Business Administration), είναι πλήρους ή μερικής απασχόλησης, διαρκούν ένα έως δυο έτη και αποτελούνται από σειρά μαθημάτων, εκπαίδευση σε μεθόδους έρευνας, ιδιαίτερες εργασίες ή εκθέσεις, γραπτές εξετάσεις και την πτυχιακή εργασία σε ένα ορισμένο θέμα το οποίο πρέπει να γραφεί ως μια εκτεταμένη έκθεση. Δεν έχουν διαβαθμίσεις αν και κάποια Πανεπιστήμια μπορεί να απονέμουν μια διάκριση (distinction) για εξέχουσα απόδοση.
3. Πτυχία masters με έρευνα: μπορούν να αποκτηθούν με έρευνα, και οι περισσότερες full time σπουδές διαρκούν δυο έτη, διακρίνονται σε MPhil-Master of Philosophy και MRes-Master of Research.
4. Διδακτορικά: απονέμονται για μια σε βάθος πρωτότυπη έρευνα σε ένα συγκεκριμένο πεδίο, πραγματοποιείται ανεξάρτητη έρευνα κάτω από επίβλεψη και γράφονται τα αποτελέσματα αυτής και τα συμπεράσματα ως μια διατριβή. Για την ολοκλήρωσή τους απαιτούνται συνήθως τρία χρόνια.

Στον Πίνακα που ακολουθεί αναλύονται οι τίτλοι σπουδών και η διάρκεια των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών αντιπροσωπευτικά για τις χώρες στις οποίες καταφεύγουν οι περισσότεροι απόφοιτοι Τ.Ε.Ι. για μεταπτυχιακές σπουδές.

Πίνακας II: Τίτλοι και διάρκεια σπουδών μεταπτυχιακών προγραμμάτων

Τίτλοι	Διδακτορικό	Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα	
Ελληνικοί	Διδακτορικό:3 έτη τουλάχιστον	Μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης Πρόγραμμα: 1 έως 2 έτη	
Βρετανικοί	Ph.D: 2έτη	Mphil:1 έως 2 έτη	Msc, MA, MBA, LLM*:1 έτος
Γαλλικοί	Doctorat: 2-4 έτη μετά το DEA	DEA: 1 έτος	DESS:1 έτος
Αμερικάνικοι	Doctorate-PhD: 3 έτη	Msc, MA, MBA,LLM: 2έτη	
Καναδοί	Doctorate-PhD: 3 έτη	Msc, MA, MBA,LLM: 2έτη	
Γερμανικοί	Doctorate: 2-5 έτη	Magister LLM	

5. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μεταπτυχιακές ή Διδακτορικές σπουδές σε Ελληνικό Πανεπιστήμιο μπορεί να παρακολουθήσει κάθε υποψήφιος που έχει ολοκληρώσει τις προπτυχιακές του σπουδές και πληροί κατά περίπτωση ορισμένες προϋποθέσεις.

Τα περισσότερα ελληνικά Α.Ε.Ι. και αρκετά Τ.Ε.Ι., σε συνεργασία με Α.Ε.Ι. Εσωτερικού και Εξωτερικού, προσφέρουν προγράμματα εξειδίκευσης σε μεταπτυχιακό επίπεδο σε όλους σχεδόν τους κλάδους.

Πολλά από τα **μεταπτυχιακά προγράμματα** που προσφέρονται μέχρι σήμερα από τα Ελληνικά Πανεπιστήμια είναι διατμηματικά, συμμετέχουν δηλαδή στο σχεδιασμό και την υλοποίησή τους διαφορετικά Τμήματα του Πανεπιστημίου και του Τ.Ε.Ι.

Η διάρκεια των σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο κυμαίνεται από **1 έως 2 χρόνια**. Ορισμένα μεταπτυχιακά προγράμματα παρέχουν στους φοιτητές τη δυνατότητα μερικής παρακολούθησης. Το κόστος των μεταπτυχιακών προγραμμάτων ποικίλει ανά Πανεπιστήμιο ή ανά Τομέα εξειδίκευσης και φτάνει μέχρι 9000 Ευρώ.

Τα ελληνικά ΤΕΙ προσφέρουν σήμερα στους αποφοίτους τους τριάντα τέσσερα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Από αυτά τα 22 οργανώνονται και υλοποιούνται σε σύμπραξη με Ελληνικά Πανεπιστήμια, ενώ τα υπόλοιπα 12 σε συνεργασία με Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Συνολική ενημέρωση για τα προγράμματα παρέχει το Τμήμα Σχεδιασμού, Ανάπτυξης Μεταπτυχιακών Σπουδών και Έρευνας της Διεύθυνσης Τεχνολογικού Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης του υπουργείου Παιδείας.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα 34 προγράμματα σπουδών που υλοποιούν τα ΤΕΙ σε σύμπραξη με ελληνικά και ξένα Πανεπιστήμια, με το τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως όπου δημοσιεύονται οι σχετικές αποφάσεις.

α. Συμπράξεις ΤΕΙ με Ελληνικά Πανεπιστήμια

1. Αγροχημεία και Βιολογικές καλλιέργειες

- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ

- **ΤΕΙ Ηπείρου**, Τμήμα Φυτικής Παραγωγής, Τμήμα Ζωικής Παραγωγής, τμήμα Ανθοκομίας - Αρχιτεκτονικής Τοπίου, Τμήμα Ιχθυοκομίας-Αλιείας ΦΕΚ Β' 554/8-5-2003

2. Επιστήμη της Πληροφορίας

- Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας
- ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας
ΦΕΚ Β' 1309/12-9-2003

3. Μουσειακές Σπουδές

- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας και Τμήμα Γεωλογίας
- ΤΕΙ Αθήνας, Συντήρησης αρχαιοτήτων και έργων τέχνης
ΦΕΚ Β' 823/25-6-2003

4. Δυσλεξία: Πολυγλωσσικό περιβάλλον και χρήση Νέας Τεχνολογίας

- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα ΦΠΨ
- ΤΕΙ Πάτρας, Τμήμα Λογοθεραπείας
ΦΕΚ Β' 1023/24-7-2003

5. Σχεδίαση Διαδραστικών και Βιομηχανικών Προϊόντων και Συστημάτων

- Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων
- ΤΕΙ Πειραιά, Τμήμα Κλωστοϋφαντουργίας
- ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Τμήμα Αυτοματισμού
ΦΕΚ Β' 1023/24-7-2003

6. Γεωργία και Περιβάλλον

- Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος
- **ΤΕΙ Ηπείρου**, Τμήμα Φυτικής Παραγωγής, Τμήμα Ζωικής Παραγωγής, τμήμα Ανθοκομίας - Αρχιτεκτονικής Τοπίου

ΦΕΚ Β' 823/25-6-2003

7. Επιστήμη Τροφίμων και Διατροφή

- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Χημείας
- ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Τμήμα Τεχνολογίας Τροφίμων και Διατροφής

ΦΕΚ Β' 1737/26-11-2003

8. Νοσηλευτική Παθολογία

- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Ιατρικής
- **ΤΕΙ Ηπείρου**, Τμήμα Νοσηλευτικής

ΦΕΚ Β' 855/30-6-2003

9. Εφαρμοσμένη Πληροφορική

- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής
- ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τμήμα Ηλεκτρολογίας

ΦΕΚ Β' 855/30-6-2003

10. Αντιμετώπιση του Πόνου

- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Ιατρικής
- ΤΕΙ Αθήνας, Γενικό Τμήμα Βασικών Ιατρικών Μαθημάτων

ΦΕΚ Β' 442/4-3-2004

11. Διοίκηση της Υγείας

- Πανεπιστήμιο Πειραιά, Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης
- ΤΕΙ Πειραιά, Τμήμα Λογιστικής

ΦΕΚ Β' 442/4-3-2004

12. Εφαρμοσμένη Δημόσια Υγεία

- Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας
- ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Δημόσιας Υγιεινής

ΦΕΚ Β' 1207/5-8-2004

13. Αυτοματισμοί στις Αρδεύσεις, τις Γεωργικές Κατασκευές και στην Εκμηχάνιση της Γεωργίας

- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Γεωπονίας, Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος

- ΤΕΙ Χαλκίδας, Τμήμα Αυτοματισμού

ΦΕΚ Β' 926/21-6-2004

14. Αειφορική Διαχείριση Υδατικού Περιβάλλοντος

- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Γεωπονίας, Ζωικής Παραγωγής και Υδάτινου Περιβάλλοντος
  - ΤΕΙ Λάρισας, α) Τμήμα Δασοπονίας, β) Τμήμα Γεωργικών Μηχανημάτων και Αρδεύσεων
  - ΤΕΙ Μεσολογγίου, Τμήμα Ιχθυοκομίας - Αλιείας
- ΦΕΚ Β΄ 1088/19-7-2004

15. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

- Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
  - ΤΕΙ Ιονίων Νήσων, Τμήμα Οικολογίας και Περιβάλλοντος
- ΦΕΚ ΤΒ΄ 1156/30-7-2004

16. Τηλεπικοινωνιακές Εφαρμογές

- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Φυσικής
  - **ΤΕΙ Ηπείρου**, Τμήμα Τηλεπληροφορικής και Διοίκησης
- ΦΕΚ Β΄ 1132/27-7-2004

17. Λογοθεραπεία: Αντιμετώπιση Προβλημάτων Γραπτού και Προφορικού Λόγου

- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης
  - **ΤΕΙ Ηπείρου**, Τμήμα Λογοθεραπείας
- (ΦΕΚ Β΄ 1132/27-7-2004)

18. Δυνητικές Κοινότητες: Κοινωνιο-Ψυχολογικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές Εφαρμογές

- Πάντειο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Ψυχολογίας
  - ΤΕΙ Μεσολογγίου, Τμήμα Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και Οικονομία
- ΦΕΚ Β΄ 1132/27-4-2004

19. Χημεία και Τεχνολογία των Υλικών

- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών και Χημείας
  - ΤΕΙ Αθήνας, Γενικό Τμήμα Φυσικής - Χημείας και Τεχνολογίας Υλικών
- ΦΕΚ Β΄ 1570/20-10-2004

20. Τεχνολογίες Προστασίας Περιβάλλοντος

- Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Χημείας
  - ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών
- ΦΕΚ ΤΒ΄ 1570/20-10-2004

21. Πρόληψη και διαχείριση φυσικών καταστροφών

- Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος
  - ΤΕΙ Σερρών Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας
- ΦΕΚ Β΄ ...

22. Σπουδές Νοτιοανατολικής Ευρώπης

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Νομικής
- TEI Καβάλας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
ΦΕΚ Β΄ 1625/2-11-2004

β. Συμπράξεις TEI με Πανεπιστήμια Εξωτερικού

1. Συστήματα Επικοινωνιών Δεδομένων - MSc Data Communication Systems

- TEI Αθήνας, Τμήμα Ηλεκτρονικής
- Brunel University, UK
(ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

2. Πληροφορική Τεχνολογία - MSc in Information Technology

- TEI Πειραιά, Τμήμα Αυτοματισμού
- University of Paisley, UK
(ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

3. Διαχείριση Ποιότητας - MSc in Quality Management

TEI Πειραιά, Τμήμα Αυτοματισμού - Paisley University, UK (ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

4. Επικοινωνίες Δεδομένων - MSc Data Communications

- TEI Πειραιά, Τμήμα Αυτοματισμού & Ηλεκτρονικής
- Kingston University, UK
(ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

5. Ηλεκτρονικό Εμπόριο - MSc in Electronic Commerce

- TEI Πειραιά, Γενικό Τμήμα Μαθηματικών
- Kingston University, UK
(ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

6. Διαχείριση και διοίκηση κατασκευών - MSc in Management in Construction

- TEI Πειραιά, Τμήμα Πολιτικών Δομικών Έργων
- Kingston University, UK
(ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

7. Διεθνές Μάρκετινγκ - MSc in International Marketing

- TEI Πειραιά, Διοίκησης Επιχειρήσεων
- University of Paisley, UK
(ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

8. Προηγμένα Βιομηχανικά Συστήματα Παραγωγής - MSC Advanced Industrial and Manufacturing Systems

- TEI Πειραιά, Τμήμα Μηχανολογίας
- Kingston University, UK
(ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

9. Διοίκηση Επιχειρήσεων - MBA

- TEI Πειραιά, Τμήμα Λογιστικής
- University of Kentucky
(ΦΕΚ Β 738/18-5-2004)

10. Χρηματοοικονομικά και Χρηματοοικονομικά Πληροφοριακά Συστήματα - MSc in Finance and Financial Information Systems

- TEI Καβάλας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- University of Greenwich, UK ΦΕΚ (B 1160/307-04)

11. Διοίκηση Επιχειρήσεων - MBA

- TEI Λάρισας, Τμήμα Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων
- University of Staffordshire, UK (ΦΕΚ (B 1197/4-8-04)

12. Επιστήμη της Διοίκησης - MSc in Management

- TEI Λάρισας, Τμήμα Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων
- University of Staffordshire, UK (ΦΕΚ B 1197/4-8-04)

6. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Η Μ. Βρετανία έχει το μεγαλύτερο αριθμό Ελλήνων φοιτητών τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Οι λόγοι επιλογής της Μ. Βρετανίας ως τόπου μεταπτυχιακών σπουδών είναι πολλοί. Αρχικά η αναγνώριση των πτυχίων των Βρετανικών πανεπιστημίων μέσω του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) – που αντικατέστησε το Δ.Ι.Κ.Α.Τ.Σ.Α. Η μεγάλη ποικιλία των προγραμμάτων και τέλος η ευρύτητα διαδεδομένη στην Ελλάδα αγγλική γλώσσα.

1. Τα Βρετανικά πανεπιστήμια

Το ακαδημαϊκό εκπαιδευτικό σύστημα στην Μ. Βρετανία βασίζεται στα 100 περίπου κρατικά πανεπιστήμια που προσφέρουν σπουδές προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου σε όλους τους τομείς. Το 1992 η βρετανική κυβέρνηση αποφάσισε ώστε τα μέχρι τότε Πολυτεχνικά Ινστιτούτα (Polytechnic Institutes), να μετονομασθούν σε Πανεπιστήμια, τα οποία αποτελούν περίπου το 50% των σημερινών ιδρυμάτων. Ορισμένα πανεπιστήμια είναι διαρθρωμένα σε κολέγια όπως π.χ. το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου που αποτελείται από 50 περίπου κολέγια και Ινστιτούτα, το Πανεπιστήμιο του Cambridge που αποτελείται από 31 κολέγια και το Πανεπιστήμιο της Ουαλλίας. Το Πανεπιστήμιο του Buckingham είναι το μοναδικό ιδιωτικό ακαδημαϊκό ίδρυμα αλλά είναι αναγνωρισμένο από το κράτος.

2. Είδη μεταπτυχιακών προγραμμάτων

Οι ενδιαφερόμενοι για μεταπτυχιακές σπουδές στη Μ. Βρετανία, έχουν να επιλέξουν ανάμεσα σε ένα μεγάλο αριθμό μεταπτυχιακών προγραμμάτων που οδηγούν σε διπλώματα επιπέδου Ph.D., MPhil, Master, Diploma, Certificate.

Η συνήθης διάρκεια για την απόκτηση τίτλου Master (M.Sc-Master of Science, MEng.- Master of Engineering, M.A-Master of Arts, MBA-Master in Business Administration, LL.M-Master in Law) είναι 12 μήνες. Το ακαδημαϊκό έτος ξεκινάει τον Οκτώβριο και τελειώνει τον Σεπτέμβριο. Οι πρώτοι εννέα μήνες περιλαμβάνουν διδασκαλία, σεμινάρια και εξετάσεις. Οι υπόλοιποι τρεις μήνες είναι αφιερωμένοι στην εκπόνηση διατριβής (dissertation) που κατά κύριο λόγο είναι υποχρεωτική. Η κύρια διαφορά του Master και του Diploma είναι ότι, στο τελευταίο δεν απαιτείται η εκπόνηση διατριβής, ενώ παράλληλα η απόκτηση του Diploma μπορεί να απαιτεί την παρακολούθηση λιγότερων μαθημάτων από το Master. Όσον αφορά τα προγράμματα MBA, κατά κύριο λόγο, απαιτούν δύο έτη σπουδών.

Εκτός από τα μεταπτυχιακά προγράμματα με παρακολούθηση μαθημάτων (taught masters), υπάρχουν τίτλοι Master που απονέμονται μετά από έρευνα αντί μαθημάτων και υποβολή διατριβής (research masters). Ο τίτλος που απονέμεται δεν προσδιορίζει τη μέθοδο σπουδών που προϋποθέτει.

Οι σπουδές επιπέδου MPhil (Master of Philosophy), ακολουθούν την διαδικασία του Ph.D. Έχουν διάρκεια δύο ετών, είναι σπουδές ερευνητικού χαρακτήρα και θεωρείται ανώτερος τίτλος σπουδών από τα υπόλοιπα Master δηλαδή ενδιάμεσα μεταξύ Master και Ph.D και οδηγούν σε τίτλο υποδεέστερο του Ph.D. Το Ph.D. διαρκεί 2-4 έτη και βασίζεται σε πρωτότυπη επιστημονική έρευνα η οποία δημοσιεύεται σε μορφή διατριβής βάσει της οποίας κρίνεται ο υποψήφιος. Συνήθως δεν απαιτείται παρακολούθηση μαθημάτων αλλά ο υποψήφιος υλοποιεί έρευνα υπό την εποπτεία ενός καθηγητή που ελέγχει την πρόοδό του.

3. Τρόποι παρακολούθησης

Για τα περισσότερα προγράμματα σπουδών προσφέρονται εναλλακτικοί τρόποι παρακολούθησης. Έτσι, πέρα από τον κλασικό τρόπο 12μηνιας συνεχούς παρακολούθησης (full-time) προσφέρεται και η δυνατότητα για μερική παρακολούθηση του προγράμματος (part-time), που ακολουθούν συνήθως σπουδαστές οι οποίοι ταυτόχρονα εργάζονται. Σε αυτή την περίπτωση το χρονικό διάστημα σπουδών αυξάνεται από 12, σε 24 μήνες. Το MBA με part-time παρακολούθηση ολοκληρώνεται σε 36 μήνες.

Πολλά Βρετανικά πανεπιστήμια προσφέρουν μεγάλο μέρος των μεταπτυχιακών προγραμμάτων τους με σύστημα παρακολούθησης εξ' αποστάσεως (distance learning programs – e-learning). Στην περίπτωση της εξ αποστάσεως παρακολούθησης κάθε πανεπιστήμιο έχει διαφορετικό τρόπο οργάνωσης του προγράμματος, σε ότι αφορά διδασκαλία, διάρκεια, δίδακτρα, τρόπο εξέτασης κλπ. Βασική πηγή πληροφοριών αποτελεί το International Centre for Distance Learning – <http://icdl.open.ac.uk>

Η πλειοψηφία των μεταπτυχιακών προγραμμάτων των πανεπιστημίων της Μ. Βρετανίας αναγνωρίζεται με ισοτιμία τίτλου και αντιστοιχία μαθημάτων, από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Ειδικά όμως, για τα προγράμματα παρακολούθησης εξ αποστάσεως, ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να έλθει εκ των προτέρων σε επικοινωνία με τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., για να διερευνήσει το κατά πόσο το πτυχίο που θα λάβει θα τύχει αναγνώρισης.

4. Προσόντα εισαγωγής

Κάθε πανεπιστήμιο, καθώς και τμήμα πανεπιστημίου, θέτει τις δικές του προϋποθέσεις για την αποδοχή υποψηφίων. Αυτές διαφοροποιούνται ανάλογα με το πρόγραμμα που προσφέρεται, τον αριθμό των εισακτέων για κάθε πρόγραμμα, καθώς και το συγκριτικό επίπεδο των αιτούντων. Τα ειδικά κριτήρια πρέπει να αναζητηθούν για κάθε πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών ξεχωριστά. Σε γενικές γραμμές, όμως, τα παρακάτω προσόντα συνήθως είναι απαραίτητα για την εισαγωγή σε Βρετανικό πανεπιστήμιο.

α. Βασικός Τίτλος Σπουδών με βαθμό πτυχίου / διπλώματος ως βασικό κριτήριο επιλογής και με σχετικό αντικείμενο με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στο οποίο δηλώνεται υποψηφιότητα.

β. Καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας είναι απαραίτητη όχι μόνο για την εισαγωγή στο ίδρυμα αλλά και για να μπορεί ο υποψήφιος να παρακολουθήσει το πρόγραμμα. Τα περισσότερα πανεπιστήμια θεωρούν ότι το Certificate of Proficiency in English του Cambridge καλύπτει τις απαιτήσεις. Άλλα αποδεικτικά γλωσσομάθειας είναι το IELTS (International English Language Testing System) με βαθμό 6-7 και το TOEFL (Test of English as a Foreign Language). Περισσότερες πληροφορίες για τις εξετάσεις του IELTS μπορεί ο ενδιαφερόμενος να ζητήσει από το Βρετανικό Συμβούλιο, να βρει στην ιστοσελίδα <http://www.ielts.org> και για το TOEFL στο Γραφείο Διασύνδεσης.

γ. Συστατικές επιστολές από δύο ή τρεις καθηγητές που αναφέρονται στην ακαδημαϊκή πληρότητα του υποψηφίου είναι επίσης απαραίτητες. Οι επιστολές αυτές είναι πιθανό να ζητηθεί να σταλούν απευθείας από τους καθηγητές στο πανεπιστήμιο. Μερικά πανεπιστήμια δέχονται συστατικές επιστολές και από εργοδότες, ενώ παράλληλα για ορισμένα προγράμματα που είναι απαραίτητο ο υποψήφιος να έχει επαγγελματική εμπειρία, η συστατική επιστολή από εργοδότη είναι απαραίτητη.

5. Διαδικασία εισαγωγής

Δεδομένου ότι ο αριθμός των θέσεων για μεταπτυχιακά προγράμματα είναι σε γενικές γραμμές σταθερός και το εκάστοτε πανεπιστήμιο δέχεται αιτήσεις από όλο τον κόσμο, καλό θα ήταν ο υποψήφιος να ξεκινήσει σχετικά νωρίς την διαδικασία επαφών με τα ιδρύματα που τον ενδιαφέρουν. Έτσι, ένα καλό χρονικό σημείο για την πρώτη επαφή με τα ιδρύματα είναι 9-12 μήνες πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους εισαγωγής. Με την απάντηση που θα λάβει ο υποψήφιος θα δεχτεί το ενημερωτικό φυλλάδιο του πανεπιστημίου το οποίο περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες για την πόλη, το πανεπιστήμιο, τη φοιτητική ζωή και ειδικές πληροφορίες για την διάρθρωση των προγραμμάτων και τα προσόντα εισαγωγής. Ταυτόχρονα εσωκλείονται έγγραφα αιτήσεων. Τα πανεπιστήμια θέτουν κάποια ημερομηνία μέχρι την οποία δέχονται αιτήσεις για εισαγωγή (closing date), η οποία διαφέρει από το ένα πανεπιστήμιο στο άλλο, και για τις περισσότερες περιπτώσεις είναι μέσα στον Απρίλιο. Υπάρχουν εξαιρέσεις προγραμμάτων που δέχονται έως και τον Αύγουστο.

Όσοι κάνουν αίτηση για υποτροφίες πρέπει απαραίτητα να υποβάλουν την αίτησή τους πολύ πιο νωρίς. Για όσους ενδιαφέρονται για διδακτορικό δίπλωμα συνήθως δεν υπάρχει συγκεκριμένη προθεσμία υποβολής αίτησης εφόσον το πρόγραμμα δεν ακολουθεί το ακαδημαϊκό έτος. Θα πρέπει αρχικά, ο υποψήφιος να έχει ήδη συμφωνήσει για την διεξαγωγή έρευνας υπό την επίβλεψη κάποιου καθηγητή (academic supervisor). Επίσης πριν γίνει δεκτός για εγγραφή ένας υποψήφιος, πρέπει να είναι σε θέση να παράσχει κάποιες εγγυήσεις ότι υπάρχουν οι αναγκαίοι οικονομικοί πόροι για τα έξοδα σπουδών του.

6. Επιλογή πανεπιστημίων

Επίσημη κατάταξη των πανεπιστημίων δεν υπάρχει. Μόνο έρευνες επιμέρους τμημάτων των πανεπιστημίων αξιολογούν σε τακτά χρονικά διαστήματα μέσω του HERO (Higher Education & Research Opportunities in the United Kingdom - <http://www.hero.ac.uk>). Αν και τα αποτελέσματα αυτά είναι σημαντικά, εστιάζουν αποκλειστικά στην ερευνητική δραστηριότητα του διδακτικού προσωπικού, οπότε αποτελούν ένα από το πολλά κριτήρια της ποιότητας των

μεταπτυχιακών προγραμμάτων και όχι το μοναδικό κριτήριο επιλογής πανεπιστημίου.

Αξιολογήσεις πανεπιστημίων από το βρετανικό τύπο μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα <http://agrino.org/mcc/uniguide/index.htm>, χωρίς όμως να αποτελεί επίσημη πηγή πληροφορίας. Οι κατατάξεις (league tables) πρωτοδημοσιεύθηκαν στην Αγγλία από την εφημερίδα “The Times” το 1992 και από τότε δημοσιεύονται κάθε χρόνο και από άλλες εφημερίδες. Σχετικά, πρέπει να γνωρίζετε ότι κατά κύριο λόγο οι κατατάξεις αυτές θεωρούνται προβληματικές, καθώς υπάρχει σημαντική διαφορά στους δείκτες αξιολόγησης και στις σχετικές πληροφορίες που χρησιμοποιεί και διαθέτει η κάθε εφημερίδα.

7. Δίδακτρα

Ως πολίτες της Ε.Ε. οι Έλληνες φοιτητές στην Μ. Βρετανία πληρώνουν τα ίδια δίδακτρα με τους Βρετανούς. Για το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 τα δίδακτρα κυμαίνονταν γύρω στις 3.000 Αγγλικές λίρες/έτος. Παρατηρούνται μικρές διαφορές μεταξύ των Πανεπιστημίων στα δίδακτρα, ενώ υπάρχουν αυξομειώσεις ανάλογα με την ειδικότητα. Για προγράμματα σπουδών σε κλάδους business τα δίδακτρα διαφοροποιούνται σημαντικά και ειδικά για MBA μπορεί να φτάσουν έως και τις 18.000 Αγγλικές λίρες ως συνολικό κόστος προγράμματος. Στο ποσό των διδάκτρων δεν συμπεριλαμβάνονται τα βιβλία της διδακτέας ύλης.

8. Κόστος διαβίωσης

Κάθε ενδιαφερόμενος πρέπει να γνωρίζει ότι το κόστος της ζωής είναι σημαντικά μεγαλύτερο του αντιστοίχου της Ελλάδας όσον αφορά τη στέγαση, τη διασκέδαση και τη μετακίνηση. Το ποσό που θα πρέπει να υπολογίζει για έξοδα διαβίωσης ο φοιτητής κυμαίνεται γύρω στις 6.000 Αγγλικές λίρες/έτος ανάλογα με τον τόπο σπουδών και οπωσδήποτε τον τρόπο ζωής. Από αυτή την άποψη το Λονδίνο είναι πολύ ακριβότερο σε σχέση με τις άλλες πόλεις σε όλους τους τομείς της ζωής – ο μέσος όρος κόστους διαβίωσης φτάνει τις 7.000 Αγγλικές λίρες/έτος. Η ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη που παρέχεται στους Έλληνες φοιτητές είναι ίδια με αυτή των Βρετανών φοιτητών, δηλαδή πλήρης και δωρεάν σε όλη τη διάρκεια των σπουδών από την υπηρεσία National Health Service (NHS). Συγκεκριμένα στη Μ. Βρετανία ισχύει το σύστημα του προσωπικού ιατρού όπου κάθε φοιτητής επιλέγει και εγγράφεται, χωρίς χρέωση, σε έναν παθολόγο (General Practitioner, GP) ο οποίος αποτελεί και τον ιατρό που θα τον εξετάσει για έκτακτα περιστατικά ή θα του συστήσει τις περαιτέρω εξετάσεις που είναι αναγκαίες.

9. Στέγαση

Τα περισσότερα πανεπιστήμια διαθέτουν accommodation offices, τα οποία παρέχουν βοήθεια στους σπουδαστές όσον αφορά στο θέμα διαμονής τους. Η μεγαλύτερη πλειοψηφία των πανεπιστημίων προσφέρει διαμονή σε φοιτητικές εστίες και επιπλωμένα δωμάτια σε εξοπλισμένα διαμερίσματα (halls of residence, university flats) σε λογικές τιμές. Ένα δωμάτιο σε φοιτητική εστία στοιχίζει περίπου 60 Αγγλικές λίρες/εβδομάδα. Επειδή όμως, δίνεται προτεραιότητα σε φοιτητές πρώτου πτυχίου και επειδή τα πανεπιστήμια δεν εγγυώνται την παροχή στέγης, η αίτηση για στέγαση πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό. Διευκρινίζεται ότι η αίτηση για εισαγωγή σε κάποιο τμήμα δεν συνεπάγεται αντίστοιχη αίτηση για παροχή στέγης. Απαιτείται επιπλέον αίτηση που παρέχεται από το πανεπιστήμιο μόλις γίνει αποδεκτός ο φοιτητής σε κάποιο τμήμα. Ανεξάρτητα πάντως από τη μέριμνα του πανεπιστημίου για στέγη, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να βρει και να νοικιάσει σπίτι μόνος του. Σε αυτή την περίπτωση το ενοίκιο είναι υψηλότερο από αυτό που θα πλήρωνε σε φοιτητική εστία.

10. Υποτροφίες

Οι πιο σημαντικοί φορείς που παρέχουν υποτροφίες ειδικά για μεταπτυχιακές σπουδές στη Μ. Βρετανία είναι οι ακόλουθοι:

- **British Chevening Scholarships**

Το Βρετανικό Συμβούλιο σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών της Μ. Βρετανίας παρέχει κάθε χρόνο υποτροφίες μεταπτυχιακών σπουδών διάρκειας ενός έτους. Πληροφορίες μπορούν να λάβουν οι ενδιαφερόμενοι από το τμήμα υποτροφιών του Βρετανικού Συμβουλίου, από το Γραφείο Διασύνδεσης και από την ιστοσελίδα <http://www.chevening.com>

- **Ερευνητικά συμβούλια & Βρετανική Ακαδημία**

Τα ερευνητικά συμβούλια της Μ. Βρετανίας, όπως π.χ. το Economic and Social Research Council (ESRC-<http://www.esrc.ac.uk>) για οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες, το Engineering & Physical Sciences Research Council (EPSRC-<http://www.epsrc.ac.uk>) για θετικές επιστήμες και επιστήμες μηχανικού, και η British Academy (<http://www.britac.ac.uk>) παρέχουν περιορισμένο αριθμό υποτροφιών που καλύπτουν συνήθως μόνο τα διδάκτρα για τους υποψήφιους από χώρες μέλη της ΕΕ. Η υποστήριξη γίνεται μέσω των διαφόρων πανεπιστημιακών τμημάτων. Σχετικές πληροφορίες για τις

προϋποθέσεις επιλογής δίδονται απευθείας από τα Τμήματα που γίνεται η αίτηση.

- **Υποτροφίες έρευνας**

Σε πολλά τμήματα, κυρίως θετικών επιστημών και τεχνολογίας, παρέχεται χρηματοδότηση από ιδιωτικές επιχειρήσεις και κυβερνητικούς οργανισμούς, σε συγκεκριμένα αντικείμενα έρευνας. Σχετικές πληροφορίες δίδονται απευθείας από τα τμήματα.

Στην ιστοσελίδα <http://www.jobs.ac.uk/jobtype/student/> μπορείτε να βρείτε τέτοιες ευκαιρίες χρηματοδότησης, κυρίως στα πλαίσια προγραμμάτων διδακτορικού (PhD studentships).

- **Υποτροφίες Πανεπιστημίων**

Οι υποτροφίες Πανεπιστημίων (institutional scholarships) παρέχονται συνήθως βάση ακαδημαϊκών κριτηρίων. Υπάρχει περίπτωση να ζητηθεί αξιολόγηση των ακαδημαϊκών γνώσεων του υποψηφίου μέσω τεστ, συνέντευξης ή γραπτής έκθεσης. Είναι σημαντικό να γνωρίζετε την ακριβή ημερομηνία υποβολής αιτήσεως για υποψηφιότητα σε αυτές τις υποτροφίες. Οι προθεσμίες συνήθως είναι τον Απρίλιο, Ιούνιο ή Ιούλιο. Η διαχείριση των υποτροφιών γίνεται από κεντρικό γραφείο υποτροφιών του Πανεπιστημίου ή αρκετές φορές από συγκεκριμένη σχολή ή τμήμα του Πανεπιστημίου. Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο δικτυακό τόπο κάθε πανεπιστημίου.

11. Εργασία μεταπτυχιακών φοιτητών στην Μ. Βρετανία

Οι φοιτητές από χώρες της Ε.Ε. μπορούν να εργαστούν χωρίς περιορισμούς όσον αφορά τον αριθμό των ωρών ή τον τύπο εργασίας που κάνουν. Είναι όμως απαραίτητη η έκδοση του National Insurance (NI) Number, για το οποίο πρέπει να καταβληθεί ένα συγκεκριμένο χρηματικό ποσό και εκδίδεται σε τοπικό γραφείο Benefits Agency.

Πίνακας III : Πηγές Πληροφόρησης για μεταπτυχιακά στην Μ. Βρετανία

ΦΟΡΕΑΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ./Fax/e-mail
Βρετανικό Συμβούλιο ΑΘΗΝΑ	-Πληροφορίες για σπουδές στην Μ. Βρετανία -Πληροφορίες για υποτροφίες	Πλατεία Κολωνακίου 17, 106 73 ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 36 92 333 Fax : 210 36 34 769 e-mail: educinfo@britcoun.gr general.enquiries@britishcouncil.gr
Βρετανικό Συμβούλιο ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	- Πληροφορίες για σπουδές στην Μ. Βρετανία - Πληροφορίες για υποτροφίες	Εθνικής Αμύνης 9, 540 13 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	Τηλ. : 231 0 378 300 Fax : 231 0 282 498 e-mail: Educinfo.thess@britcoun.gr

7. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑ

Το Γαλλικό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζει σημαντικές διαφορές από το αντίστοιχο Ελληνικό και βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις πανεπιστημιακές σπουδές και στις σπουδές που πραγματοποιούνται στις Ανώτατες Σχολές (Grandes Ecoles). Στην Γαλλία υπάρχουν 90 δημόσια πανεπιστήμια, πάνω από 450 Grandes Ecoles εκ των οποίων 240 είναι ανώτατες σχολές μηχανικών, 2000 ανώτατα ιδρύματα στον τομέα των καλλιτεχνικών, αρχιτεκτονικής και παραϊατρικών σπουδών, καθώς και ερευνητικά κέντρα. Προσφέρουν σε τρεις κύκλους σπουδών εθνικά διπλώματα τα οποία είναι ισότιμα, ανεξάρτητα από το ίδρυμα που τα απονέμει – πανεπιστήμιο ή Grande Ecole.

1. GRANDES ECOLES & Πανεπιστήμια

Η ανώτατη εκπαίδευση στη Γαλλία περιλαμβάνει δύο (2) βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με διαφορετικούς στόχους, δομή και προϋποθέσεις εγγραφής.

α. Οι Grandes Ecoles με 4 υποκατηγορίες: Ecoles Normales Superieures (ENS-Ανώτατες Παιδαγωγικές Ακαδημίες), Ecoles de Commerce et de Gestion, Instituts d' Etudes Politiques (IEP) και Grandes Ecoles Scientifiques & Ecoles d' Ingenieur – ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνονται οι διάσημες ανώτατες σχολές Ecole Polytechnique, Ecole des Mines, Ecole des Ponts et Chaussees, **ENSAM (Καλών Τεχνών)**. Παρέχουν εκπαίδευση υψηλού επιπέδου με σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση, όπως π.χ. εκπαίδευση μηχανικών και εκπαίδευση στην διοίκηση επιχειρήσεων για ανώτατα στελέχη. Έτσι, τα διπλώματα που απονέμονται από αυτές τις σχολές βρίσκονται στην κορυφή της προτίμησης των επιχειρήσεων για την κάλυψη θέσεων με αυξημένες ευθύνες και απαιτήσεις.

β. Σε σύγκριση με αυτές, τα πανεπιστήμια είναι περισσότερο προσανατολισμένα προς τη διαμόρφωση ερευνητών και τη διάπλωση ειδικών της γνώσης, μια διαφορά που δείχνει να καλύπτεται με τη δημιουργία ειδικοτήτων μηχανικών και καταρτίσεων προετοιμασίας επαγγελματικών διπλωμάτων. Τα πανεπιστήμια παρέχουν εκπαίδευση υψηλού επιπέδου σε όλους τους τομείς (θετικές επιστήμες, τεχνολογία κ).

Επίσης λειτουργούν 100 Πανεπιστημιακά Τεχνολογικά Ινστιτούτα (IUT) που παρέχουν διετή γενική και τεχνολογική εκπαίδευση στον τριτογενή τομέα και τον τομέα της βιομηχανίας και προετοιμάζουν τους απόφοιτους για την είσοδό τους στην αγορά εργασίας ή την συνέχιση

των σπουδών τους σε ανώτερο επίπεδο. Τα IUT παρέχουν εκπαίδευση σε περισσότερες από 20 ειδικότητες σε 500 περίπου τμήματα.

2. Μεταπτυχιακές σπουδές

Μετά από 4 έτη πανεπιστημιακών σπουδών, όπως και στην Ελλάδα, οι φοιτητές μπορούν να προσανατολιστούν είτε προς μια πρακτική εκπαίδευση, είτε προς την έρευνα. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το γαλλικό σύστημα πλησιάζει περισσότερο το ελληνικό. Ο τρίτος κύκλος σπουδών διαρκεί ένα έως πέντε έτη.

3. DESS (*Diplôme d'Etudes Supérieures Specialises*)

Ο βασικός μεταπτυχιακός τίτλος επαγγελματικής κατεύθυνσης που απονέμεται από τα Γαλλικά πανεπιστήμια είναι το Δίπλωμα Ανωτάτων Ειδικευμένων Σπουδών DESS (*Diplome d'Etudes Supérieures Specialisees*). Σε αυτό έχουν πρόσβαση όσοι έχουν ολοκληρώσει τους δύο κύκλους σπουδών και είναι κάτοχοι Maitrise ή διπλώματος μηχανικού. Για την απόκτηση του μεταπτυχιακού αυτού τίτλου μονοετούς διάρκειας, απαιτείται πρακτική άσκηση τουλάχιστον τριών μηνών σε κάποια επιχείρηση. Για την υποψηφιότητα σε αυτό τον τύπο μεταπτυχιακού συνεκτιμάται η ενδεχόμενη πρακτική ενασχόληση του φοιτητή με το αντικείμενο μελέτης. Υπάρχουν τρεις μεγάλες κατηγορίες DESS:

- Τα “εφαρμοσμένα” DESS, που αποτελούν συμπλήρωμα θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων
- Τα DESS υψηλής εξειδίκευσης και
- Τα DESS διπλής εξειδίκευσης που διευκολύνουν την επαγγελματική απο-κατάσταση (π.χ. διαχείρισης και πληροφορικής).

Οι τομείς σπουδών περιλαμβάνουν μηχανική, επιστήμες διοίκησης, οικονομικές επιστήμες, πληροφορική, βιομηχανικές επιστήμες και τεχνολογία κ.α.

4. DEA (*Diplome d'Etudes Approfondies*)

Το DEA - *Diplome d'Etudes Approfondies* (Δίπλωμα Εμπεριστατωμένων Σπουδών) θεωρείται ότι αντιστοιχεί σε μεταπτυχιακό, με τη διαφορά ότι το DEA επικυρώνει ένα έτος σπουδών και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προετοιμασία μιας διατριβής (*these*), η οποία, όπως το ελληνικό Διδακτορικό, διαρκεί 3 ή 4 χρόνια. Γενικότερα, αυτός ο διαχωρισμός των κύκλων σπουδών, ο οποίος είναι πιο έντονος στη Γαλλία απ’ ό,τι στην Ελλάδα, καθιστά το σύστημα πιο πολυσύνθετο. Επιτρέπει όμως στους φοιτητές να μεταπηδήσουν, όχι μόνο από τον ένα κλάδο στον άλλο, αλλά και από το ένα ίδρυμα στο άλλο ή, ακόμα, και από την θεωρητική στην πρακτική εκπαίδευση.

5. CAAE (Certificat d' Aptitude à l' Administration des Entreprises)

Τα Ινστιτούτα Διοίκησης Επιχειρήσεων (ΙΑΕ), αποτελούν πανεπιστημιακά ιδρύματα μεταπτυχιακών στην οικονομία–διαχείριση και απονέμουν ταυτόχρονα με το DESS, ένα πιστοποιητικό (certificat) ικανότητας στην διοίκηση επιχειρήσεων (CAAE: Certificat d' Aptitude à l' Administration des Entreprises).

6. Διδακτορικές και μεταδιδακτορικές σπουδές

Όπως ήδη αναφέρθηκε το δίπλωμα DEA αποτελεί το πρώτο στάδιο για τις διδακτορικές σπουδές. Η διάρκειά του είναι μονοετής, οι φοιτητές μπορούν να ασχοληθούν με διαφορετικά θέματα έρευνας και απονέμεται μετά από έλεγχο των θεωρητικών γνώσεων των φοιτητών και παρουσίαση σε επιτροπή ενός ερευνητικού έργου που ανέλαβαν και ολοκλήρωσαν.

Το διδακτορικό (Doctorat) διαρκεί 3 έως 4 έτη. Την οδό του διδακτορικού μπορούν να ακολουθήσουν οι κάτοχοι DEA, κατά προτίμηση με βαθμό πτυχίου άριστα, ή κατ' εξαίρεση σε όσους παρουσιάσουν εξαιρετικό ερευνητικό έργο. Η προετοιμασία της διδακτορικής διατριβής, υπό την επίβλεψη κάποιου καθηγητή, εντάσσεται σε ένα γενικότερο ερευνητικό πρόγραμμα, το οποίο καθορίζεται από τα ερευνητικά κέντρα των πανεπιστημίων.

Οι μεταδιδακτορικές σπουδές “απόκτησης ικανότητας” (Habilitation) αποτελούν το τελευταίο στάδιο που πρέπει να περάσει κανείς προκειμένου να αποκτήσει την ικανότητα να διευθύνει εργασίες διδακτορικής έρευνας στα πανεπιστήμια. Ο τίτλος αυτός απονέμεται μετά από προφορική δοκιμασία κατά την οποία ο διδάκτορας παρουσιάζει το προσωπικό ερευνητικό του έργο ενώπιον κάποιας επιτροπής. Το δίπλωμα αυτό αποτελεί το πρόκριμα για όποιον ενδιαφέρεται να φτάσει την βαθμίδα καθηγητή στο πανεπιστήμιο.

7. Διαδικασία εισαγωγής

1. Τα πανεπιστήμια θέτουν συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι την οποία δέχονται αιτήσεις για εισαγωγή, η οποία διαφέρει από το ένα πανεπιστήμιο στο άλλο, ενώ αυτές οι ημερομηνίες δεν γίνονται γνωστές κάθε χρόνο εκ των προτέρων. Ο υποψήφιος πρέπει να ξεκινήσει σχετικά νωρίς (9-12 μήνες πριν την έναρξη των σπουδών του στην Γαλλία) τη διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών και προγραμμάτων, μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης του Πολυτεχνείου Κρήτης ή του Γραφείου Σπουδών του Γαλλικού Ινστιτούτου.
2. Στείλτε μία απλή επιστολή ή e-mail για την πρώτη επαφή με τα ιδρύματα, ζητώντας το αναλυτικό πρόγραμμα του τίτλου ειδικότητας που σας ενδιαφέρει, καθώς και το φάκελο υποψηφιότητας (dossier) για

3. Αφού λάβετε τις πληροφορίες από τα πανεπιστήμια και σας ενδιαφέρει να υποβάλλετε αίτηση, ακολουθήστε την ακριβή διαδικασία που περιγράφεται στο φυλλάδιο του πανεπιστημίου. Μπορείτε να δηλώσετε υποψηφιότητα σε όσα πανεπιστήμια επιθυμείτε παράλληλα. Συνιστάται ανεπιφύλακτα να έλθετε σε επαφή με τον επιστημονικό υπεύθυνο του μεταπτυχιακού διπλώματος που σας ενδιαφέρει ούτως ώστε να λάβετε την αναγκαία καθοδήγηση για την προετοιμασία και την διαμόρφωση του φακέλου υποψηφιότητας πριν την επίσημη αποστολή και παρουσίασή του στην επιστημονική επιτροπή του ιδρύματος. Αν ο φάκελος προκριθεί από την επιστημονική επιτροπή, ο υποψήφιος συνήθως καλείται σε συνέντευξη όπου και αποφασίζεται τελικά το αν θα γίνει δεκτός στο επιθυμητό πρόγραμμα.

8. Φάκελος υποψηφιότητας

Ο φάκελος υποψηφιότητας σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα συνήθως πρέπει να περιλαμβάνει:

- **Πιστοποιητικό Γεννήσεως.**
- **Πτυχίο/Δίπλωμα** (ίσως ζητηθεί και Απολυτήριο Λυκείου).
- **Αναλυτική βαθμολογία.**
- **Καλό επίπεδο γνώσης της Γαλλικής γλώσσας.** Ο υποψήφιος πρέπει να έχει καλή γνώση της Γαλλικής γλώσσας (το DALF σας απαλλάσσει από κάθε εξέταση γλώσσας). Εάν δεν έχετε αποκτήσει δίπλωμα γαλλικής γλώσσας, μπορεί να σας ζητηθεί να δώσετε εξετάσεις. Επίσης υπάρχουν περιπτώσεις προγραμμάτων που η εξακρίβωση γνώσης της γαλλικής γλώσσας μπορεί να γίνει στην διάρκεια συνέντευξης από τον υπεύθυνο του μεταπτυχιακού.
- **Επιστολή παρουσίας κινήτρων** (lettre de motivation)
Στην επιστολή αυτή θα αναφέρονται αναλυτικά οι λόγοι για τους οποίους επιλέξατε το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό, στο συγκεκριμένο πανεπιστήμιο, πως πιστεύετε ότι θα σας ωφελήσει, με ποιον τρόπο σκέπτεστε να το αξιοποιήσετε μελλοντικά και τι θα συνεισφέρετε ο ίδιος στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Η επιστολή αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επιλογή.
- **Ενδεχομένως ένα σχέδιο έρευνας ή ένα σχέδιο πρακτικής άσκησης** εάν επιλέξετε ένα DEA ή ένα DESS αντίστοιχα.
- **Βιογραφικό Σημείωμα.**

Σε αρκετές περιπτώσεις μπορεί να απαιτείται, ο φάκελος υποψηφιότητας να περιλαμβάνει προπτυχιακές εργασίες, διπλωματική εργασία, αναλυτική αναφορά στην πρακτική άσκηση που έχει πραγματοποιήσει ο υποψήφιος. Είναι καλό να ενημερωθείτε έγκαιρα απ' ευθείας από την σχολή στην οποία θέτετε υποψηφιότητα για τα απαραίτητα δικαιολογητικά που χρειάζονται, ώστε να έχετε χρόνο να προετοιμάσετε τον φάκελο υποψηφιότητας.

9. Δίδακτρα

Στα δημόσια ιδρύματα δεν καταβάλλονται δίδακτρα. Υπάρχουν εκπαιδευτικά κόστη που αναφέρονται σε έξοδα εγγραφής, τα οποία κυμαίνονται περίπου στα 140 €-900 € και στην κοινωνική ασφάλιση, το κόστος της οποίας ανέρχεται γύρω στα 175 €. Οι Έλληνες φοιτητές μπορούν να απαλλαγούν από την οικονομική συμμετοχή τους για την κάλυψη της κοινωνικής ασφάλισης εάν παρουσιάσουν στις αρμόδιες αρχές το ευρωπαϊκό έντυπο E 128 που δίδεται από το ΙΚΑ. Τα δίδακτρα στην ιδιωτική εκπαίδευση ποικίλλουν ανάλογα με τις σχολές, με αρκετά μεγάλη διαφοροποίηση στις Grandes Ecoles όπου τα δίδακτρα κυμαίνονται μεταξύ 3,000 €- 7,000€ και φτάνουν έως και 22,000€ (στοιχεία 2004). Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα

<http://www.cnous.fr/etrangers/financement/cout.htm>

10. Στέγαση

Σε γενικές γραμμές ο ελάχιστος μηνιαίος προϋπολογισμός κόστους ζωής στη Γαλλία κυμαίνεται στα 700€ στην επαρχία και στα 900€ στο Παρίσι. Ένας διαφοροποιητικός παράγοντας του κόστους είναι αναμφίβολα το κόστος κατοικίας. Στην φοιτητική εστία το κόστος διαμονής κυμαίνεται από 110€-260€. Επίσης ένα πλήρες γεύμα στην φοιτητική λέσχη κοστίζει 2,5€. Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα

<http://www.cnous.fr/etrangers/financement/budget.htm>

11. Κέντρα φοιτητικής μέριμνας CROUS - <http://www.cnous.fr>

Τα Περιφερειακά Κέντρα Φοιτητικής Μέριμνας είναι δημόσιοι οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες για τα ακόλουθα:

- Στέγαση: Η υπηρεσία στέγασης διαθέτει πλήρη ενημέρωση σχετικά με τις δυνατότητες στέγασης (δωμάτιο σε φοιτητική εστία, διαμέρισμα στην πόλη και
- Διατροφή: Όλοι οι φοιτητές έχουν πρόσβαση στα φοιτητικά εστιατόρια με την προσκόμιση της φοιτητικής τους ταυτότητας.

Επίσης τα CROUS διαθέτουν υπηρεσίες για απασχόληση φοιτητών, ψυχαγωγία, ταξίδια-συγκοινωνίες κ.α. Συνολικά υπάρχουν 28 τέτοια κέντρα εγκαταστημένα σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Γαλλίας.

12. Πηγές χρηματοδότησης

Πηγή χρηματοδότησης των σπουδών στην Γαλλία αποτελούν οι υποτροφίες που χορηγεί η Γαλλική κυβέρνηση και διαχειρίζονται διάφοροι οργανισμοί σε χώρες όπου υπάρχουν Γαλλικές αποστολές ή υπηρεσίες πολιτιστικής δράσης και συνεργασίας. Για την Ελλάδα το ρόλο αυτό διαδραματίζει το Γαλλικό Ινστιτούτο. Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να κινήσει τις διαδικασίες αίτησης υποψηφιότητας για

υποτροφία τουλάχιστον έναν χρόνο πριν την επιθυμητή έναρξη των σπουδών του. Επίσης ο ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει πληροφορίες για υποτροφίες από τον υπεύθυνο του μεταπτυχιακού προγράμματος και μπορεί να συντάξει αίτηση υποτροφίας σε συνεργασία με αυτόν.

Πίνακας IV: Πηγές Πληροφόρησης για μεταπτυχιακά στην Γαλλία

ΦΟΡΕΑΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ./Fax/e-mail
Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών	Πληροφορίες για σπουδές στην Γαλλία Πληροφορίες για υποτροφίες	Σίνα 31, 106 80 ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 339 8600 Fax : 210 364 6873 e-mail: etudesenfrance@ifa.gr http://www.ifa.gr
Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης	Πληροφορίες για σπουδές στην Γαλλία	Λεωφ. Στρατού 2Α, Τ.Θ. 18103 546 40 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Τηλ. : 2310 821231, Fax: 2310 841283 http://www.ift.gr

8. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Στην Γερμανία υπάρχουν πάνω από 350 κρατικά ιδρύματα Ανώτατης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στα Γερμανικά Πανεπιστήμια προσφέρονται μεταπτυχιακά προγράμματα υψηλής ειδίκευσης που καλύπτουν ένα ευρύ επιστημονικό φάσμα. Ιδιαίτερη προτίμηση, τόσο από αλλοδαπούς όσο και από Γερμανούς φοιτητές, παρατηρείται στις σπουδές τεχνολογικής κατεύθυνσης, σε μεταπτυχιακό επίπεδο που προσφέρονται από τις Ανώτατες Πολυτεχνικές Σχολές. Επίσης τα τελευταία χρόνια προτίμηση εκδηλώνεται και στις σπουδές της αρχιτεκτονικής.

Ειδικά προγράμματα συνεργασίας και ανταλλαγών συνδέουν τα γερμανικά πανεπιστημιακά ιδρύματα με τον υπόλοιπο κόσμο. Η Γερμανική Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD) αποτελεί τον βασικό φορέα ακαδημαϊκών ανταλλαγών και υποτροφιών για τα πανεπιστήμια της Γερμανίας, προσφέροντας παράλληλα υπηρεσίες σε αλλοδαπούς για ακαδημαϊκά θέματα (Akademisches Auslandsamt-AAA). Φορείς πληροφοριών για σπουδές στην Γερμανία, εκτός από την DAAD, είναι η Γερμανική Πρεσβεία στην Αθήνα, το Προξενείο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Θεσσαλονίκη και τα Ινστιτούτα Γκαίτε. Επίσης οι πρώτες βασικές πληροφορίες για σπουδές στην Γερμανία δίδονται από καθηγητές-συνδέσμους που βρίσκονται στα Ελληνικά πανεπιστήμια και είναι εκπρόσωποι θεμάτων της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών.

1. Εκπαιδευτικά ιδρύματα

Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που παρέχουν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών είναι:

α. Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα που περιλαμβάνουν:

- Τα πανεπιστήμια (Universität) τα οποία δίνουν βάρος στην ανάπτυξη της ακαδημαϊκής γνώσης.
- Τα τεχνικά πανεπιστήμια (technische Universität) που παρέχουν κατά κύριο λόγο σπουδές σε τομείς αντίστοιχους με αυτούς των ελληνικών πολυτεχνείων.
- Άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα (ανώτατες σχολές, ενοποιημένα πανεπιστήμια κ.α).

β. Οι Ακαδημίες Καλών Τεχνών και μουσικής που προσφέρουν σπουδές αντίστοιχες με τον τίτλο τους. Σπουδές καλών τεχνών και μουσικής προσφέρονται και από τα αντίστοιχα τμήματα των πανεπιστημίων. Η δομή των σπουδών διαφέρει σημαντικά από αυτή των πανεπιστημίων.

γ. Fachhochschulen - Universities of Applied Sciences, όπου επικεντρώνονται στην εφαρμοσμένη κατάρτιση και έρευνα και έχουν μικρότερης διάρκειας χρόνο σπουδών σε σχέση με τα πανεπιστήμια. Επισημαίνουμε ότι οι τίτλοι σπουδών αυτών των σχολών συνήθως δεν αναγνωρίζονται από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ως ανώτατοι ακαδημαϊκοί τίτλοι.

2. Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών

Οι απόφοιτοι Ελληνικών πανεπιστημίων που ενδιαφέρονται να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Γερμανία έχουν τρεις δυνατότητες:

α. Να παρακολουθήσουν μεταπτυχιακά προγράμματα επαγγελματικής εξειδίκευσης (Aufbaustudium, Zusatzstudium, Ergänzungsstudium) με διάρκεια σπουδών από 6 μήνες έως και δύο έτη. Με την ολοκλήρωση αυτών των σπουδών ο απόφοιτος αποκτά ένα πιστοποιητικό (Zertifikat/Lizenz) ή τον τίτλο Magister (από σχολές Θεωρητικών και Κοινωνικών Επιστημών) ή τον τίτλο Diplom (από σχολές Θετικών, Τεχνικών και Οικονομικών επιστημών).

β. Να αποκτήσουν τον τίτλο Master*- M.A., M.Sc., L.L.M., μέσω προγραμμάτων σπουδών γερμανικών πανεπιστημίων που δημιουργήθηκαν κυρίως για αλλοδαπούς μεταπτυχιακούς φοιτητές και είναι σε συνεργασία με ευρωπαϊκά και αμερικανικά πανεπιστήμια.

γ. Να ακολουθήσουν σπουδές διδακτορικού επιπέδου με διάρκεια από 2 έως και 5 έτη και με κύριο σκοπό την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Βασική προϋπόθεση είναι η επίβλεψη της εργασίας από καθηγητή (Doktorvater/Doktormutter). Για την απόκτηση διδακτορικού ο υποψήφιος πρέπει να δώσει και προφορικές εξετάσεις (Rigorosum) στον τομέα που εκπονεί την διατριβή του. Στα πανεπιστήμια υπάρχουν ειδικά τμήματα (Graduiertenkollegs) που παρέχουν προγράμματα

διδακτορικών σπουδών^{**}. Με την ολοκλήρωση της διατριβής απονέμεται ο τίτλος Doktor (Dr).

3. Προϋποθέσεις εισαγωγής

Κάθε πανεπιστήμιο έχει τα δικά του κριτήρια αξιολόγησης υποψηφίων. Υπάρχουν βέβαια βασικές προϋποθέσεις για την εισαγωγή Ελλήνων φοιτητών σε μεταπτυχιακά προγράμματα γερμανικών πανεπιστημίων τα οποία είναι:

α. Πτυχίο/δίπλωμα από Ελληνικό πανεπιστήμιο με βαθμολογία συνήθως πάνω 7/10

β. Ένα από τα παρακάτω πιστοποιητικά γνώσης της γερμανικής γλώσσας^{***} Μικρό ή μεγάλο πτυχίο γλώσσας του Ινστιτούτου Γκαίτε (Kleines/Grosses Deutsches Sprachdiplom).

(*) Μερικοί από τους ανωτέρω Μεταπτυχιακούς Τίτλους Σπουδών έχουν πρόβλημα ισοτιμίας- κατά κανόνα δεν αναγνωρίζονται ως ανώτατοι ακαδημαϊκοί τίτλοι, για αυτό κανείς πρέπει να συμβουλευθεί και να ενημερωθεί σχετικά από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. προτού επιλέξει κάποιο από αυτά τα προγράμματα.

(**) Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο ειδικό έντυπο της DAAD “ Undergraduate, Graduate and Postgraduate Degree Programms in English and German ” και στην ιστοσελίδα <http://www.daad.de/idp>

(***) Για τους απόφοιτους γερμανικών σχολών της Ελλάδας δεν απαιτείται πιστοποιητικό γερμανικής γλώσσας.

- **Εξέταση Γερμανικής γλώσσας για την εισαγωγή αλλοδαπών υποψηφίων στα AEI (DSH).**
- **Πτυχίο Γερμανικής γλώσσας της Διάσκεψης των Υπουργών Παιδείας (KMK, Stufe II).**
- **Κεντρική Εξέταση Ανωτέρου Επιπέδου του Ινστιτούτου Γκαίτε (Zentrale Oberstufenprüfung), ή (για αρκετά πανεπιστήμια) Μέσου Επιπέδου (Zentrale Mittelstufenprüfung).**

γ. [Βιογραφικό Σημείωμα](#) και τυχόν επιστημονικές δημοσιεύσεις

δ. [Συστατικές Επιστολές](#).

4. Η αίτηση

Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να επικοινωνήσουν απευθείας με το πανεπιστήμιο και πιο συγκεκριμένα με την Ακαδημαϊκή Υπηρεσία Αλλοδαπών (Akademisches Auslandsamt-AAA) του πανεπιστημίου, τουλάχιστον 9-10 μήνες πριν την αναμενόμενη ημερομηνία εισαγωγής, για πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, τα κριτήρια αποδοχής, όπως επίσης και τις φόρμες αιτήσεως. Η αποστολή των αιτήσεων πρέπει να γίνει στα περισσότερα πανεπιστήμια, έως τις 15 Ιουλίου ή τις 15 Ιανουαρίου εφόσον η περίοδος εισαγωγής στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα είναι αντίστοιχα το χειμερινό ή το θερινό εξάμηνο. Ειδικά για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στη Γερμανία, ο υποψήφιος πρέπει να ακολουθήσει τα εξής βήματα:

- Να συμβουλευτεί τον Κανονισμό Διδακτορικών Διατριβών που μπορεί να προμηθευτεί από την σχολή που τον ενδιαφέρει,
- Να έλθει σε επικοινωνία με καθηγητή του πανεπιστημίου στον κλάδο που τον ενδιαφέρει και ο οποίος είναι πρόθυμος να αναλάβει ως επιβλέπων της διατριβής,
- Να υποβάλλει μία άτυπη αίτηση (εφόσον γίνει δεκτή η αίτησή του από το πανεπιστήμιο) για την αναγνώριση του πτυχίου του, στην Επιτροπή Διατριβών που υπάρχει σε κάθε σχολή,
- Να υποβάλλει αίτηση εισαγωγής με σκοπό την διατριβή στην Ακαδημαϊκή Υπηρεσία Αλλοδαπών της σχολής που θα πραγματοποιήσει την διατριβή.

5. Κόστος σπουδών και διαβίωσης

Δεν υπάρχουν δίδακτρα για σπουδές στα δημόσια Γερμανικά πανεπιστήμια. Οι οικονομικές υποχρεώσεις των φοιτητών περιλαμβάνουν μία εισφορά (Semesterbeitrag) για τη χρήση των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου και του Οργανισμού Φοιτητικής Μέριμνας (Studentwerke) μέσου ύψους 33€ ανά εξάμηνο. Σε μερικά πανεπιστήμια δίδεται, έναντι περίπου 50€, ένα φοιτητικό εισιτήριο (Semesterticket) για χρήση δημόσιων μεταφορικών μέσων, μέσα και γύρω από την πανεπιστημιούπολη για ένα εξάμηνο. Επιπλέον, στις περιοχές Βερολίνου και Baden-Württemberg υπάρχει κόστος εγγραφής ύψους περίπου 50€ το εξάμηνο. Όσον αφορά τα έξοδα διαβίωσης, σύμφωνα με στοιχεία του έτους 2003 αυτά κυμαίνονται από 650€-750€ τον μήνα.

Επίσης τα βιβλία αποτελούν σημαντικό επιπλέον έξοδο για τους φοιτητές, που μπορεί να φτάσει μεταξύ 200€ - 300€ το εξάμηνο.

6. Ιατρική ασφάλιση

Η ιατρική ασφάλιση είναι υποχρεωτική με κόστος της τάξεως των 320€ το εξάμηνο για φοιτητές που είναι έως και 30 ετών. Οι φοιτητές που έχουν ήδη ιατρική ασφάλιση από την Ελλάδα, πρέπει απλά να

προσκομίσουν τα αντίστοιχα έντυπα που τους δίνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες για αυτές τις περιπτώσεις.

7. Στέγαση

Υπάρχουν φορείς του πανεπιστημίου που μπορούν να σας βοηθήσουν στην ανεύρεση στέγης, όπως το γραφείο αλλοδαπών φοιτητών και ο σύλλογος φοιτητών (AstA) όπου μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με διαθέσιμα δωμάτια ή διαμερίσματα και την διαδικασία αίτησης για στέγαση στις αντίστοιχες τοποθεσίες. Επίσης ο οργανισμός φοιτητικής μέριμνας (Studentenwerke), προσφέρει διαμονή σε φοιτητικές εστίες σχεδόν σε όλες τις πόλεις που έχουν πανεπιστήμια. Βέβαια η διαθεσιμότητα σε δωμάτια είναι μικρή. Η τιμή ενός δωματίου σε εστίες συμπεριλαμβανομένων των εξόδων θέρμανσης, ηλεκτρικού και νερού κυμαίνεται μεταξύ 170€-350€ το μήνα (στοιχεία έτους 2003). Το μεγαλύτερο ποσοστό των αλλοδαπών φοιτητών στη Γερμανία νοικιάζουν δωμάτια ή διαμερίσματα σε ιδιωτικές κατοικίες. Σε γενικές γραμμές η διαμονή στην Γερμανία είναι ακριβή και δυσεύρετη ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις όπως Μόναχο, Βερολίνο και Στουτγάρδη.

8. Υποτροφίες

Σε γενικές γραμμές τα Γερμανικά πανεπιστήμια δεν απονέμουν υποτροφίες που προέρχονται απευθείας από τα ιδρύματα. Το κατεξοχήν πρόγραμμα υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές στην Γερμανία είναι το πρόγραμμα της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών DAAD. Κάθε χρόνο η DAAD προσφέρει περίπου 15 υποτροφίες σε αποφοίτους Ελληνικών πανεπιστημίων όλων των επιστημονικών κλάδων και των κλάδων Μουσικής και Καλών Τεχνών, για μεταπτυχιακές σπουδές και εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πολύ καλή γνώση της γερμανικής γλώσσας. Οι υποτροφίες έχουν διάρκεια ένα ακαδημαϊκό έτος και κατά κανόνα δεν παίρνουν παράταση. Η σχετική προκήρυξη βγαίνει συνήθως κάθε Σεπτέμβριο και μπορείτε να την αναζητήσετε στο Γραφείο Διασύνδεσης. Επίσης η γερμανική πρεσβεία διαθέτει στους ενδιαφερόμενους το ειδικό ενημερωτικό φυλλάδιο “Οι υποτροφίες της DAAD”. Τέλος στο έντυπο “Υποτροφίες και χρηματοδότηση για αλλοδαπούς φοιτητές” που εκδίδεται επίσης από την DAAD, υπάρχει λίστα ιδιωτικών φορέων που παρέχουν χρηματοδότηση σε αλλοδαπούς φοιτητές.

9. Εργασία μεταπτυχιακών φοιτητών στην Γερμανία

Για την εύρεση εργασίας παράλληλα με τις σπουδές, η καλύτερη λύση είναι οι προσφερόμενες θέσεις εργασίας μέσα στην πανεπιστημιούπολη, οι οποίες βέβαια είναι περιορισμένου αριθμού. Πληροφορίες μπορεί να βρει κανείς από το γραφείο υπηρεσιών φοιτητών ή κατ' ευθείαν από το τμήμα σας. Επίσης πληροφορίες για προσωρινή εργασία εκτός πανεπιστημιούπολης μπορεί να βρει μέσω του γραφείου υπηρεσιών για φοιτητές. Οι Έλληνες φοιτητές σαν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπόκεινται στην ίδια νομοθεσία με τους Γερμανούς φοιτητές. Έτσι εφόσον κερδίζουν πάνω από ένα ορισμένο ποσό τον μήνα υπόκεινται αυτόματα σε φορολογία.

Πίνακας V: Πηγές Πληροφόρησης για μεταπτυχιακά στην Γερμανία

ΦΟΡΕΑΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ./Fax/e-mail
Γερμανική Πρεσβεία	- Πληροφορίες για σπουδές στην Γερμανία - Πληροφορίες για υποτροφίες της DAAD - Εντυπα της DAAD	Καραολή & Δημητρίου 3, 106 75 ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 728 5111, 728 5242 Fax : 210 722 9311 e-mail: boathens@compulink.gr
Γενικό Προξενείο της Ομοσπ. Δημοκρατίας της Γερμανίας	- Πληροφορίες για σπουδές στην Γερμανία - Πληροφορίες για υποτροφίες - Εντυπα της DAAD	Καρόλου Ντηλ 4α, 541 10 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Τηλ. : 2310 236315 Fax : 2310 240393
Ινστιτούτο GOETHE	- Πληροφορίες που αφορούν την Γερμανία - Εκμάθηση Γερμανικής γλώσσας	- Ομήρου 10-12, 106 72 ΑΘΗΝΑ - Λεωφ. Νίκης 15, 541 10 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ -Αγ. Νικολάου 99, 262 25 ΠΑΤΡΑ - Διγενή Ακρίτα 1, 731 00 ΧΑΝΙΑ	- Τηλ : 210 360 8111 Fax : 210 3643518 - Τηλ : 2310 272644 Fax : 2310 239169 - Τηλ : 2610 273446 Fax : 2610 622177 - Τηλ : 28210 41874 Fax : 28210 56703

9. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Στις Η.Π.Α. υπάρχουν περίπου 1700 πανεπιστήμια που προσφέρουν πάνω από 35,000 προγράμματα σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο (postgraduate studies), για αυτό η επιλογή μεταπτυχιακού προγράμματος χρειάζεται χρόνο και συστηματική αναζήτηση στις κατάλληλες πηγές πληροφοριών. Υπεύθυνοι φορείς στην Ελλάδα για πληροφορίες αποκλειστικά σχετικά με σπουδές στις Η.Π.Α. είναι το Αμερικάνικο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Ίδρυμα Fulbright) και η Ελληνοαμερικανική Ένωση.

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα στις Η.Π.Α. ανάλογα με την οικονομική υποστήριξη που δέχονται μπορεί να είναι δημόσια ή ιδιωτικά. Τα Δημόσια-Πολιτειακά πανεπιστήμια (State Universities) υποστηρίζονται εν μέρει από τις αντίστοιχες Πολιτειακές Κυβερνήσεις. Ο μέσος όρος εγγραφών στα δημόσια Πανεπιστήμια που ανήκουν στην κατηγορία Research I (η υψηλότερη κατηγορία όσον αφορά την διεξαγωγή έρευνας) είναι 36,000, σύμφωνα με στοιχεία του 2002, με ποσοστό εγγραφών 15-30% σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Τα Ιδιωτικά Ερευνητικά Πανεπιστήμια (Private Research Universities), έχουν μέσο όρο τον μισό αριθμό εγγραφών σε σχέση με τα Δημόσια, με ποσοστό φοιτητών σε μεταπτυχιακό επίπεδο, μεγαλύτερο του 50%. Υπολογίζεται ότι το 1/3 των διδακτορικών διπλωμάτων στις Η.Π.Α., προέρχεται από απόφοιτους αυτής της κατηγορίας των Πανεπιστημίων.

1. Κατηγορίες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων

Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που προσφέρουν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών χωρίζονται σε 3 βασικές κατηγορίες :

α. Πανεπιστήμια (Universities) : Είναι τα ανώτατα ιδρύματα που προσφέρουν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, ενώ περιλαμβάνουν ένα ή περισσότερα κολέγια.

β. Τεχνολογικά Ινστιτούτα και Πολυτεχνεία (Institutes of Technology) : Περιλαμβάνονται στην κατηγορία των Πανεπιστημίων, αλλά διαφοροποιούνται στο ότι προσφέρουν μεταπτυχιακά προγράμματα μόνο σε κλάδους μηχανικών (engineering) και σε άλλους κλάδους θετικών επιστημών.

γ. Ιατρικές και νομικές σχολές (Medical & Law Schools) : Μόνο απόφοιτοι προ-ιατρικών και προ-νομικών επιστημών αντίστοιχα μπορούν να ενταχθούν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών αυτών των σχολών.

2. Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών

Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών που απονέμουν τα πανεπιστήμια είναι οι εξής:

α. Δίπλωμα Master's (Master's Degree). Είναι ο πρώτος μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών και προϋποθέτει από ένα έως και δύο έτη σπουδών. Τα περισσότερα πανεπιστήμια απονέμουν διπλώματα Master of Sciences (M.S.) σε τομείς εφαρμοσμένων επιστημών και διπλώματα Master of Arts (M.A.) σε τομείς όπως τέχνες, ανθρωπιστικές και άλλες επιστήμες. Το δίπλωμα Master of Business Administration (M.B.A) απονέμεται για μεταπτυχιακές σπουδές στον τομέα διοίκησης επιχειρήσεων. Τα διπλώματα Master's έχουν ονομασίες και αρχικά, που περιλαμβάνουν τον τομέα ή την ειδικότητα σαν μέρος του μεταπτυχιακού τίτλου. Υπάρχουν πάνω από 700 μεταπτυχιακοί τίτλοι που απονέμονται στα πανεπιστήμια των Η.Π.Α.

β. Διδακτορικό Δίπλωμα (Doctoral Degree/Doctorate). Το Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ) είναι το ανώτατο δίπλωμα που απονέμεται από τα πανεπιστήμια σε φοιτητές που συμπληρώνουν από 3 έως 4 έτη σπουδών μετά τις σπουδές τους για το δίπλωμα Master's. Βασίζεται σε πρωτότυπη επιστημονική έρευνα η οποία δημοσιεύεται σε μορφή διδακτορικής διατριβής βάσει της οποίας κρίνεται ο υποψήφιος. Ο υποψήφιος υλοποιεί έρευνα υπό την εποπτεία ενός καθηγητή που ελέγχει την πρόοδό του.

3. Εκπαιδευτικό σύστημα

Το ακαδημαϊκό έτος στις Η.Π.Α. διαρκεί 9 μήνες αρχίζοντας από τα τέλη Αυγούστου και τελειώνοντας τον Μάιο. Τα πανεπιστήμια χωρίζουν το έτος σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα (fall-spring semesters). Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να φοιτήσουν και την καλοκαιρινή περίοδο (summer semester). Τα περισσότερα μαθήματα έχουν διάρκεια ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου και με την ολοκληρωμένη παρακολούθησή τους ο μαθητής συμπληρώνει μονάδες (credits/credit hours). Το σύστημα των μονάδων βασίζεται στον αριθμό ωρών που διδάσκεται το μάθημα την εβδομάδα. Στα περισσότερα μαθήματα αντιστοιχούν 3 μονάδες. Όλα τα μεταπτυχιακά προγράμματα απαιτούν την συμπλήρωση ελάχιστου αριθμού credits.

Στο επίπεδο Master's οι φοιτητές κάνουν υποχρεωτικά κάποια μαθήματα. Εναλλακτικά με την επιλογή μικρότερου αριθμού μαθημάτων μπορούν να διεξάγουν έρευνα υπό την κατεύθυνση κάποιου καθηγητή (major professor ή thesis advisor) και να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα μέσω της μεταπτυχιακής εργασίας (master thesis). Για την απονομή του τίτλου χρειάζεται ένας μέσος όρος βαθμολογίας (GPA) τουλάχιστον "B".

Για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος απαιτούνται τα εξής:

1. Επιπλέον αριθμός μαθημάτων, από αυτόν που είναι απαραίτητος για την απόκτηση διπλώματος Master's.
2. Εξετάσεις (Qualifying examination) που δίνονται από τους φοιτητές αφού συμπληρώσουν τα απαραίτητα μαθήματα και μπορεί να είναι γραπτές ή/και προφορικές.
3. Η προετοιμασία και παρουσίαση πρωτότυπου ερευνητικού έργου (Doctoral Thesis / Dissertation).

4. Βασικές προϋποθέσεις εισαγωγής

Οι βασικές προϋποθέσεις για εισαγωγή σε μεταπτυχιακά προγράμματα είναι:

α. Ακαδημαϊκό υπόβαθρο

Για να θεωρηθεί κατάλληλος ο υποψήφιος σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 4ετές πρόγραμμα προπτυχιακής κατάρτισης και να του έχει απονεμηθεί το αντίστοιχο πτυχίο/δίπλωμα. Επίσης η καλή βαθμολογία και ιδιαίτερα στα μαθήματα που είναι σχετικά με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα επιλογής, είναι απαραίτητη. Η πλειονότητα των μεταπτυχιακών προγραμμάτων απαιτεί μέσο όρο τελικής βαθμολογίας πάνω από 7.0-7.5/10. Η απόδειξη ερευνητικής δραστηριότητας ή σχετικής εργασιακής εμπειρίας και γενικότερα ένα καλό βιογραφικό σημείωμα, σαφώς αυξάνει την πιθανότητα επιλογής του υποψηφίου. Επίσης για την υποψηφιότητα είναι απαραίτητη η εξέταση σε ένα τουλάχιστον από τα τεστ ακαδημαϊκών γνώσεων [GRE/GRE subject test](#) ή [GMAT](#).

β. Γνώση της Αγγλικής γλώσσας

Απαραίτητη προϋπόθεση για μεταπτυχιακές σπουδές στις Η.Π.Α. είναι η γνώση της Αγγλικής γλώσσας. Το [TOEFL](#) είναι το επίσημο τεστ γλώσσας που δέχονται τα πανεπιστήμια.

γ. Εξασφάλιση οικονομικών πόρων κατά την διάρκεια των σπουδών

Η εξασφάλιση χρηματοδότησης, μέσω προσωπικών εξόδων ή υποτροφιών, των σπουδών στις Η.Π.Α. είναι από τα πιο σημαντικά στοιχεία που πρέπει να λάβει υπόψη του ο υποψήφιος. Η απόδειξη οικονομικής υποστήριξης απαιτείται από τα πανεπιστήμια για να εκδώσουν τα σχετικά έγγραφα μετανάστευσης.

5. Η αίτηση

Είναι πολύ σημαντικό ο υποψήφιος να αρχίσει να συγκεντρώνει πληροφορίες νωρίς ώστε να μπορέσει να στείλει τις αιτήσεις μέσα στις προθεσμίες. Οι περισσότεροι φοιτητές αρχίζουν την διαδικασία τουλάχιστον ενάμιση χρόνο πριν την αναμενόμενη ημερομηνία εισαγωγής τους στο πανεπιστήμιο. Οι περισσότερες προθεσμίες αιτήσεων για εισαγωγή τον Αύγουστο (fall semester) είναι μεταξύ Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου. Για τους φοιτητές που θέλουν να εξασφαλίσουν θέση βοηθού (βλ. παράγραφο για πηγές χρηματοδότησης) οι προθεσμίες είναι νωρίτερα, συνήθως τον Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους. Επίσης οι υποψήφιοι πρέπει να ξέρουν ότι υπάρχουν ημερομηνίες εισαγωγής, εκτός τον Αύγουστο, και τον Ιανουάριο-Φεβρουάριο (spring semester) σε πολλά από τα μεταπτυχιακά προγράμματα.

6. Υποτροφίες του ιδρύματος Fulbright

Το Ίδρυμα Fulbright χορηγεί υποτροφίες σε υποψήφιους σπουδαστές όλων των κλάδων μεταπτυχιακών σπουδών εκτός ιατρικής, οι οποίες καλύπτουν μέρος των εξόδων διαμονής και των διδάκτρων, τα αεροπορικά εισιτήρια και την ιατρική ασφάλεια του υποτρόφου. Η επιλογή γίνεται από ειδική επιτροπή με συνέντευξη των υποψηφίων υποτρόφων. Απαραίτητα προσόντα για υποψηφιότητα είναι η κατοχή πτυχίου / διπλώματος με βαθμό τουλάχιστον 8/10 και η άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας.

7. Δίδακτρα

Το κόστος διδάκτρων κυμαίνεται από \$8,000-\$18,000, ενώ υπάρχουν περιπτώσεις που μπορεί να φτάσει και πάνω από \$30,000 το ακαδημαϊκό έτος (9 μήνες). Το κόστος βιβλίων κυμαίνεται από \$500-\$1,000 το ακαδημαϊκό έτος. Η διαμονή εκτός πανεπιστημιούπολης σε διαμέρισμα στοιχίζει μεταξύ \$300-\$600 το μήνα, ποσό που μπορεί να αυξηθεί δραματικά ανάλογα με την τοποθεσία διαμονής. Επίσης το κόστος διαβίωσης διαφέρει πολύ ανάλογα με την τοποθεσία διαμονής, με μέσο όρο \$1,000 τον μήνα. Σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου Fulbright, το κόστος συνολικής διαβίωσης (στέγη, τροφή, καθημερινά έξοδα, έξοδα μετακίνησης κλπ) κυμαίνεται από \$14,500-\$26,500 για ένα ακαδημαϊκό έτος (9 μήνες). Ακριβείς πληροφορίες μπορεί να βρει ο υποψήφιος απ'ευθείας από τα πανεπιστήμια που τον ενδιαφέρουν (συνήθως αναφέρονται στους γενικούς οδηγούς).

8. Στέγαση

Ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει στέγαση εντός ή εκτός της πανεπιστημιούπολης. Μέσα στην πανεπιστημιούπολη μπορεί να μείνει σε φοιτητικές εστίες ή σε ενοικιαζόμενα δωμάτια και διαμερίσματα. Το συμβόλαιο διαμονής υπογράφεται συνήθως για ένα ακαδημαϊκό έτος και προϋποθέτει την καταβολή ενοικίου για τους πρώτους μήνες. Πληροφορίες για τα σχετικά κόστη διαμονής στέλνει το πανεπιστήμιο μαζί με άλλες πληροφορίες για την εγγραφή του υποψηφίου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Για διαμονή εκτός πανεπιστημιούπολης, ο φοιτητής μπορεί να πάρει τις πρώτες πληροφορίες από το διεθνές γραφείο φοιτητών του πανεπιστημίου ή να αναθέσει την αναζήτηση σε γραφεία με σχετικές υπηρεσίες (apartment locator services) τα οποία χρεώνουν κάποια αμοιβή. Στην περίπτωση διαμονής εκτός πανεπιστημιούπολης πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διαδρομές προς και από το πανεπιστήμιο, καθώς οι δημόσιες συγκοινωνίες είναι συνήθως αραιές. Η αγορά αυτοκινήτου λύνει το πρόβλημα και οι τιμές είναι χαμηλές σε σχέση με αυτές της χώρας μας.

9. Ιατρική ασφάλιση

Οι φοιτητές είναι υπεύθυνοι για τα έξοδα της ιατρικής τους ασφάλισης η οποία είναι υποχρεωτική. Εφόσον ο φοιτητής κρίνει αναγκαίο μπορεί να έχει ιδιωτική ασφάλιση. Υπάρχουν εταιρείες που προσφέρουν προγράμματα ασφάλισης ειδικά για ξένους φοιτητές. Το καλύτερο μέρος για να πάρετε σχετικές πληροφορίες είναι το διεθνές γραφείο φοιτητών (International Student Office). Εναλλακτικά, τα πανεπιστήμια έχουν προγράμματα ιατρικής ασφάλισης με κόστος που κυμαίνεται μεταξύ \$300-\$600 το ακαδημαϊκό έτος. Ο φοιτητής πρέπει να προσέξει αν το κόστος περιλαμβάνεται ή όχι στα δίδακτρα. Συνήθως αυτά τα προγράμματα καλύπτουν μόνο απλά περιστατικά.

10. Έκδοση βίζας

Αφού ο υποψήφιος ειδοποιήσει το πανεπιστήμιο ότι αποδέχεται την θέση στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, θα του σταλεί μαζί με άλλες πληροφορίες το έντυπο I-20 το οποίο είναι απαραίτητο για την έκδοση φοιτητικής βίζας (κατηγορία F-1). Η βίζα χορηγείται από το προξενείο της αμερικανικής πρεσβείας στην Αθήνα, μέσω προσωπικής συνέντευξης σε πρόξενο σχετικά με θέματα ακαδημαϊκά, αλλά και οικονομικά. Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι διαθέτει οικονομικούς πόρους για να καλύψει τα δίδακτρα και τα έξοδα διαβίωσης στις Η.Π.Α. για τουλάχιστον ένα ακαδημαϊκό έτος. Για αυτό

χρειάζεται στο προξενείο μια επιστολή από τράπεζα που θα βεβαιώνει ότι η οικογένεια του υποψηφίου μπορεί να τον στηρίξει οικονομικά. Επίσης για την έκδοση βίζας απαραίτητα είναι, το έντυπο I-20, το διαβατήριο και μία πρόσφατη φωτογραφία ταυτότητας του υποψηφίου.

11. Εργασία μεταπτυχιακών φοιτητών στις Η.Π.Α.

Οι φοιτητές με βίζα F-1 μπορούν να εργαστούν μέσα στην πανεπιστημιούπολη (on-campus employment) με μερική απασχόληση έως 20 ώρες την εβδομάδα το περισσότερο. Σε περιόδους διακοπών και καλοκαιρινού εξαμήνου δίνεται δικαίωμα για εργασία μέχρι και 35-40 ώρες την εβδομάδα. Η εργασία στην πανεπιστημιούπολη περιλαμβάνει θέσεις βοηθών καθηγητών ή βοηθών ερευνητών, σε γραφεία και υπηρεσίες του πανεπιστημίου. Επίσης επιτρέπεται εργασία σε φορείς δημόσιους και ιδιωτικούς εκτός πανεπιστημίου, τα οποία όμως συνεργάζονται με το πανεπιστήμιο.

Πίνακας VI: Πηγές Πληροφόρησης για μεταπτυχιακά στις Η.Π.Α.

Προξενείο Αμερικανικής Πρεσβείας	- Έκδοση Βίζας	Βασιλίσσης Σοφίας 91, ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 7212951
Ιδρυμα Fulbright ΑΘΗΝΑ	Η.Π.Α. - Προμήθεια αιτήσεων των τεστ TOEFL-GRE- GMAT	Βασιλίσσης Σοφίας 6, 106 74 ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 7241011-12 Fax : 210 7226510 e-mail : adviser@compulink.gr
Ιδρυμα Fulbright ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Πληροφορίες για σπουδές στις Η.Π.Α. - Προμήθεια αιτήσεων των τεστ TOEFL-GRE- GMAT - Διεξαγωγή εξετάσεων των τεστ TOEFL-GRE- GMAT	Ελευθερίου Βενιζέλου 4 546 24 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Τηλ. : 2310 242904 e-mail: edadthes@compulink.gr
Εξεταστικό Κέντρο Fulbright / Prometric Test Center	- Διεξαγωγή εξετάσεων των τεστ TOEFL-GRE- GMAT	Αβέρωφ 30 & Αχαρνών, 4ος όροφος 10433 ΑΘΗΝΑ, Ελευθερίου Βενιζέλου 4 546 24 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Τηλ. : 210 8846583 Fax. : 210 8846584 e-mail: edutest@ath.forthnet.gr Τηλ. : 2310 242904 Fax : 2310 257410 e-mail: edadthes@fulbright.gr

10. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ

Στον Καναδά κάθε μία από τις δέκα επαρχίες της χώρας έχει το δικό της Υπουργείο Παιδείας που είναι υπεύθυνο για την εκπαιδευτική πολιτική, καθώς δεν υπάρχει εθνικό σύστημα παιδείας. Τα πανεπιστήμια χρηματοδοτούνται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους από το δημόσιο με αποτέλεσμα να προσφέρουν υψηλή ποιότητα σπουδών ανεξάρτητα από τον τομέα σπουδών ή την περιοχή που βρίσκεται το πανεπιστήμιο. Ο Καναδάς έχει δύο επίσημες γλώσσες: τα Αγγλικά και τα Γαλλικά.

Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που προσφέρουν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στον Καναδά είναι πανεπιστήμια, κολέγια, πολυτεχνεία και ινστιτούτα. Τα μεταπτυχιακά διπλώματα που απονέμονται είναι:

α. Το Master's, για την απόκτηση του οποίου απαιτείται ένα ή δύο έτη σπουδών καθώς και η υποβολή μίας μεταπτυχιακής εργασίας (thesis) ή πρακτικής/ερευνητικής εργασίας (practicum/research paper).

β. Το Διδακτορικό (Doctoral), με σπουδές διάρκειας 2-3 ετών για φοιτητές που έχουν ήδη το δίπλωμα Master's. Για την απόκτηση του αντίστοιχου τίτλου απαιτείται η σύνταξη και η υποστήριξη διδακτορικής διατριβής

1. Τα κριτήρια εισαγωγής

Τα κριτήρια αποδοχής και αξιολόγησης υποψηφίων είναι διαφορετικά σε κάθε πανεπιστήμιο. Ειδικά για τους αλλοδαπούς φοιτητές υπάρχουν κάποιες βασικές προϋποθέσεις για εισαγωγή σε μεταπτυχιακά προγράμματα:

α. Ο μέσος όρος βαθμολογίας πτυχίου/ διπλώματος από Ελληνικό πανεπιστήμιο πρέπει να είναι 6.5-7.0/10.

β. Απαραίτητη είναι η γνώση της επίσημης γλώσσας διδασκαλίας του ιδρύματος. Το [TOEFL](#) και σπανιότερα το IELTS είναι τα επίσημα τεστ γλώσσας που δέχονται τα αγγλόφωνα πανεπιστήμια. Στα γαλλόφωνα ιδρύματα δεν υπάρχει συγκεκριμένο τεστ γλώσσας και η αξιολόγηση των υποψηφίων για αυτό το κριτήριο καθορίζεται από κάθε πανεπιστήμιο ξεχωριστά.

γ. Σε διάφορες περιπτώσεις μπορεί να ζητηθεί βαθμολογία στο τεστ [GRE](#), ενώ για μεταπτυχιακές σπουδές στην διοίκηση επιχειρήσεων σε αγγλόφωνα πανεπιστήμια χρειάζεται το τεστ [GMAT](#).

βιογραφικό σημείωμα, (β) την πιο πρόσφατη βαθμολογία μαθημάτων και (γ) το γράμμα αποδοχής από το πανεπιστήμιο.

6. Υποτροφίες του ιδρύματος NSERC

Το ίδρυμα NSERC (Natural Sciences & Engineering Research) του Καναδά χρηματοδοτεί νέους επιστήμονες/μηχανικούς που κάνουν διδακτορικό σε αναγνωρισμένο πανεπιστήμιο του Καναδά, για την ερευνητική εργασία τους σε ομάδες εργαστηρίων της κυβέρνησης (Canadian government laboratories) στον τομέα που σπουδάζουν. Για τις αιτήσεις χρηματοδότησης δεν υπάρχει προθεσμία υποβολής. Βασική προϋπόθεση είναι η ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών των υποψηφίων μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

7. Κόστος σπουδών & διαβίωσης

Το κόστος σπουδών και διαβίωσης διαφέρει πολύ ανάλογα με την επαρχία του Καναδά, το πανεπιστήμιο, και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Το ύψος διδάκτρων για το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 κυμαίνεται από \$2,845 Cdn έως \$26,000 Cdn ετησίως, ενώ ο μέσος όρος εξόδων διαβίωσης είναι περίπου \$18,840 Cdn .

Ο φοιτητής δεν πρέπει να ξεχνάει ότι τα δίδακτρα αντιπροσωπεύουν μόνο το 25-35% των συνολικών εξόδων. Ακριβείς πληροφορίες για τα έξοδα σπουδών αναφέρονται στους πανεπιστημιακούς οδηγούς.

8. Στέγαση

Ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει στέγαση εντός ή εκτός της πανεπιστημιούπολης. Μέσα στην πανεπιστημιούπολη μπορεί να μείνει σε φοιτητικές εστίες αφού υποβάλει σχετική αίτηση. Η διαμονή δεν είναι δωρεάν και το κάθε ίδρυμα έχει τις δικές του τιμές. Πληροφορίες δίδονται απευθείας από το κάθε πανεπιστήμιο. Για διαμονή εκτός πανεπιστημιούπολης, ο φοιτητής μπορεί να πάρει τις πρώτες πληροφορίες από το γραφείο προσανατολισμού ξένων φοιτητών του κάθε πανεπιστημίου. Επίσης πολλά πανεπιστήμια διαθέτουν ειδική υπηρεσία για ανεύρεση διαμονής εκτός πανεπιστημιούπολης. Το κόστος για διαμονή με συγκατοίκηση ξεκινάει από \$400 Cdn έως και \$1,100 Cdn τον μήνα, ενώ για διαμέρισμα κυμαίνεται στα \$600 Cdn με \$1,500 Cdn τον μήνα.

9. Ιατρική ασφάλιση

Η ιατρική ασφάλιση είναι υποχρεωτική. Η κάθε επαρχία έχει δικούς της κανονισμούς για ιατρική ασφάλιση και πολλές φορές υπάρχουν διαφορές ανάμεσα σε πανεπιστήμια της ίδιας επαρχίας. Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να ελέγξει στο πανεπιστήμιο που σκοπεύει να εγγραφεί, αν υπάρχει ιατρική ασφάλιση για αλλοδαπούς φοιτητές. Στις επαρχίες Alberta, British Columbia και Saskatchewan υπάρχουν προγράμματα ιατρικής ασφάλισης για αλλοδαπούς φοιτητές τα οποία κοστίζουν μέσο όρο \$35 Cdn /μήνα. Όσον αφορά τις υπόλοιπες 7 επαρχίες, τα πανεπιστήμιά τους σε συνεργασία με ιδιωτικές εταιρείες προσφέρουν προγράμματα ειδικά για φοιτητές με κόστος \$300 Cdn – \$700 Cdn τον χρόνο.

10. Έκδοση φοιτητικής έγκρισης

Για σπουδές στον Καναδά που διαρκούν πάνω από 3 μήνες, οι φοιτητές πρέπει πριν φύγουν, να προμηθευτούν το έγγραφο Φοιτητικής Έγκρισης (Student Authorization). Η αντίστοιχη αίτηση αποστέλλεται για έγκριση στην Καναδική Πρεσβεία της Ρώμης. Για την έκδοση Φοιτητικής Έγκρισης χρειάζονται τα παρακάτω δικαιολογητικά :

1. Η αίτηση συμπληρωμένη,
2. Φωτοτυπία διαβατηρίου,
3. 4 πρόσφατες φωτογραφίες διαβατηρίου,
4. Έγγραφο π.χ. μια επιστολή από τράπεζα, που θα βεβαιώνει ότι η οικογένειά του υποψηφίου μπορεί να τον στηρίξει οικονομικά κατά την διάρκεια των σπουδών του στον Καναδά,
5. Το γράμμα αποδοχής από το πανεπιστήμιο,
6. Το τρέχον χρηματικό ποσό για την επεξεργασίας της αίτησης.

Μόλις εγκριθεί η αίτηση ο φοιτητής θεωρείται “bona fide”, θα του δοθεί ένα έγγραφο το οποίο πρέπει να δείξει στους υπεύθυνους της υπηρεσίας μετανάστευσης κατά την είσοδό του στον Καναδά και τότε θα εκδοθεί η Φοιτητική Έγκριση.

Στην πρεσβεία του Καναδά δίδεται ένα πλήρες Φοιτητικό Πακέτο με σχετικές πληροφορίες για τους Έλληνες φοιτητές που πρέπει να κάνουν αίτηση για την έκδοση των παραπάνω εγγράφων.

11. Εργασία μεταπτυχιακών φοιτητών στον Καναδά

Οι φοιτητές έχουν δικαίωμα εργασίας μόνο μέσα στην πανεπιστημιούπολη με μερική απασχόληση έως και 20 ώρες την εβδομάδα. Άδεια για εργασία εκτός πανεπιστημιούπολης δίδεται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις. Μετά την αποφοίτηση και για 12 μήνες αφού

λήξει η Φοιτητική Έγκριση υπάρχει η δυνατότητα εργασίας σε τομέα που σχετίζεται άμεσα με τις σπουδές που πραγματοποίησε ο φοιτητής στον Καναδά.

Πίνακας VII: Πηγές Πληροφόρησης για μεταπτυχιακά στον Καναδά

ΦΟΡΕΑΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ./Fax/e-mail
Καναδική Πρεσβεία Κέντρο Πληροφόρησης για Σπουδές στον Καναδά	- Πληροφορίες για σπουδές στον Καναδά - Πληροφορίες για την Φοιτητική Έγκριση	Ιωάννου Γενναδίου 4, 115 21 ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 727 3206 Fax : 210 727 3480 e-mail : kathy.angelopoulou@international.gc.ca
Ελληνο-Καναδικός Σύνδεσμος	- Υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές	Καραγιώργη Σεργίας 2, 105 62 ΑΘΗΝΑ	
Association of Universities and Colleges of Canada	- Πληροφορίες για μεταπτυχιακά προγράμματα και πανεπιστήμια	350 Albert Street, suite 600, Ottawa, Ontario K1R 1B1, CANADA	Τηλ : 001-613 563 1236 Fax : 001-613 563 9745 e-mail: info@aucc.ca
Canadian Bureau for International Education	- Πληροφορίες για μεταπτυχιακές σπουδές, υποτροφίες, εργασία στον Καναδά.	220 Laurier Street W/O, Suite 1550, Ottawa, ON K1P 5Z9, CANADA	Τηλ : 001-613 237 4820 Fax : 001-613 237 1073 e-mail: info@cbie.ca
Natural Sciences & Engineering Research Council (NSERC)	- Υποτροφίες για προγράμματα διδακτορικού σε συγκεκριμένους τομείς έρευνας.	350 Albert Street, Ottawa, Ontario K1A 1H5, CANADA	Τηλ : 001-613 995 4273 e-mail: webapp@nserc.ca
Canadian Information Center for International Credentials (CICIC)	- Πληροφορίες για ισοτιμίες τίτλων σπουδών	95 St. Clair Avenue West, Suite 1106 Toronto, Ontario M4V 1N6, CANADA	Τηλ : 001-416 962-9725 Fax : 001-416 962-2800 e-mail: info@cicic.ca

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Σε γενικές γραμμές οι βασικοί παράγοντες που παίζουν ρόλο στη χορήγηση υποτροφιών είναι :

- Ο βαθμός πτυχίου
- Οι επιδόσεις σε μαθήματα σχετικά με τον τομέα εξειδίκευσης για τον οποίο προκηρύσσεται η υποτροφία
- Η καλή γνώση ξένης γλώσσας
- Η καταγωγή από συγκεκριμένο τόπο
- Η οικονομική κατάσταση του υποψηφίου

Για τη χορήγηση υποτροφιών στις περισσότερες περιπτώσεις απαιτείται κατάθεση δικαιολογητικών, ενώ σε κάποιες και η συμμετοχή σε γραπτό διαγωνισμό.

1. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Κάθε χρόνο το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), <http://www.iky.gr>, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του, σχεδιάζει, προκηρύσσει και υλοποιεί ετησίως ένα πλήθος προγραμμάτων υποτροφιών μέσω των οποίων Έλληνες, Ομογενείς, Αλλογενείς, απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ενισχύονται οικονομικά, προκειμένου για μεταπτυχιακές σπουδές, μεταδιδακτορική έρευνα και μετεκπαίδευση στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

Ειδικότερα στους πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. από το Ι.Κ.Υ. χορηγούνται υποτροφίες (μέχρι στιγμής και παρά την ψήφιση του Ν.2916/2001) μόνο για μεταπτυχιακές σπουδές ή μετεκπαίδευση ή εξειδίκευση στο εξωτερικό και ισχύουν τα κατωτέρω:

- Οι υποτροφίες χορηγούνται ύστερα από επιτυχή συμμετοχή σε ειδικούς διαγωνισμούς, που διεξάγει το Ι.Κ.Υ. κάθε χρόνο, κατόπιν προκήρυξης ειδικεύσεων για όλους τους τομείς των επιστημών και τεχνών.
- Ως προϋπόθεση για συμμετοχή στους διαγωνισμούς ορίζεται η κατοχή πτυχίου και όριο ηλικίας μέχρι 38 ετών.
- Η διάρκεια της υποτροφίας ορίζεται από 12 ως 36 μήνες και εξαρτάται τόσο από το πρόγραμμα σπουδών, που θα ακολουθήσει ο υπότροφος, όσο και από την επίδοσή, που θα σημειώνει κατά τη διάρκεια της μετεκπαίδευσής του.
- Για σχετικές πληροφορίες μπορεί κανείς να απευθυνθεί στις κ.κ. Ι. Αδαμαντιάδου, Π. Αδαμοπούλου, Χ. Μεταξά στα τηλέφωνα 210-3726303, 3726326, 3726327 αντίστοιχα.

Προγράμματα υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές παρέχονται και από κυβερνήσεις ξένων χωρών, όπως είναι της Ιταλίας, της Γαλλίας, Γερμανίας και του Καναδά. Στην ηλεκτρονική σελίδα της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, <http://www.neagenia.gr/>, μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες.

Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων <http://www.ypepth.gr/> διαχειρίζεται επίσης υποτροφίες από φορείς του εξωτερικού και κληροδοτήματα.

2. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ

Τα κληροδοτήματα είναι ένα ιδιαίτερο είδος υποτροφιών. Οικονομικά εύποροι ιδιώτες διαθέτουν ένα μέρος ή και το σύνολο των περιουσιακών τους στοιχείων για την οικονομική ενίσχυση μαθητών και σπουδαστών. Κληροδοτήματα δίνονται για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης από το Δημοτικό μέχρι και την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Η πλειοψηφία των κληροδοτημάτων απονέμεται κυρίως για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές. Στις περισσότερες περιπτώσεις βασικό ρόλο παίζει η καταγωγή ή/και η οικονομική κατάσταση του υποψηφίου.

Κληροδοτήματα από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς

Το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, τα περισσότερα ελληνικά Α.Ε.Ι. και η Ακαδημία Αθηνών διαχειρίζονται κληροδοτήματα, ως υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές. Πολλά από τα κοινωνοφελή Ιδρύματα ανάμεσα στις άλλες δραστηριότητες τους διαχειρίζονται και τα κληροδοτήματα των ευεργετών τους. Μερικές από τις υποτροφίες που αφορούν μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό και προέρχονται από κληροδοτήματα είναι :

α. Δημόσιο

1. Υπουργείο Εξωτερικών

Διεύθυνση: Ζαλοκώστα 1, 100 27 ΑΘΗΝΑ, τηλ: 210. 3683129, 3683114

«ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΝΑΤΟ»

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Πολλές ειδικότητες που καθορίζονται κάθε φορά με την προκήρυξη.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- Ελληνική υπηκοότητα
- Ηλικία μέχρι 30 ετών (35 για γιατρούς)
- Πτυχίο τουλάχιστον “7”
- Άριστη γνώση της γλώσσας εργασίας

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΡΑΤΗ - ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΝΑΤΟ

2. Διεύθυνση Φοιτητικής Μέριμνας, τηλ. : 210. 32.28.011

“Υποτροφίες που απορρέουν από διμερείς Μορφωτικές Συμβάσεις”

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Καθορίζονται στην προκήρυξη

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

3. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

Μητροπόλεως 15 - Αθήνα, τηλ.: 210. 32.30.461

ΥΠΕΠΘ Διεύθυνση Διεθνών Εκπαιδευτικών Σχέσεων, τηλ.: 32.36.567

Υποτροφίες Κρατών - μελών του Συμβουλίου της φων Ευρώπης

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Καθορίζονται στην προκήρυξη

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Καθορίζονται στην προκήρυξη

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: Στο Κράτος που προσφέρει κάθε φορά την υποτροφία

4. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

Μητροπόλεως 15 - Αθήνα, τηλ.: 210. 32.30.461

Υποτροφίες Κρατών - μελών της UNESCO

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Καθορίζονται στην προκήρυξη

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Καθορίζονται στην προκήρυξη

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: Στο Κράτος που προσφέρει κάθε φορά την υποτροφία

5. Υπουργείο Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ)

Μεσογείων 14-18, τηλ.: 210. 69.11.122

“πρόγραμμα υποτροφιών - που χορηγεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα για την Ερευνα και την Τεχνολογία”

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Υποτροφίες στην Έρευνα και Τεχνολογία για διδακτορική διατριβή ή μεταδιδακτορικό στο πλαίσιο του προγράμματος “ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ” σε Ερευνητές αναγνωρισμένης αξίας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ορίζονται στην προκήρυξη

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΡΑΤΗ - ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

6. Υπουργείο Εργασίας

“Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού”

Εθν.Αντιστάσεως 8 - Τράχωνες, τηλ.: 210. 99.29.888

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χορηγεί ολιγάριθμες υποτροφίες κάθε χρόνο για μεταπτυχιακές σπουδές

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

7. Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (ΕΟΜΜΕΧ)

Ξενίας 16 - Αθήνα, τηλ.: 210. 77.15.002 - 10

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Καθορίζονται στην προκήρυξη οι ειδικότητες κάθε φορά

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απαραίτητη η έγκριση της σχολής προέλευσης του υποψηφίου και ηλικία μέχρι 40 χρόνων

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΡΑΤΗ - ΜΕΛΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ

8. Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών

Λυσικράτους 14 - Αθήνα, τηλ.: 210. 32.54.385 - 89

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Καθορίζονται κάθε φορά στην προκήρυξη

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Επιτυχία σε εξετάσεις που διενεργεί το Ίδρυμα επί συγκεκριμένης ύλης

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ - ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ

9. ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ιωάννου Γενναδίου 14 - Αθήνα

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Οι υποτροφίες χορηγούνται για καθαρά εκκλησιαστικούς σκοπούς προς δημιουργία στελεχών της εκκλησίας είτε σε Έλληνες κληρικούς ή υποψηφίους κληρικούς για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, είτε σε αλλοδαπούς ορθοδόξους ή και μη ορθοδόξους για Θεολογικές σπουδές στην Ελλάδα.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ιδιότητα κληρικού ή υποψήφιοι κληρικοί.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΕΛΛΑΔΑ Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

β. Ιδρύματα

1. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Λεωφ.Βασ.Κων/νου 48 - Αθήνα, τηλ.: 210. 72.29.811 - 15

3. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΞΕΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

(Οι ενδιαφερόμενοι για τις υποτροφίες αυτές θα πρέπει να επικοινωνούν απ' ευθείας με τα Πανεπιστήμια)

Α Γ Γ Λ Ι Α

1. UNIBERSITY OF CAMBRIDGE CHRIST'S COLLEGE, CAMBRIDGE

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χορηγεί υποτροφίες χωρίς περιορισμό ειδικότητας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία μέχρι 30 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

2. UNIVERSITY OF CAMMBRIDGE EMMANUEL COLLEGE, CB2 AP

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Υποτροφίες έρευνας χωρίς περιορισμό ειδικότητας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Υψηλός βαθμός πτυχίου

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

3. UNIVERSITY OF CAMBRIDGE CIRTON COLLEGE, CB 3 O J G

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό ειδικότητας σε καταρτισμένους πτυχιούχους

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**4. UNIVERSITY OF CAMBRIDGE
COLLEGE GONVILL AND GAIVS
CB2 1T.A**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό ειδικότητας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία μέχρι 30 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**5. UNIVERSITY OF CAMBRIDGE
PETERHOUSE - CB 2 1RD**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό ειδικότητας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία κάτω των 25 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**6. UNIVERSITY OF CAMBRIDGE
SIDNEY SUSSEX COLLEGE - CB2 3HU**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

- Ανώτερη Έρευνα στην Ιατρική
- Ανώτερη Έρευνα σε οποιονδήποτε τομέα
- Νομική και Φιλοσοφία του Δικαίου

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**7. UNIVERSITY OF CAMBRIDGE
TRINITY COLLEGE - CB2 1TQ**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

- Διεθνές Δίκαιο
- Φυσική έρευνα
- Χωρίς περιορισμό για πτυχιούχους που δεν προέρχονται από το CAMBRIDGE

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Κατόπιν εξετάσεων κάτω των 25 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**8. UNIVERSITY OF DUNDEE
DO 1 4 HN**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ιατρική, θετικές επιστήμες Δίκαιο

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απ'ευθείας επικοινωνία

**9. UNIVERSITY OF SOUTHAMPTON
HIGH FIELD SOUTHAMPTON - 50Q 5NH**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Υποτροφίες για έρευνα χωρίς περιορισμό ειδικότητας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- Πρώτο πτυχίο με διάκριση FIRST CLASS
- Ηλικία μέχρι 27 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**10. UNIVERSITY OF WALES
UNIVERSITY REGISTRY
CATHARS PARK - CARDIFF CF1 3NS**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Υποτροφίες για προχωρημένη έρευνα

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Να είναι κάτοχοι πρώτου πτυχίου έρευνας

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**11. UNIVERSITY OF SHEFFIELD
SHEFFIELD - S10 2TN**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

- Υποτροφίες για έρευνα στην Ιατρική
- Θεωρητικές επιστήμες
- Αρχιτεκτονική - Πολεοδομία
- Σε οποιονδήποτε τομέα σχετικά με τη βιομηχανία οπτανθράκων

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Να υπάρχει εμπειρία αποδεδειγμένη χωρίς περιορισμό
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**12. UNIVERSITY OF OXFORD
NUFFIELD COLLEGE
OXFORD OX1 1NF**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Οικονομικές επιστήμες, πολιτικής, κοινωνιολογία, κοιν.ψυχολογία, σύγχρονες οικονομικές επιστήμες, βιομηχανικές σχέσεις - MANAGEMENT

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Πτυχιούχοι των αναφερομένων ειδικοτήτων υπό τον όρο ότι δεν θα έχουν περάσει πέντε (5) χρόνια από την αποφοίτησή τους
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**13. UNIVERSITY OF OXFORD
SOMERVILLE COLLEGE
OXFORD OX2 6HO**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μεταπτυχιακή υποτροφία χωρίς περιορισμό για προχωρημένη έρευνα και υποτροφίες για ξεκίνημα έρευνας.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Για την πρώτη, προϋπόθεση είναι ότι θα οδηγήσει σε Διδακτορικό απευθείας επικοινωνίας.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΒΡΕΤΑΝΙΑ

**14. UNIVERSITY OF NOTTINGHAM
UNIVERSITY PARK
NOTTINGHAM - NG7 2RD**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: χωρίς περιορισμό

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: απευθείας επικοινωνία

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΒΡΕΤΑΝΙΑ

**15. UNIVERSITY OF NOTTINGHAM
SUTTON BANINGTON
LOUGHBOROUGH LE12 5RD**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Υποτροφία σε πτυχιούχους γεωπονικών σχολών

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απευθείας επικοινωνία

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΒΡΕΤΑΝΙΑ

**16. UNIVERSITY OF MANCHESTER
MANCHESTER M13 9P2**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μία υποτροφία στη μεταλλουργία και μία υποτροφία στην επιστήμη του Μηχανολόγου.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Προορίζονται για κατόχους διδακτορικού.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**17. UNIVERSITY OF MANCHESTER
MANCHESTER M13 9P2**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Παιδαγωγικά, Νομικά, Ιατρική, Μουσική, Θετικές Επιστήμες και Θεολογία.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απευθείας επικοινωνία.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**18. UNIVERSITY OF NEWCASTLE
UPON TYNE 6 KENSINGTON**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μία υποτροφία για θετικές επιστήμες και μία για θεωρητικές.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απευθείας επικοινωνία.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

19. TERRACE NEWCASTLE UPON TYNE - NE1 7RU

**20. UNIVERSITY OF MANCHESTER
MANCHESTER M13 9P2**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

- Τιμητικές υποτροφίες χωρίς περιορισμό.
- Μία υποτροφία για Βιομηχανικές σχέσεις, MANAGEMENT, κοινωνική ψυχολογία, κοινωνιολογία.
- Υποτροφίες έρευνας για κοινωνικές επιστήμες, φιλοσοφία Δικαίου, Παιδαγωγικά και Ψυχολογία.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Πτυχιούχοι ΑΕΙ με εμπειρία, απευθείας επικοινωνία.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**21. UNIVERSITY OF LONDON - WESTFIELD COLLEGE
HAMPSTEAD LONDON - NW3 75T**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Κολεγιακές μετ/κές υποτροφίες για θετικές και θεωρητικές επιστήμες.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Οι υποψήφιοι να έχουν γίνει δεκτοί από το Κολέγιο.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**22. UNIVERSITY OF LONDON - QUEEN MARY COLLEGE
MILL END R.D. - LONDON E14 NS**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Παν/κές υποτροφίες έρευνας για Μηχανικούς, Νομικούς.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Οι υποψήφιοι να έχουν γίνει δεκτοί από το QUEEN MARY.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**23. UNIVERSITY OF LONDON
LONDON SCHOOL OF HYGIENE AND TROPICAL MEDICINE
KERPEL STR., LONDON - WC 1E 7HT**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

- Μία πανεπιστημιακή υποτροφία σε θέματα τροπικής Ιατρικής.
- Μία υποτροφία μεταπτυχιακή σε θέματα επιδημιολογίας-κοινωνικής και προληπτικής ιατρικής.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απευθείας επικοινωνία

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

24. UNIVERSITY OF LONDON - INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY
331-34 GORDON SQ., LONDON - WC 1H DPY

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μία υποτροφία για Αρχαιολογία.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Νέοι επιστήμονες Μεσογειακών Χώρων μέχρι 30 ετών.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

25. UNIVERSITY OF LONDON - INSTITUTE OF CLASSICAL STUDIES
31-34 GORDON SQU., LONDON NW1 4NS

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μία υποτροφία για θέματα Μυκηναϊκού Πολιτισμού ή συγγενείς τομείς.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απευθείας επικοινωνία

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

26. UNIVERSITY OF LONDON - REDFORD COLLEGE
REGENTS PARK LONDON NW1 4NS

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

- Μία υποτροφία έρευνας για Αγγλική Φιλολογία.
- Υποτροφίες για Ιστορικές σπουδές.
- Μία υποτροφία για κοινωνιολογία αποκλειστικά για γυναίκες.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απευθείας επικοινωνία

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

27. UNIVERSITY OF WALES - INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

KING EDWAARD VII AVENUE, CARDIFF CF1 3NV

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Εφαρμ.Βιολογία, Χημεία, Ψυχολογία, Αρχιτεκτονική, διοίκηση επιχειρήσεων, Λογιστικά, Πολιτικούς Μηχανικούς, Τεχνολογία Οικοδομών, Οικον.Επιστήμες, Αγγλικά, Δίκαιο, Μαθηματικά, Ναυτιλιακά.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- Προορίζονται για σπουδαστές που πληρώνουν διδάκτρα.
- Να είναι κάτοχοι πτυχίου με διάκριση UPPER SECOND CLASS.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

28. UNIVERSITY OF ST.ANDREWS - COLLEGE GATE
ST. ANDREWS FILE KY16 9A5

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Πέντε υποτροφίες για Ανατομία, Αραβικά, Ιστορία Τέχνης, Αστρονομία, Βοτανική, Βιοχημεία, Η/Υ, Οικονομικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Γεωγραφία, Γεωλογία, Γερμανικά, Ελληνικά, Ιστορία, Λατινικά, Μουσική κλπ.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία 22-30 ετών και Πτυχίο υψηλού επιπέδου.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

29. UNIVERSITY OF LEEDS
LEEDS LS2 9JT

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία κάτω των 30 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

**30. UNIVERSITY OF DURHAM - OLD SHIRE HALL
DURHAM DH1 3HP**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μία υποτροφία σε θέματα LIFE SCIENCE και συναφών τομέων για μεταδιδακτορικό

**31. UNIVERSITY OF EDINBURGH OLD COLLEGE
SOUTH BRIDGE EDINBURGH EH8 9YL**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μεταπτυχιακές υποτροφίες παν/κών σπουδών

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Οι υποψήφιοι πρέπει να αναλάβουν σπουδές πλήρους φοιτήσεως

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΣΚΟΤΙΑ

Ε Λ Λ Α Δ Α

1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Πανεπιστημίου 10 Αθήνα, τηλ. 210. 38.22.535

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Πτυχιούχοι Αρχιτεκτονικής

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ

2. LABORATORY OF BUSINESS ADMINISTRATION

Λ.Αθηνάς & Άρεως 2α Βουλιαγμένη, τηλ. 210. 89.64.531 - 8

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Υψηλή βαθμολογία άριστη γνώση αγγλικής

Ι Α Π Ω Ν Ι Α

1. SCIENCE AND TECHNOLOGY AGENCY - PROMOTION BUREAU

2-2-1 KASUMEG ASEKI CHIYODE - KU - TOKYO

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Φυσικές επιστήμες και τεχνολογία

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- Οι υποψήφιοι να απ οτελούν Κυβερνητικό προσωπικό έρευνας ή να έχουν παρόμοια ειδικότητα.
- Ηλικία μέχρι 40 ετών
- Γνώση αγγλικής και ιαπωνικής
- Απευθείας επικοινωνία

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΑΠΩΝΙΑ

2. JAPAN FOUNDATION PARK BUILDING

3 KIOI CHO CHIYODA KU - TOKYO 102

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απευθείας επικοινωνία

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΑΠΩΝΙΑ

3. INTERNATIONAL UNIVERSITY OF JAPAN

5.2.32 MINA - MI - ARABU MINATO-KU

TOKYO 106

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Διεθνείς Σχέσεις

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία κάτω των 35 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΑΠΩΝΙΑ

**4. NANZON UNIVERSITY CENTER OF JAPANESE STUDIES
18 YAMAZATO - CHO SHOWA - KU
NAGOYA 466**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ιαπωνική γλώσσα, ιαπωνικός πολιτισμός, επιχειρησιακές σπουδές, οικονομικές επιστήμες, Ιστορία, Φιλολογία, Κοινωνιολογία, Θρησκείες, λαογραφία.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Προορίζονται για όσους έχουν περατώσει 12 έτη σπουδών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΑΠΩΝΙΑ

**5. SECRETARY GENERAL OFFICE OF THE UNESCO COURSE
TOKYO INSTITUTE OF TECHNOLOGY
12 - DOKAYAMA**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χημεία, Χημική μηχανική

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία κάτω των 35 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΑΠΩΝΙΑ

**6. MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE AND CULTURE
MONVUSHO 2.2.2 KASUMIGAASEKI
CHIYODO - KU - TOKYO**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ιαπωνικές σπουδές

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Οι υποψήφιοι να έχουν συμπληρώσει 2 τουλάχιστον έτη πανεπιστημιακών σπουδών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΑΠΩΝΙΑ

Ι Ν Δ Ι Ε Σ

**1. WOMEN GRADUATES UNION COLABA
VOMBAH 400005**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μία υποτροφία για οποιοδήποτε θέμα σε γυναίκα επιστήμονα

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Η υποψήφια πρέπει να έχει εισαχθεί στο Ινστιτούτο ως φοιτήτρια πλήρους φοιτήσεως

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΝΔΙΕΣ

**2. PHYSICAL RESEARCH LABORATORY
AHMEDABAD 380009**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Υποτροφίες επισκεπτών σε θέματα Αστροφυσικής, Φυσικής, Πλάσματος και Αστρονομίας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Οι υποψήφιοι να είναι κάτοχοι MASTER'S

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΝΔΙΕΣ

**3. BUSINESS ADMINISTRATION AND FINANCE UNIVERSITY OF
CALCUTTA**

SENATE HOUSE - CALCUTTA 12

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μία υποτροφία κάθε πέντε χρόνια για τον Ινδουιστικό Πολιτισμό

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Υποψήφιοι με υψηλή ακαδημαϊκή επίδοση

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΝΔΙΕΣ

4. UNESCO REGIONAL OFFICE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY FOR SOUTH AND CENTRAL ASIA

UNESCO HOUSE, 40-B

LODI ESTATE - NEW DELHI

11 00 03 INDIA

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μεταπτυχιακό τμήμα ισότητας εκπαιδευτικού στον τομέα της αγρονομίας συγκομιδής.

Παρέχονται: στέγη, έξοδα ταξιδιού και επίδομα συντήρησης

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: LECTURERS αγρονομίας και μεταπτυχιακοί σπουδαστές

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΝΔΙΕΣ

5. INDIAN INSTITUTE OF MANAGEMENT - JOKA DIAMOND HARBOUR ROAD - P.O VOX 16757,

ALIPURVA POST OFFICE

CALCUTTA 70.00.27

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: MANAGEMENT σε επίπεδο PH.D

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Κάτοχοι MASTERS

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΝΔΙΕΣ

6. INDIAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY

INDUSTRIAL DESIGN CENTRE

POWAI, BOMBAY 40.00.76

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Βιομηχανικός σχεδιασμός

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Κατόπιν εξετάσεων σε κατόχους πτυχίου Μηχανικού ή Αρχιτέκτονα. (οι αιτήσεις υποβάλλονται στον DEPUTY REGISTRAR Μέσω του MINISTRY OF EXTERNAL AFFAIRS)

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΝΔΙΕΣ

Ι Ο Ρ Δ Α Ν Ι Α

UNIVERSITY OF JORDAN - AMMAN

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Αραβική και Ισλαμική Ιστορία Αραβική γλώσσα, Μεσανατολικές σπουδές

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Γνώση αραβικής

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΟΡΔΑΝΙΑ

Ι Ρ Λ Α Ν Δ Ι Α

1. DUBLIN INSTITUTE FOR ADVANCED STUDIES

10 BURLINGTON ROAD - DUBLIN 4

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Κέλτικες επιστήμες Θεωρητική και Κοσμική φυσική

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Κάτοχοι διδακτορικού

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΡΛΑΝΔΙΑ

2. DEPARTMENT OF EDUCATION HEADQUARTER SECTION

MARLBOROUGH ST., DUBLIN 1

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Έρευνα σε θετικές επιστήμες

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Κατοχή διδακτορικού

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

1. INSTITUTO ARGUEOLOGICO MUNICIPAL ENRIGUE D'ALMONTE I - MADRID 28

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Αρχαιολογία και Παλαιοντολογία

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Επαγγελματική εμπειρία και γνώση της Ισπανικής

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΠΑΝΙΑ

2. ESCUELLA NACIONAL DE TENERIA PLAZA DEL REY 15

IGUAALADA - BARCELONA

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Διπλωματούχοι τεχνικοί στη Βυρσοδεψία και στη Βιομηχανική χημεία.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Γνώση ισπανικής

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΠΑΝΙΑ

3. INSTITUTO DE OTORRINOLARINGOLOGIA

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ωτορινολ/γία και ωτονευροχειρουργική

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία κάτω των 30 ετών και καλή γνώση ισπανικής

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΠΑΝΙΑ

4. UNIVERSIDAD DE NAVARRA FACULTAD DE MEDICINA CAMPUS UNIVERSITARIO PAMPLONA

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ιατρική

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΠΑΝΙΑ

5. UNIVERSIDAD DE NAVARRA

INSTITUTO DE ESTUDIOS SUPERIORES DE LA EMPRESA

AVENIDA PEARSON 2 PERDALBES - BARCELONA

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Οικονομία και διοίκηση επιχειρήσεων

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Αγγλικά ή γαλλικά

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΠΑΝΙΑ

6. MINISTERIO DE TRANSPORTES TURISMO Y COMUNICACIONES SECRETARIA DE ESTUDO DE TURISMO CALLE MARIA DE MOLINA 50 MADRID 10

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Θέματα τουρισμού και ξενοδοχείων

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ισπανική γλώσσα

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΠΑΝΙΑ

7. SECRETARIA GENERGAL DE "MUSICA EN COMPOSTELA" PABLO ARANDA 6 - MADRID 6

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ισπανική μουσική

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Επιτυχία στις εξετάσεις

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΠΑΝΙΑ

ΙΤΑΛΙΑ

**1. INSTITUT INTERNATIONAL POUR LA RECHERCHE THEATRALE
CASA DI GOLDONI SAN TOMA 2794
30125 VENEZIA**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ιστορία του Θεάτρου (μαθήματα μίας εβδομάδας)

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΤΑΛΙΑ

**2. CENTRE INTERNATIONAL D'ETUDES POUR L'ENSEIGNEMENT
DE LA MOSAIQUE**

C/O AZIENDA AUTONOMA DI SOGGIORNO E TURISMO

VIA SAN VITALE 2

48100 RAVENA ITALIE

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μαθήματα για τη διδασκαλία του Μωσαϊκού (2 εβδομάδες)

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ιταλικά, γαλλικά ή γερμανικά

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΤΑΛΙΑ

3. UMIVERSITE DE GENES

VIA BALBI 5

GENOVA - ITALIE

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Γλώσσα, λογοτεχνία, πολιτισμός

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Γνώση Ιταλικής

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΤΑΛΙΑ

ΚΑΝΑΔΑΣ

1. ELIZABETH GREENSHIELD FOUNDATION

1814 SHERBROOKE STR.,

WEST MONTREAL - QUEBEC

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Υποτροφίες για ταλαντούχους καλλιτέχνες

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Οι υποψήφιοι να έχουν περατώσει εκπαίδευση σε αναγνωρισμένες σχολές καλών τεχνών και να έχουν αναλάβει δεσμεύσεις για ισόβια σταδιοδρομία στις καλές τέχνες

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

2. ONTARIO INSTITUTE FOR STUDIES IN EDUCATION

252 IN EDUCATION

252 BLOOR STR.,

WEST TORONTO - ONTARIO M5S 1V6

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Εφαρμοσμένη ψυχολογία, παιδεία ενηλίκου, εκπαιδευτική διοίκησης, εκπαιδευτικός προγραμματισμός, ιστορία και φιλοσοφία παιδείας, ειδική εκπαίδευση

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Για απόκτηση MASTER

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**3. CANADIAN HEART FOUNDATION
1 NICHOLAS ST., SUITE 1200 OTTAWA
ONTARIO K1N 7B7**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Καρδιαγγειακή έρευνα
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Αίτηση στο Ινστιτούτο
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**4. MONTREAL NEUROLOGICAL INSTITUTE
3801 UNIVERSITY STR., MONTREAL
QUEBEC H3A 2B4**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Νευρολογία, νευροχειρουργική
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Καταρτισμένοι υποψήφιοι
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**5. CONCORDIA UNIVERSITY
1455 DE MAISONNEUVE BLVD.,
WEST MONTREAL - QUEBEC H3G 1M8**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Οι υποψήφιοι να είναι εγγεγραμμένοι σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**6. DALHOUSE UNIVERSITY
HALIFAX - NOVA SCOTIA**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Φυσική
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Πτυχίο αναγνωρισμένου Πανεπιστημίου
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**7. MC GILL UNIVERSITY
MONTREAL QUEBEC**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Βιολογία, Φυσική, Θεωρητική Φιλοσοφία
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Πτυχίο αναγνωρισμένου Πανεπιστημίου
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**8. QUEENS UNIVERSITY AT KINGSTON
KINGSTON - ONTARIO**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ: Βιομηχανικές σχέσεις, μηχανικοί, μηχανολόγοι
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Υποψήφιοι για MASTER
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**9. H.K. BRADEN
DIRECTOR OF STUDENT
UNIVERSITY WILFRED LAURIER 75 UNIVERSITY AV.,
WEST WATERLOO - ONTARIO
N2L 3C5**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Οι υποψήφιοι να είναι εγγεγραμμένοι και να έχουν φοιτητική βίζα
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**10. UNIVERSITY OF ALBERTA
EDMONTON, ALBERTA T6G 2E1**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Όλες οι ειδικότητες και διδακτορικού επιπέδου
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**11. UNIVERSITY OF BRITISH COLUMBIA
2075 WESTBROOK MALL VANCOUVER
BRITISH COLUMBIA VGT 1Z3**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Κατόπιν συναγωνισμού
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**12. UNIVERSITY OF CALGARY - DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY
2920 24 AV. N.W. - CALGARY ALBERTA T2N 1N4**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Αρχαιολογία, Φυσική, ανθρωπολογία και συναφείς κλάδοι
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Τουλάχιστον 550 μονάδες στις εξετάσεις TOEFL
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**13. UNIVERSITY OF SASKATCHEWAN
SASKATOON SASKATCHEWAN**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Παιδεία, Φυσική, κοινωνικές Επιστήμες, υγεία, Γεωπονία και θετικές επιστήμες
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**14. UNIVERSITY OF TORONTO - SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
TORONTO - ONTARIO M5S 1A5**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Άριστες ακαδημαϊκές επιδόσεις
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**15. UNIVERSITY OF TORONTO - TRINITY COLLEGE
TORONTO - ONTARIO M5S 1H8**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Πτυχίο αναγνωρισμένου πανεπιστημίου
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**16. UNIVERSITY OF VICTORIA FACULTY OF GRADUATE STUDIES
VICTORIA, BRITISH COLUMBIA**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ανθρωπολογία, βιοχημεία, βιολογία, χημεία, κλασσικές σπουδές, οικονομικά, Η/Υ, παιδαγωγικά, αγγλικά, γαλλικά, γεωγραφία, ιστορία της τέχνης, γλωσσολογία, μαθηματικά, μικροβιολογία, μουσική, φιλοσοφία, φυσική, θέατρο, πολιτικές επιστήμες, δημόσια διοίκηση και ψυχολογία
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Απευθείας επικοινωνία
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**17. UNIVERSITY OF WATERLOO
WATERLOO, ONTARIO, N2L 3G1**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Υποτροφίες για βοηθούς έδρας χωρίς περιορισμό ειδικότητας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Επιστημονική αξία

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

**18. UNIVERSITY OF WINDSOR
WINDSOR, ONTARIO**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μεταπτυχιακές υποτροφίες και υποτροφίες για βοηθούς έδρας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Πτυχίο με διάκριση HONOURS

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΑΝΑΔΑΣ

K E N Y A

**BRITISH INSTITUTE IN EASTERN AFRICA PO BOX 30710
NAIROBI**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Προαποικιακή ιστορία και αρχαιολογία της Ανατολικής Αφρικής

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία άνω των 21 ετών. Γνώση της γλώσσας του λαού

που εξετάζεται η LINGUA FRANCA

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: KENYA

K O Y B E I T

**KUWAIT UNIVERSITY
P.O. BOX 55969 KUWAIT**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΟΥΒΕΙΤ

M O N A K O

**1. MUSSE OCEANOGRAPHIQUE DIRECTEUR DU MUSEE
AV.SAINT MARTIN MONAKO VILLE**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Βιολογική ωκεανογραφία και φυσική

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Τίτλο LICENCE ES SCIENES - Γαλλικά και Αγγλικά

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: MONAKO

**2. MINISTER D'ETAT - DEPARTEMENT DE 'INTERIEUR
PLACE DE LA VISITATION
MONAKO VILLE**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Δύο Υποτροφίες στη Βοτανική και Ανθρωπολογία

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Τίτλος LICENCE ES SCIENCES ή ισότιμος

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: MONAKO

ΜΕΞΙΚΟ

1. INSTITUTO DE CIEN Y CULTURA DIRECCION DE ASUNTOS ACADEMICOS VICTORIA PTE 311 SALTILLO

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Διοικητικές επιστήμες, Βιομηχανικές σχέσεις, Βιολογία και υπολογιστικές επιστήμες

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ισπανική γλώσσα

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΜΕΞΙΚΟ

2. UNIVERSIDAD FEMININA DE MEXICO AVENIDA CONSTITUYENTES 151 COLONIA SAN MIGUEL CHAPULTEPEC - MEXICO 18 D F

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Προπτυχιακές υποτροφίες μόνο για γυναίκες στους κλάδους: Ψυχολογία, Μουσική, Ιστορία της τέχνης, Διεθνείς σχέσεις, Παιδεία, Φαρμακευτική Χημεία

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Να είναι τουλάχιστον 20 ετών και να έχουν ολοκληρώσει τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΜΕΞΙΚΟ

ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

1. NATIONAL RESEARRCH ADVISORY COUNCIL P.O.BOX 12240 - WELLINGTON ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

- Ανώτερες μεταπτυχιακές σπουδές διάρκειας 9-12 μηνών
- Μεταδιδακτορικές από 2-3 έτη

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Αυξημένα προσόντα

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

2. UNIVERSITY OF CATENBURY PRIVATE BAC CHRISTCHERCH I

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μεταδιδακτορικές

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

3. MEDICAL RESEARCH COUNCIL OF NEW ZEALAND P.O. BOX 5541 WELLESLEY AUCCKLAND N.Z

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ιατρική και βιοιατρική Έρευνα

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Διδακτορικό ή ισότιμο

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

N O R B H Γ I A

1. ROYAL NORWEGIAN COUNCIL FOR SCINTIFIC AND INDUSTRIAL RESEARCH

SOGNVELEN 72 - P.O BOX 70

TASEN OSLO 8

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Μεταδιδακτορικές υποτροφίες στις εφαρμοσμένες θετικές επιστήμες και στην τεχνολογία

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Κάτοχοι διδακτορικού

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: NORBHGIA

2. THE MEMORIAL FUND OF 8 MAY 72

INFORMASJKONTORET FOR FOLKEHGSKOLEN

KRISTIAN KROGHS 32A OSLO I

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Τεχνική επιμόρφωση ενηλίκων

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: NORBHGIA

K E H Π T A O Y N

1. UNIVERSITY OF CAPE TOWN

PRIVATE BAG BONDERBOSCH 7700

SOUTH AFRICA

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χωρίς περιορισμό ειδικότητα

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: KEHP TAOYN

G E R M A N I A

1. INSTITUTE FOR EUROPEAN HISTORY

ALTE UNIVERSITATSSTRASSE 19

6500 MAINZ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Έρευνα στη σύγχρονη ιστορία, Ευρωπαϊκή θρησκεία

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- Γερμανική γλώσσα
- Οι υποψήφιοι να βρίσκονται στο στάδιο περάτωσης των μεταπτυχιακών σπουδών.

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: GERMANIA

O Λ Λ Α Ν Δ Ι Α

1. ASSOCIATION FOR FOLK - HIGH SCHOOL WORK

INTERNATIONAL SECRETERIAT GUARNINI - HES 8

P.O. BOX 57, 1860

AB BERGEN N.H

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Εκπαίδευση ενηλίκων

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΟΛΛΑΝΔΙΑ

2. ASTRONOMICAL INSTITUTE UTRECHT

BENELUXLANN 21

3527 HS UTRECHT

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Αστροφυσική και έρευνα του διαστήματος

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Επιστήμονες με καλές επιδόσεις στις αστρονομικές δραστηριότητες

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΟΛΛΑΝΔΙΑ

3. ROYAL NETHERLANDS ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES

KLORENIER SBURG WAL 29

AMSTERDAM

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Θεωρητική και εφαρμοσμένη χημεία

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Προσόντούχοι υποψήφιοι

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΟΛΛΑΝΔΙΑ

4. INTERNATIONAL INSTITUTE FOR LAND RECLAMATION AND IMPROBEMENT

MARIJKEWEG II, PO BOX 45

WAGENINGEN

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Αποστράγγιση εδαφών, διοχέτευση υγρών σε άλυδρες ζώνες

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία 24-25 ετών, σπουδές στην Αγρονομία ή στην επιστήμη του Μηχανικού αποστράγγισης ή στις αρδεύσεις

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΟΛΛΑΝΔΙΑ

5. PHILIPS INTERNATIONAL INSTITUTE OF TECHNOLOGICAL STUDIES

VESTDIJK 2D 5611CC EINDHOVEN

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ηλεκτρονική και μηχανικοί ηλεκτρονικού σχεδιασμού

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Πτυχίο UPPER SECOND CLASS HONOURS, ηλικία μέχρι 30 ετών

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Ρ Ο Υ Μ Α Ν Ι Α

1. MINISTERE DE L'EDUCATION ET DES ENSEIGNEMENT

STR.SPIRA HAVET 12

70738 BUCABEST

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Αγρονομία, ζωοτεχνία και κτηνιατρική

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Φ Ι Ν Λ Α Ν Δ Ι Α

1. SIGRID JUSELIUS FOUNDATION ALEKSANTERINKATU 48B

00100 HELSINKI 10

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Ιατρική έρευνα

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

**2. MINISTRY OF EDUCATION - SCHOLARSHIP CENTER
VUORIKATY 5 B 18 00100 HELSINKI**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Φιλανδική γλώσσα, ιστορία, φιλολογία, πολιτική κλπ
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ

**1. CHINESE UNIVERSITY OF HONG KONG
SHATIN NEW TERRORIES**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Κινέζικες και Ασιατικές σπουδές
ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΙΝΑ

4. ΞΕΝΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ

1. Ε.Ο.Κ

Βασιλίσσης Σοφίας 2 - Αθήνα, τηλ.: 210. 72.51.000

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Χορηγεί υποτροφίες σε πτυχιούχους θετικών επιστημών στον τομέα της Έρευνας και Τεχνολογίας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Να έχει γίνει προεγγραφή σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΚΡΑΤΗ - ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΟΚ

2. ΒΡΕΤΑΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πλατ. Κολωνακίου 17 - Αθήνα, τηλ.: 210. 36.33.211 - 15

και Εθνικής Αμύνης 9 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Πολλές ειδικότητες που καθορίζονται κάθε φορά από την προκήρυξη

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ:

- Ποιότητα υποψηφίου
- Ηλικία 25-35 ετών
- Προτιμώνται οι υποψήφιοι που δεν έχουν πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΓΓΛΙΑ.

3. ΓΑΛΛΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Σίνα 31 - Αθήνα, τηλ.: **210.** 36.24.301 - 5

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Καθορίζονται κάθε χρόνο

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Επιτυχία σε εξετάσεις στη γλώσσα

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΓΑΛΛΙΑ

4. ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (Ίδρυμα FULBRIGHT)

Βασιλίσσης Σοφίας 10, τηλ. **210. 72.41.811**

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: Αμερική.

5. Ίδρυμα Φουλμπράϊτ

Βασιλ.Σοφίας 6 - Αθήνα, τηλ.: **210. 72.41.811**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΑΜΕΡΙΚΗ

6. ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Βασ.Σοφίας 10 - Μαρούσι

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ:

- Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι
- Νέοι Επιστήμονες - ακαδημαϊκά στελέχη ΑΕΙ
- Πτυχιούχοι Γερμανικής Φιλολογίας
- Φοιτητές (που έχουν συμπληρώσει το 2^ο έτος)

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Άριστη γνώση Γερμανικής

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΓΕΡΜΑΝΙΑ.

7. ΙΤΑΛΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ιταλικό Ινστιτούτο

Πατησίων 47 - Αθήνα, τηλ. 210. 52.29.294

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ: Ηλικία μέχρι 35 ετών και επιτυχία σε εξετάσεις στη γλώσσα

ΤΟΠΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΤΑΛΙΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ **ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

Η σύνταξη του παρόντος Επαγγελματικού Οδηγού αποτελεί προσπάθεια συστηματικής προσέγγισης του θέματος της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των Πτυχιούχων Τ.Ε.Ι, για το τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής.

Ο Οδηγός, στην παρούσα φάση του, περιλαμβάνει την περιγραφή των σπουδών, της επαγγελματικής προοπτικής, την καθοδήγηση του κατόχου σε θέματα επαγγελματικών προσόντων καθώς και το ζήτημα των Εργασιακών Σχέσεων.

Εντούτοις, η αναφορά στη Νομοθεσία, καθώς επίσης και στην απασχόληση στο δημόσιο Τομέα, αποτελεί τη βάση του πονήματος.

Κατά τη σύνταξη του Οδηγού εστιάσαμε σε δύο κατευθύνσεις:

- ✓ Στην πληρότητα της περιγραφής της ειδικότητας
- ✓ Στον εμπλουτισμό με νέα θέματα, σε σχέση με τους ήδη υπάρχοντες Οδηγούς, ώστε να συμβάλλουμε στην επίτευξη του στόχου, που δεν είναι άλλος από την βελτίωση γενικότερα του περιεχομένου των Οδηγών Επαγγελματικού Προσανατολισμού στο μέλλον.

Ο Οδηγός έχει αξιοποιήσει ένα πλήθος από στοιχεία και πληροφορίες, οι οποίες εντοπίστηκαν σε διάφορες πηγές. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων υπήρξε από τα δυσκολότερα στάδια του Έργου. Βασική αιτία αυτού είναι ότι, παρά το μεγάλο αριθμό πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. και την ιδιαίτερη θέση που κατέχουν αυτοί πλέον στην Ελληνική οικονομία, δεν υπάρχει καταγεγραμμένη πληροφορία για την απασχόληση και τη συνεισφορά τους.

Προτείνεται λοιπόν να καθιερωθεί η έρευνα απασχόλησης σε τακτική βάση (π.χ. καθιέρωση μηχανισμού συστηματικής παρακολούθησης της ζήτησης από αγγελίες, ανακοινώσεις κλπ.), σε συνδυασμό με αντίστοιχες ενέργειες του υπό ίδρυση Ινστιτούτου δια βίου Εκπαίδευσης. Η δραστηριότητα αυτή θα βοηθήσει να συλλέγονται συστηματικά τα απαιτούμενα στοιχεία. Αυτά θα αξιοποιούνται, σε κάθε περίπτωση, τόσο για την προσαρμογή των Προγραμμάτων Σπουδών, όσο και για την σύνταξη Οδηγού Επαγγελματών, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και τις ανάγκες της κοινωνίας.

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι είναι σχετικά δύσκολο να ευρεθεί θέση εργασίας με απόλυτα σαφή περιγραφή. Ακόμη και οι ίδιες οι εταιρείες – εργοδότες που διατυπώνουν ζήτηση εργαζομένων, δεν έχουν στις περισσότερες περιπτώσεις σαφώς περιγεγραμμένες θέσεις εργασίας. Αυτό δεν συμβαίνει λόγω παράλειψης αλλά ακριβώς λόγω του ότι θέλουν το άτομο που θα καλύψει μία θέση εργασίας να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις ανάγκες ενός μεγαλύτερου φάσματος αρμοδιοτήτων.

Ένα επιπλέον συμπέρασμα είναι ότι, τα μεγάλου φάσματος πεδία απασχόλησης σε κάθε ειδικότητα, είναι εξίσου μεγάλα με το φάσμα των θέσεων της ιεραρχίας, στο οποίο βρίσκονται οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι.

Η έρευνα αγοράς που έγινε στα πλαίσια του Οδηγού έδειξε ότι, σε ειδικότητες Τ.Ε.Ι. που υπάρχουν ακριβώς αντίστοιχες και στα ΑΕΙ, η ζήτηση στελεχών διατυπώνεται σε πολλές περιπτώσεις ως Α.Ε.Ι. / Τ.Ε.Ι.

Επίσης, ένα γενικό συμπέρασμα που εξάγεται, είναι ότι στα απαιτούμενα προσόντα εντάσσονται πλέον, σε κάθε περίπτωση, οι γνώσεις στην αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.

Τέλος, η αξιοποίηση του Οδηγού από τους ενδιαφερόμενους θα αναδείξει και άλλα στοιχεία, τα οποία θα πρέπει να συμπεριληφθούν μελλοντικά.

Στις προθέσεις και προτάσεις του υπεύθυνου σύνταξης περιλαμβάνονται:

- Η αναγνώριση και ενίσχυση του ρόλου των Γραφείων Διασύνδεσης που συνεισφέρουν πολύ ουσιαστικά στη σχέση εκπαίδευσης – απασχόλησης.
- Η δημιουργία μόνιμου μηχανισμού ανανέωσης του Οδηγού.
- Η εμβάθυνση στον τομέα της Επιχειρηματικότητας.

A. ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βουλγαράκης Γ., «Ο Νόμος Πλαίσιο για τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (όπως τροποποιήθηκε και με το ν. 2916/2001)», Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2001

Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Ηπείρου, «Αρχεία και Βάσεις Δεδομένων»

Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, «Αρχεία και Βάσεις Δεδομένων»

Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Πάτρας, «Αρχεία και Βάσεις Δεδομένων»

Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Κρήτης, «Αρχεία και Βάσεις Δεδομένων»

Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Σερρών, «Αρχεία και Βάσεις Δεδομένων»

Γραφείο Διασύνδεσης ΤΕΙ Λάρισας, «Αρχεία και Βάσεις Δεδομένων»

Γραφείο Διασύνδεσης Πανεπιστημίου Αθηνών, Ενημερωτικός Οδηγός Εργασιακών Σχέσεων, Αθήνα 2006

ΙΚΥ, «Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών», Αθήνα 2005

Κατσάνεβας Θ., «Επαγγέλματα του μέλλοντος και του παρελθόντος», Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2004

Κατσίκας Χ., «Οδηγός Μεταπτυχιακών Σπουδών και Υποτροφιών», Εκδόσεις Σαββάλας, Αθήνα 2002

Οδηγός Πρακτικής Άσκησης, Μετζάκης Δ., Άρτα 2003

ΤΕΙ Ηπείρου, «Οδηγός Σπουδών ΤΕΙ Ηπείρου», Άρτα 2004

ΤΕΙ Αθήνας, «Οδηγός Σπουδών ΤΕΙ Αθήνας», Αθήνα 2002

ΤΕΙ Πειραιά, «Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ΤΕΙ Ελλάδας», Αθήνα 2005

Σχετικά ΦΕΚ (Φύλλα Εφημερίδας Κυβέρνησης)

B. ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

<http://www.prospects.ac.uk>

<http://www.iky.gr>

<http://www.eommex.gr>
<http://www.gsee.gr>
<http://www.oaed.gr>
<http://www.eures.gr>
<http://www.europa.eu.int>
<http://www.auth.gr>
<http://www.duth.gr>
<http://www.uoa.gr>
<http://www.ntua.gr>
<http://www.aueb.gr>
<http://www.uch.gr>
<http://www.aegean.gr>
<http://www.uth.gr>
<http://www.uoi.gr>
<http://www.upatras.gr>
<http://www.tuc.gr>
<http://www.aua.gr>
<http://www.hua.gr>
<http://www.unipi.gr>
<http://www.teiath.gr>
<http://www.teithe.gr>
<http://www.teipat-gw.teipat.gr>
<http://www.teipir.gr>
<http://www.teilar.gr>
<http://www.cs.teiher.gr>

<http://www.teikoz.gr>

<http://www.teiep.gr>

<http://www.teikal.gr>

<http://www.teilam.gr>

<http://www.teihal.gr>

<http://www.teikav.edu.gr>

<http://www.tee.gr>

<http://www.eetem.org>

<http://www.travelling.gr/syllogos>

<http://www.petet.org.gr>

<http://www.ypepth.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ
ΓΙΑ Τ.Ε.Ι. ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι: Συνοπτική περιγραφή νομοθεσίας για Τ.Ε.Ι και αποφοίτους

A/A	ΝΟΜΟΣ ή Π.Δ. ή Υ.Α. ή Εγκύκλιος	Θεματικό Πεδίο	Σχόλια	Σε τι αναφέρεται
1	N. 1404/83 ΦΕΚ 173Α'/23-11-1983	Ιδρυτικός Νόμος των Τ.Ε.Ι.		Θέματα Σπουδών- Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
2	N. 2621/98 ΦΕΚ 136Α'/23-6-98	Ρύθμιση Θεμάτων Οργάνωσης & λειτουργίας των Τ.Ε.Ι.		Θέματα Σπουδών- Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
3	N. 2817 ΦΕΚ 78Α'/14-3-2000, άρθρο 16	Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές Εκπαιδευτικές ανάγκες & άλλες διατάξεις-περιγραφή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης		Θέματα Σπουδών- Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
4	Νέος Ν. 2916 ΦΕΚ 114Α'/11-6- 2001	Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης & ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής	Τροποποιεί κυρίως διατάξεις του ιδρυτικού νόμου των Τ.Ε.Ι. Ν.1404/83 & του ιδρυτικού νόμου των Πανεπιστημίων Ν.1268/82 & των προαναφερόμενων νόμων (ν.2817, ν.2621/98)	Θέματα Σπουδών- Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
5	Νέος Ν. 2916 ΦΕΚ 114Α'/11-6- 2001, άρθρο 1	Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης & ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής	Αποσαφηνίζει το ρόλο των Τ.Ε.Ι. & των αποφοίτων τους στην Ανώτατη Εκπαίδευση(Τεχνο λογικός Τομέας)	Θέματα Σπουδών- Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
6	Νέος Ν. 2916 ΦΕΚ 114Α'/11-6- 2001, άρθρο 5 παρ.12β	Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης & ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής	Διάρκεια σπουδών- πρακτική άσκηση- διπλωματική εργασία(τροποποιο ύνται οι διατάξεις των:άρθρο 2 του Π.Δ.174/85ΦΕΚ59 Α'/29-3-1985 & Π.Δ.227/95Α'/20-6- 1995 & η παρ.5 του άρθρου 57 του ν.2413/96 ΦΕΚ124Α'/17-6- 1996)	Θέματα Σπουδών- Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
7	Νέος Ν. 2916 ΦΕΚ 114Α'/11-6- 2001, άρθρο 4 & 5	Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης & ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής	Ρύθμιση Θεμάτων Οργάνωσης & λειτουργίας των Τ.Ε.Ι. (καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 1 παρ.26 του ν.2621/98ΦΕΚ136 Α'/23-6-1998)	Θέματα Σπουδών- Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.

(συνέχεια)

A/A	ΝΟΜΟΣ ή Π.Δ. ή Υ.Α. ή Εγκύκλιος	Θεματικό Πεδίο	Σχόλια	Σε τι αναφέρεται
8	N. 1404/83 άρθρο 24παρ.2 σε συνδυασμό με τον ν.1351/83 άρθρο12 όπως τροποποιήθηκε με τον ν.2525/97 ΦΕΚ188Α'άρθρο2	Κοινή διαδικασία εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση		Θέματα Σπουδών-Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
9	N. 1514 ΦΕΚ13Α'/8-2-1985, άρθ.5παρ.7α όπως τροποποιήθηκε με τον ν.2916/2001 άρθρο 1παρ.2ββ	Ανάπτυξη της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας		Θέματα Σπουδών-Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
10	N. 2454/97 ΦΕΚ7Α'/30-1-1997	Κατάταξη αποφοίτων Τ.Ε.Ι. ως Εκπαιδευτικών στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και κατατακτήριες εξετάσεις από Τ.Ε.Ι. σε Πανεπιστήμια	άρθρο 5 τροποποίηση του ν.1865/89 άρθ.3 και όπως καταργήθηκε με τον ν.3027 ΦΕΚ152Α'/28-6-2002, άρθ.3παρ.28 β	Θέματα Σπουδών-Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
11	N. 1966/1991 ΦΕΚ147Α'/26-9-1991	Μετεγγραφές φοιτητών Πανεπιστημίων, σπουδαστών Τ.Ε.Ι. και άλλες διατάξεις		Θέματα Σπουδών-Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.
12	N. 3027 ΦΕΚ 152Α'/28-6-2002, άρθρο 3 παρ.28β) & άρθρο 4	Ρύθμιση θεμάτων Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων, Ανώτατης Εκπαίδευσης & άλλες διατάξεις	Καταργείται το ισχύον καθεστώς των κατατακτηρίων εξετάσεων από Τ.Ε.Ι. σε Πανεπιστήμια. Από το ακαδημαϊκό έτος 2004 το καθεστώς κατάταξης θα είναι κοινό για όλους τους αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης με τους ίδιους όρους είτε προέρχονται από Πανεπιστήμια είτε από Τ.Ε.Ι.. Καταργείται η ΣΕΛΕΤΕ και ιδρύεται η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής & Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ)	Θέματα Σπουδών-Φυσιογνωμία Τ.Ε.Ι.

(συνέχεια)

A/A	ΝΟΜΟΣ ή Π.Δ. ή Υ.Α. ή Εγκύκλιος	Θεματικό Πεδίο	Σχόλια	Σε τι αναφέρεται
13	N. 2916/2001, άρθρο 5 παρ.13	Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης & ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής	Οι πτυχιούχοι του Τεχνολογικού Τομέα συμμετέχουν στα Π.Μ.Σ. Των Πανεπιστημίων με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για τους Πτυχιούχους του Πανεπιστημιακού Τομέα	Μεταπτυ-χιακά
14	N. 2909 ΦΕΚ90Α'/2-5-2001, άρθρο 7	Ρυθμίσεις Θεμάτων εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση & άλλες διατάξεις	Δίνεται το δικαίωμα πρόσβασης σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών σε Ελληνικά Ιδρύματα & στους κατόχους τίτλων ισοτίμων προς τα Πτυχία Τ.Ε.Ι. τμημάτων σχολών που καταργήθηκαν με τον ιδρυτικό νόμο. Επιλύεται το πρόβλημα αναγνώρισης από το ΔΙΚΑΤΣΑ των ήδη αποκτηθέντων μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών στο εξωτερικό από τους Πτυχιούχους της κατηγορίας αυτής. (καταργείται το άρθρο 16 του ν.2327/95ΦΕΚ156 Α'/31-7-1995)	Μεταπτυ-χιακά
15	Υπουργική Απόφαση αριθμ.60671/Ε5 ΦΕΚ771Β'/21-6-2002	Σύμπραξη των τμημάτων των Τ.Ε.Ι. στη λειτουργία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με ομοταγή Πανεπιστήμια του εξωτερικού αναγνωρισμένα από το ΔΙΚΑΤΣΑ	Την ευθύνη οργάνωσης & εκτέλεσης των Π.Μ.Σ. που προκύπτουν από σύμπραξη με ξένα Πανεπιστήμια έχουν τα ξένα Πανεπιστήμια	Μεταπτυ-χιακά

(συνέχεια)

A/A	ΝΟΜΟΣ ή Π.Δ. ή Υ.Α. ή Εγκύκλιος	Θεματικό Πεδίο	Σχόλια	Σε τι αναφέρεται
16	N. 2530/97 ΦΕΚ218 τεύχος Α/23-10-97, άρθρο 15	Καθορισμός μισθολογικής εξέλιξης του Εκπαιδευτικού Προσωπικού των ιδρυμάτων της ανώτατης Εκπαίδευσης	Καθορίζει ενιαία τον τρόπο μισθολογικής εξέλιξης του Εκπαιδευτικού προσωπικού των Τ.Ε.Ι. & των Πανεπιστημίων(όπ ως τροποποιήθηκε με τον Ν.2916 άρθρο 4 παρ.Η)	Μισθολογικά Θέματα Εκπαιδευτι- κών
17	N. 3174/ΦΕΚ205Α/2 8-08-2003, άρθρο 9 παρ. 6		Καταργείται ο κλάδος "Τεχνολογικών Εφαρμογών", και μετονομάζεται σε κλάδο ΤΕ Μηχανικών και αφορά τους Πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. και τους ισότιμους με αυτούς	Θέματα Δημόσιας Διοίκησης
18	N. 2470/97 ΦΕΚ4Ο, τεύχος Α/21-3-1997	Αναμόρφωση Μισθολογίου προσωπικού Δημόσιας Διοίκησης και άλλες διατάξεις	Όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 3016 ΦΕΚ110Α/17-5- 2002, άρθρο 13 παρ.1,2 όπου όλοι οι πτυχιούχοι του Τεχνολογικού Τομέα και ισοτίμων σχολών εσωτερικού & εξωτερικού αποκτούν ενιαίο εισαγωγικό μισθολογικό κλιμάκιο το 20ο & καταληκτικό το 3ο.	Θέματα Δημόσιας Διοίκησης
19	N. 3212/03 ΦΕΚ308Α'	Καθορισμός επιδόματος 3ο/οο για τους μόνιμους και αορίστου χρόνου, Μηχανικούς Τ.Ε.Ι. και ισότιμους του κλάδου "ΤΕ Μηχανικών"	Το επίδομα είναι ανάλογο σε απόδοση με εκείνο του 7ο/οο για τους Διπλ.Μηχανικούς.	Θέματα Δημόσιας Διοίκησης
20	N. 2190/94 ΦΕΚ28Α/3-3-94 κεφ.Η' άρθρο 34 παρ.5 περιπτώσεις γ&δ, άρθρο 36 παρ.7&8	Εξέλιξη των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. στην Δημόσια Διοίκηση		Θέματα Δημόσιας Διοίκησης

(συνέχεια)

Α/Α	ΝΟΜΟΣ ή Π.Δ. ή Υ.Α. ή Εγκύκλιος	Θεματικό Πεδίο	Σχόλια	Σε τι αναφέρεται
21	Ν. 2683/99 ΦΕΚ19Α'/9-2- 1999, άρθρο 79	Εξέλιξη των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. στην Δημόσια Διοίκηση		Θέματα Δημόσιας Διοίκησης
22	Ν. 2527/97 ΦΕΚ206Α'/8-10- 1997	Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του Ν.2190/94		Θέματα Δημόσιας Διοίκησης
23	Ν. 2503/97 ΦΕΚ107 τεύχος Α'/30-5-1997, άρθρο 8 Ν. 2503/97 ΦΕΚ107 τεύχος Α'/30-5- 1997, άρθρο 8	Διοίκηση, Οργάνωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση		Θέματα Δημόσιας Διοίκησης
24	Ν. 298/17-4-76 ΦΕΚ89Α' άρθρο 1, παρ.α,β, άρθρο 3 παρ.1	Περί ισοτιμίας των πτυχίων ΚΑΤΕΕ- ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ με τα πτυχία των ΑΣΥ- ΕΜΠ		Θέματα ισοτιμίας Ακαδημαϊκών και Επαγγελματι- κών τίτλων
25	Ν. 1865/28-9-89 ΦΕΚ89Α' άρθρο 1, παραγρ. α,β, άρθρο 3 παραγρ.1 Ν. 1865/28-9-89 ΦΕΚ210Α'	-Περί ισοτιμίας των πτυχίων ΚΑΤΕΕ- ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ με τα πτυχία των ΑΣΥ- ΕΜΠ -Μετεγγραφές φοιτητών & σπουδαστών εσωτερικού-εξωτερικού και κατατάξεις πτυχιούχων στα Ανώτατα και στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και άλλες διατάξεις		Θέματα ισοτιμίας Ακαδημαϊκών και Επαγγελματι- κών τίτλων
26	Ν. 1865/28-9-89 ΦΕΚ210Α', άρθρο 5 παρ.1	Περί ισοτιμίας πτυχίων ΚΑΤΕΕ-Τ.Ε.Ι.		Θέματα ισοτιμίας Ακαδημαϊκών και Επαγγελματι- κών τίτλων
27	Π.Δ/γμα 388/89 ΦΕΚ169Α'	Τίτλος Πτυχιούχων Μηχανικών Τ.Ε.Ι. και ισοτίμων προς αυτούς		Θέματα ισοτιμίας Ακαδημαϊκών και Επαγγελματι- κών τίτλων
28	Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εγκύκλιοι: ΔΟΑ/Φ01.6/16948 /8-8-1996	Περί χρησιμοποίησης αποφοίτων Τ.Ε.Ι. στην Δημόσια Διοίκηση		Θέματα ισοτιμίας Ακαδημαϊκών και Επαγγελματι- κών τίτλων

(συνέχεια)

A/A	ΝΟΜΟΣ ή Π.Δ. ή Υ.Α. ή Εγκύκλιος	Θεματικό Πεδίο	Σχόλια	Σε τι αναφέρεται
29	Εγκύκλιος: ΔΟΑ/Φ01.7/18009 /16-8-1996	Απόφοιτοι Τ.Ε.Ι.- Ονομασία τίτλου σπουδών στην Δημόσια Διοίκηση		Θέματα ισοτιμίας Ακαδημαϊκών και Επαγγελματικών τίτλων
30	Π.Δ/γμα 165 ΦΕΚ149Α/28-6-2000 όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 373ΦΕΚ251Α/22-10-2001	Προσαρμογή της 89/48 οδηγίας της Ε.Ε. για την ελεύθερη διακίνηση αποφοίτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στα κράτη μέλη		Θέματα ισοτιμίας Ακαδημαϊκών και Επαγγελματικών τίτλων
31	Ν. 2916/2001 άρθρο 6 παρ.6β & άρθρο 5 παρ.12α,β,γ	Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης & ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής	Με τον παραπάνω νόμο διασφαλίζεται η ακαδημαϊκότητα των πτυχίων, η συνέχεια των ιδρυμάτων, η ισοτιμία των πτυχίων των ήδη αποφοίτων και όσων αποφοιτήσουν από τα Τ.Ε.Ι., και κατοχυρώνονται ενιαία τα επαγγελματικά δικαιώματα για παλαιούς & νέους αποφοίτους Τ.Ε.Ι.	Θέματα ισοτιμίας Ακαδημαϊκών και Επαγγελματικών τίτλων

ΠΙΝΑΚΑΣ II : Συνοπτική περιγραφή νομοθεσίας αναφερόμενη στα επαγγελματικά δικαιώματα της υπό μελέτης ειδικότητας

ΝΟΜΟΣ ή Π.Δ. ή Υ.Α. ή Εγκύκλιος	Σε τι αναφέρεται	Ειδικότητες που αφορά
Π.Δ. 119/19-05-2993	Επαγγελματικά Δικαιώματα Αποφοίτων	Πτυχιούχοι Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ-
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Α. ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Υπάρχει πλήθος πηγών όπου μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να αντλήσουν πληροφορίες σχετικά με θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Ενδεικτικά αναφέρεται ο ημερήσιος ή περιοδικός τύπος, περιοδικά επαγγελματικών φορέων και συλλόγων και ενώσεων, εταιρείες παροχής υπηρεσιών ανθρώπινου δυναμικού, Γραφεία Διασύνδεσης των Τ.Ε.Ι.

Πιο συγκεκριμένα τα Γραφεία Διασύνδεσης απευθύνονται στους σπουδαστές και πτυχιούχους των ιδρυμάτων και δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των παρακάτω στόχων:

- Διευκολύνουν και συστηματοποιούν την επικοινωνία σπουδαστών και πτυχιούχων με ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης και για την εύρεση θέσεων εργασίας αντίστοιχα.
- Ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους για τις δυνατότητες μεταπτυχιακών σπουδών ή προγραμμάτων επιμόρφωσης, υποτροφίες και συνέδρια.
- Παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες για την βελτιστοποίηση των προσπαθειών επαγγελματικής αποκατάστασης.
- Διοργανώνουν Ημέρες Σταδιοδρομίας, Σεμινάρια και Συναντήσεις, με ενδιαφέροντα θέματα που προωθούν τους στόχους τους και καλύπτουν τις ανάγκες των συμμετεχόντων.

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται ενδεικτικά πηγές πληροφοριών για θέσεις εργασίας καθώς και η ηλεκτρονική τους διεύθυνση:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Πηγές πληροφόρησης

ΠΗΓΕΣ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Εφημερίδα Δημοσιογραφικά-Προσλήψεις στο Δημόσιο	http://www.gspa.gr
Εθνικό Τυπογραφείο-Αναζήτηση Φ.Ε.Κ.	http://www.et.gr
Α.Σ.Ε.Π.-Πληροφορίες για διαγωνισμούς, προσλήψεις στο δημόσιο, αποτελέσματα, μελλοντικοί διαγωνισμοί	http://www.asep.gr
Ο.Α.Ε.Δ.	http://www.oaed.gr
Εργασία στο Εξωτερικό με το Πρόγραμμα EURES του Ο.Α.Ε.Δ.	http://www.eures.gr
Γραφείο Ενημέρωσης ανέργων και επιχειρήσεων του Ε.Β.Ε.Α.	http://www.acci.gr/bie/
ΚΕ.Π.Ε.Α. Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων Γ.Σ.Ε.Ε.	http://www.kepea.gr
Ε.Κ.Ε.Π. Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού	http://www.ekep.gr

Τ.Ε.Ε. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας	http://www.tee.gr
Πολυεθνική υπηρεσιών	http://www.manpower.gr http://www.adecco.gr
Μερική απασχόληση-part time εργασίες	http://www.bestjobs.gr
Επαγγέλματα, Επιμελητήρια, Πληροφόρηση	http://www.chambernet.gr
Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας	http://www.eie.gr
Αγορά εργασίας-Πληροφόρηση και στήριξη Κοινωνικών Ομάδων	http://www.mitnet.gr
Αναζήτηση εργασίας	http://www.jobshop.gr http://www.kariera.gr http://www.skywalker.gr http://www.agoraergasias.gr http://www.manwork.gr http://www.telejob.ch/home-greece.html http://www.jobmarkrt.gr http://www.injobs.gr http://www.jobseeker.gr/index1.ihtml http://www.jobseeker.gr http://www.intrajobs.com http://www.infojob.gr http://www.jobs.gr http://www.justjobs.gr http://www.e-ergasia.gr http://www.proslipsis.gr
Προσφορά εργασίας, καριέρας, θέσεις εργασίας στο εξωτερικό	http://www.ipjobs.tk
Πληροφορίες για μερική ή ολική απασχόληση από το σπίτι	http://www.e-workinhome.gr
Εφημερίδες	http://www.ethnos.gr/ergasia/ergasia.htm http://www.enet.gr/xs/home.htm http://www.ta-neia.dolnet.gr/ma/ztypal/plaisia/plaisia.htm http://www.superaggelies.gr
Ε.Ε.ΤΕ.Μ.	http://www.eetem.gr

B. ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

1. Μηχανές Αναζήτησης

1. <http://www.google.com>
2. <http://www.yahoo.com>
3. <http://www.av.com>
4. <http://www.hotbot.com>
5. <http://www.plantis.gr>
6. <http://www.askjeeves.com>

2. Πύλες

1. <http://www.in.gr>
2. <http://www.flash.gr>
3. <http://www.eone.gr>

3. Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

<http://www.auth.gr>

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

<http://www.duth.gr>

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

<http://www.uoa.gr>

Πανεπιστήμιο Αθηνών

<http://www.ntua.gr>

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

<http://www.aueb.gr>

Οικονομικό Πανεπιστήμιο

<http://www.uch.gr>

Πανεπιστήμιο Κρήτης

<http://www.aegean.gr>

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

<http://www.uth.gr>

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

<http://www.uoi.gr>

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

<http://www.upatras.gr>

Πανεπιστήμιο Πάτρας

<http://www.tuc.gr>

Πολυτεχνείο Κρήτης

<http://www.asfa.gr>

Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών

<http://www.aua.gr>

Πανεπιστήμιο Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών Μακεδονίας

<http://www.hua.gr>

Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

<http://www.unipi.gr>

Πανεπιστήμιο Πειραιά

<http://www.eap.gr>

Ανοικτό Πανεπιστήμιο

<http://www.teiath.gr>

ΤΕΙ Αθηνών

<http://www.teithe.gr>

ΤΕΙ Θεσσαλονίκης

<http://www.teipat-gw.teipat.gr>

ΤΕΙ Πάτρας

<http://www.teipir.gr>

ΤΕΙ Πειραιά

<http://www.teilar.gr>

ΤΕΙ Λάρισας

<http://www.cs.teiher.gr/>

ΤΕΙ Κρήτης

<http://www.teikoz.gr>

ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας

<http://www.teiep.gr>

ΤΕΙ Ηπείρου

<http://www.teikal.gr>

ΤΕΙ Καλαμάτας

<http://www.teilam.gr>

ΤΕΙ Λαμίας

<http://www.teihal.gr>

ΤΕΙ Χαλκίδας

<http://www.teikav.edu.gr>

ΤΕΙ Καβάλας

4. Υποτροφίες

<http://www.cso.auth.gr/Greek/Baseis/Ypo/Ypotrofies.gr.htm>

Μηχανή αναζήτησης υποτροφιών για τα ΑΕΙ εσωτερικού & εξωτερικού

<http://www.career.uth.gr/scholar/index.cfm>

Υποτροφίες για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές σε Ελλάδα και εξωτερικό

<http://www.cim.mcgill.ca/egpapado/hsf/awards96.html>

Το site του Ελληνικού Ιδρύματος Υποτροφιών στο Κεμπέκ του Καναδά

<http://www.theasis.gr/fulbright/default.htm>

Το site του Ιδρύματος Fullbright στην Αθήνα

<http://www.matalas-foundation.gr/>

Γενικές πληροφορίες υποτροφιών

<http://www.iky.gr>

Γενικές πληροφορίες για το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών

<http://www.onassis.gr>

Γενικές πληροφορίες, προγράμματα υποτροφιών

<http://orizontia.career.teith.gr/main.asp?Code=040000&Lang=1&Cmd=ShShips>

Αναζήτηση προγραμμάτων υποτροφιών στα ΤΕΙ της χώρας

<http://www.ksg.harvard.edu/kokkalis>

Πρόγραμμα Υποτροφιών Σωκράτης Κόκκαλης

<http://www.daad.de>

Πληροφορίες για υποτροφίες στη Γερμανία

<http://www.cbie.ca/awsc.html>

Πληροφορίες για υποτροφίες στον Καναδά

5. Σπουδές στο Εξωτερικό

ΑΥΣΤΡΙΑ

1. <http://www.oead.ac.at>

2. <http://www.bmbwk.gv.at>

Β Ε Λ Γ Ι Ο

<http://www.expatica.com/belgium.asp>

Β Ρ Ε Τ Α Ν Ι Α

Education UK

1. <http://www.educationuk.org>
2. <http://www.britishcouncil.org>

Αξιολόγηση Βρετανικών Πανεπιστημίων (μεταπτυχιακά προγράμματα)
<http://www.rae.ac.uk/results>

Μεταπτυχιακές σπουδές

1. <http://www.postgrad.hobsons.com>
2. <http://www.prospects.csu.ac.uk/student/pgdir>

Διαμονή

<http://www.ish.org.uk>

Υποτροφίες

<http://chevening.fco.gov.uk/main.html>

Οικονομική Υποστήριξη

http://www.dfes.gov.uk/studentssupport/students_eu.cfm

Χάρτης αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στη Βρετανία

<http://www.scit.wlv.ac.uk/ukinfo/uk.map.html>

Γ Α Λ Λ Ι Α

1. <http://www.edufrance.fr>
2. <http://www.letudiant.fr>
3. <http://www.cnous.fr>

Γ Ε Ρ Μ Α Ν Ι Α

Κατάλογος με τις Διευθύνσεις των σχολών όλων των ΑΕΙ
<http://www.hochschulkompass.de>

*Πληροφορίες για σπουδές στη Γερμανία, Αίτηση για εισαγωγή στα ΑΕΙ,
Έντυπα Δικαιολογητικών*
<http://www.daad.de>

Πληροφορίες για όλους τους κλάδους & τόπους σπουδών στη Γερμανία, για
δυνατότητες εκπαίδευσης εκτός Πανεπιστημίου
<http://www.studienwahl.de>

*Πληροφορίες για διαμονή, συνθήκες διαβίωσης, ασφάλιση, πακέτο υπηρεσιών
για αλλοδαπούς φοιτητές, για φοιτητικές εστίες και διαθέσιμες θέσεις*
<http://www.studentenwerke.de>

Έρευνα για πολλούς δημοφιλείς κλάδους σπουδών από διαφορετικούς τομείς
<http://www.stern.de/hochschulranking>
Όλες οι προϋποθέσεις, προθεσμίες και πληροφορίες για κλάδους με
περιορισμένο αριθμό εισακτέων
<http://www.zvs.de>

Δ Α Ν Ι Α

1. <http://www.ciriusonline.dk>
2. <http://www.undervisningsministerdiet.dk>

Η.Π.Α.

Χρήσιμες ιστοσελίδες για αναζήτηση πληροφοριών για σπουδές στις ΗΠΑ

1. <http://educationusa.stage.gov>
2. <http://www.petersons.com>
3. <http://www.gradschools.com>

Αιτήσεις και πληροφορίες για τα τέστ

1. [http:// www.toefl.org](http://www.toefl.org)
2. <http://www.gre.org>
3. <http:// www.mba.com>

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

1. <http://www.mec.es>
2. <http://www.universia.es>

ΙΤΑΛΙΑ

Χρήσιμες διευθύνσεις

1. <http://www.miur.it>
2. <http://www.universo.miur.it>
3. <http://www.studenti.it>
4. <http://www.asfor.it>
5. <http://www.cesop.it>
6. <http://www.orientativamente.gr>
7. <http://www.uninettuno.it>

Εξ'αποστάσεως προγράμματα
<http://www.uninettuno.it>

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

<http://www.iebi.ie/index.htm>

ΚΑΝΑΔΑΣ

Λίστα όλων των Πανεπιστημίων του Καναδά
<http://www.aucc.ca>

Πληροφορίες & συμβουλευτική για σπουδές στον Καναδά

1. <http://www.studyincanada.com>
2. <http://www.GradSciEng.com>
3. <http://www.GraduateBusiness.com>
4. <http://www.canadian-universities.net>

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

<http://www.dep.no>

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

<http://www.studying.nl>
<http://www.nuffic.nl>

ΣΟΥΗΔΙΑ

<http://www.si.se>
<http://www.hsv.se>

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

<http://www.cimo.fi>

6. ΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

<http://www.hobsons.com>

7. Βιβλιοθήκες

<http://www.libraries.gr/>

Ιστορικά στοιχεία για τις βιβλιοθήκες

<http://www.lib.uoa.gr>

Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αθηνών

<http://www.bibliothikes.gr/>

Πληροφορίες για τις δημοτικές και κοινοτικές βιβλιοθήκες σε όλη την Ελλάδα

<http://www.ypepth.gr/bibl1.htm>

Σελίδα του υπουργείου στην οποία βρίσκονται καταχωρημένες οι διευθύνσεις και τα τηλέφωνα όλων των δημόσιων βιβλιοθηκών.

<http://www.eie.gr/Library/library.htm>

Βιβλιοθήκη Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

<http://library.iesl.forth.gr>

Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος Τεχνολογικής Έρευνας της Κρήτης

8. Εργαστήρια - έρευνα

<http://www.eee.gr>

Εθνική Εστία Επιστημών

<http://www.ilsp.gr>

Ινστιτούτο Επεξεργασίας Λόγου

<http://www.otenet.gr/kemete>

Κέντρο Μελετών & τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ

<http://www.kee.gr/>

Ιστοσελίδα του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας

<http://www.di.uoa.gr/ippodamos>

Πειραματικά προγράμματα εκπαίδευσης

9. Ηλεκτρονική εκπαίδευση

<http://www.eap.gr>

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

<http://www.distance.csd.auth.gr>

Εκπαίδευση από απόσταση

<http://www.telemathos.uom.gr>

Πρόγραμμα τηλεεκπαίδευσης

<http://www.e-learning>

Εκπαίδευση σε θέματα πληροφορικής

<http://www.universitystudies.com>

<http://www.distancelearning.gr>

10. Επιστήμη

<http://www.demokritos.gr/>

Ερευνητικό κέντρο Δημόκριτος

<http://www.gein.noa.gr/Greek/home-gr.html>

Γεωδυναμικό Ινστιτούτο

<http://www.noa.gr/>

Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών

<http://www.fri.gr>

Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών στη Θεσσαλονίκη

<http://www.statistics.gr>

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

<http://www.ekt.gr>

Εθνικό κέντρο τεκμηρίωσης

<http://www.kethi.gr>

Κέντρο ερευνών για θέματα ισότητας

<http://www.elot.gr>

Ελληνικός οργανισμός τυποποίησης

<http://www.symvouli.gr>

Παροχή νομικών, φορολογικών & φοροτεχνικών συμβουλών

11. Υπουργεία – Πρεσβείες

<http://www.ypepth.gr>

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

<http://www.neagenia.gr>

Γενική γραμματεία νέας γενιάς

<http://www.environment.gov.gr>

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

<http://www.greekembassy.org>

Πρεσβεία της Ελλάδος

<http://www.usisathens.gr>

Πρεσβεία ΗΠΑ

<http://www.dutchembassy.gr>

Ολλανδική Πρεσβεία

<http://www.british-embassy.gr>

Βρετανική Πρεσβεία

<http://www.ambafrance.gr>

Γαλλική Πρεσβεία

<http://www.germanembassy.gr>

Γερμανική Πρεσβεία

Γ. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ II: Χρήσιμες διευθύνσεις και τηλέφωνα

ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
ΑΣΕΠ (ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ)	Αμερικής 5, 10564 Αθήνα	210-3246853 210-310923
ΥΠΕΠΘ Υπηρεσία Μεταπτυχιακών Σπουδών & Έρευνας	Μητροπόλεως 15, 10185 Αθήνα	210-3220290 210-3225102
Γραφείο ενημέρωσης κοινού του ΥΠΕΠΘ	Ερμού 15, Αθήνα	210-3225329
Ανοικτό Πανεπιστήμιο	Παπαφλέσσα & Υψηλάντη, 26222 Πάτρα	2610-361411 2610-361488
Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (πρώην ΔΙΚΑΤΣΑ)	Μεσογείων 223, 11525 Αθήνα	210-6756368 210-6756179
ΙΤΕ (Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης)	Συγγρού 56, 11742 Αθήνα	210-9216587
ΓΓΝΓ (Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς)	Αχαρνών 417, 11143 Αθήνα	210-2599500
ΙΚΥ (Ίδρυμα κρατικών υποτροφιών)	Λυσικράτους 14, 10558 Αθήνα	210-3254385 210-3234192 210-3726352
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Βασ. Σοφίας 2, 10674 Αθήνα	210-7272100
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	Λεωφ. Αμαλίας 8, 105567 Αθήνα	210-3311541-7
Εθνικό Τυπογραφείο-Κεντρική υπηρεσία πώλησης Φ.Ε.Κ. Αθηνών	Σολωμού 51, 10432 Αθήνα	210-5239762
Περιφερειακά γραφεία πώλησης Φ.Ε.Κ. :		
Πειραιά	Γούναρη & Εθνικής Αντίστασης, 18531	210-4135228
Θεσσαλονίκης	Βασ. Όλγας 227, 54100	2310-423956
Πάτρας	Κορίνθου 327, 26223	2610-638109
Ιωαννίνων	Διοικητήριο, 45044	26510-87215
Κομοτηνής	Δημοκρατίας 1, 69100	25310-22858
Λάρισας	Διοικητήριο, 41110	24510-597449
Κέρκυρας	Σαμαρά 13, 49100	26610-89127
Ηρακλείου	Πλ. Ελευθερίας 1, 71110	2810-396223
Λέσβου	Πλ. Κωνστ/πόλεως, 81100	22510-46888

ΠΙΝΑΚΑΣ III: Γραφεία Διασύνδεσης Τ.Ε.Ι.

ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ	Αγ. Σπυρίδωνα & Δημητσάνης- 12210 Αιγάλεω	210-5385180-183
ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ	Τ.Θ. 110-47100 Άρτα	26810-26880
ΤΕΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Τ.Θ. 140 Σταυρωμένος- 71500 Ηράκλειο Κρήτης	2810-379335-7
ΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Τ.Θ. 14561-54101	2310-791480-1
ΤΕΙ ΚΑΒΑΛΑΣ	Αγ. Λουκάς, Τ.Θ. 1194-65404	2510-240314-5
ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Αντικάλαμος, 24100 Καλαμάτα	27210-69393
ΤΕΙ ΚΟΖΑΝΗΣ	Κοίλα, 50100 Κοζάνη	24610-40161-5
ΤΕΙ ΛΑΜΙΑΣ	3 ^ο χλμ. Π.Ε.Ο. 35100 Λαμία	22310-52640
ΤΕΙ ΛΑΡΙΣΑΣ	41110 Λάρισα	2410-611995 2410-618098
ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	Νέα Κτίρια, 30200 Μεσολόγγι	26310-58276
ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ	Μ. Αλεξάνδρου 1, 26334 Κουκούλι Πάτρα	2610-318927 2610-317110
ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ	Π. Ράλλη & Θηβών 250, 12244 Αιγάλεω	210-5381294-6
ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ	Τέρμα Μαγνησίας, 62124 Σέρρες	23210-49228
ΑΣΠΑΙΤΕ	Ν. Ηράκλειο Αττικής, 14121	210-2896763

ΠΙΝΑΚΑΣ IV: Γραφεία Διασύνδεσης Α.Ε.Ι.

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΠΟΔΙΑΣΤΡΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Πανεπιστημιούπολη-15771 Ζωγράφου	210-7275220
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Πολυτεχνειούπολη, 15780 Ζωγράφου	210-7721089
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	Πανεπιστημιούπολη, 54006 Θεσσαλονίκη	2310-995314-5
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝ.ΑΘΗΝΩΝ	Πατησίων 76, 10434 Αθήνα	210-8203220
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝ.ΑΘΗΝΩΝ	Ιερά οδός 75, 10434 Αθήνα	210-5294884
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ		210-3801120
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Λεωφ. Συγγρού 136, 17671 Αθήνα	210-9220051
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ	Καραολή & Δημητρίου 80, 18534 Πειραιάς	210-4142265-8
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Εγνατία 156, 54001 Θεσσαλονίκη	2310-891221
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΑΣ	26100 Πάτρα	2610-996220-2
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	Πανεπιστημιούπολη, 45110 Ιωάννινα	26510-98454
ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝ. ΘΡΑΚΗΣ	Βας. Σοφίας 1,67100 Ξάνθη	25410-79552

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	Περιβόλια Ρέθυμνο 74100	28310 -77726
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	Πολυτεχνειούπολη 73100 Χανιά	28210 -37330
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	Καραντώνη 17, 81100 Μυτιλήνη	22510- 36117 2610-40750
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Δεληγιώργη 55-59, 10437 Αθήνα	210 -5229770
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Πεδίο Άρεως 38, 38334 Βόλος	24210- 74140-1
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Ελ. Βενιζέλου 70, 17671 Καλλιθέα	210- 9577061

ΠΙΝΑΚΑΣ V: Πρεσβείες

ΑΥΣΤΡΙΑΣ	Λεωφ. Αλεξάνδρας 26	210-7257270
ΒΕΛΓΙΟΥ	Σέκερη 3	210-3617886
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	Ακαδημίας 12	210-6478105
ΓΑΛΛΙΑΣ	Λεωφ. Βασ. Σοφίας 7	210-3611663
ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	Βασιλίσσης Σοφίας	210-7285111
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΣ	Λεωφ. Βασ. Σοφίας 106	210-7774344
ΔΑΝΙΑΣ	Πλατ.Φιλκ. Εταιρείας15	210-7256440
ΕΛΒΕΤΙΑΣ	Ιασίου 2	210-7230364-6
Η.Π.Α.	Λεωφ. Βασ. Σοφίας 91	210-7212951
ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	Λεωφ. Βασ. Κωνσταντίνου 7	210-7232771-2
ΙΣΠΑΝΙΑΣ	Λεωφ. Βασ. Σοφίας 29	210-3634180
ΙΤΑΛΙΑΣ	Σέκερη 2	210-3617260
ΚΑΝΑΔΑ	Ιωάν. Γεναδίου 4	210-7273400
ΚΥΠΡΟΥ	Ηροδότου 16	210-7237883
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ	Πλουτάρχου 1	210-7236211
ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	Λεωφ. Βασ. Κωνσταντίνου 7	210-7246173
ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ	Λεωφ. Βασ. Κωνσταντίνου 7	210-7254900-910-920
ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	Κάλβου 16	210-6752400
ΣΟΥΗΔΙΑΣ	Λεωφ. Βασ. Κωνσταντίνου 7	210-7266100
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ	Ερατοσθένους 1	210-7255860

ΠΙΝΑΚΑΣ VI : Εκπαιδευτικοί φορείς - Ινστιτούτα

Βρετανικό Συμβούλιο	Φιλικής Εταιρείας 17, 10673 Αθήνα	210-3692333 210-3692360
Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών	Σίνα 31, 10680 Αθήνα	210-3398600 210-3398653
Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο	Τένεδου 27, 11361 Αθήνα	210-8665186-7
Μορφωτικό Τμήμα Ισπανικής Πρεσβείας	Σόλωνος 26, 10673 Αθήνα	210-3634180
Goethe Institut	Ομήρου 14-16, 10672 Αθήνα	210-3661000
Fulbright Foundation	Βασ. Σοφίας 6, 10674 Αθήνα	210-7241811-2

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007